

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Fing.

17. 17. 17. 17.

18. 18. 18. 18.

19. 19. 19. 19.

20. 20. 20. 20.

21. 21. 21. 21.

22. 22. 22. 22.

23. 23. 23. 23.

24. 24. 24. 24.

25. 25. 25. 25.

17. 17. 17. 17.

18. 18. 18. 18.

19. 19. 19. 19.

20. 20. 20. 20.

21. 21. 21. 21.

22. 22. 22. 22.

23. 23. 23. 23.

24. 24. 24. 24.

25. 25. 25. 25.

26. 26. 26. 26.

27. 27. 27. 27.

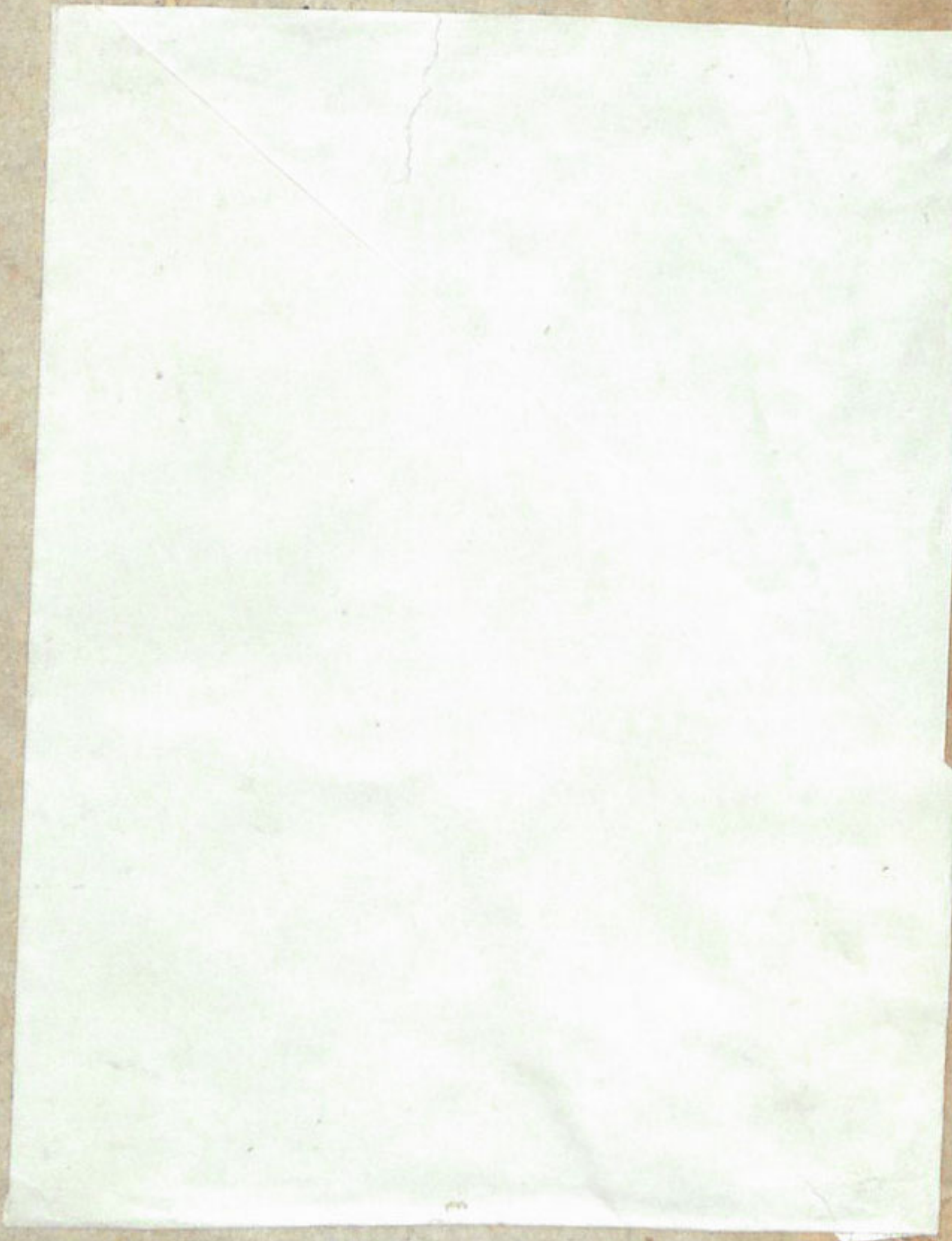
28. 28. 28. 28.

29. 29. 29. 29.

30. 30. 30. 30.

31. 31. 31. 31.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

I 4. 15

~~355~~

4581

Ժ Ա Մ Ա Գ Ի Ի Ր Ք

Հասարակաց տղամիջից Հայաստան-
եայց Սուրբ Եկեղեցւոյ:

1901.

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի Հայրապետութեան Տեառն Ներսէսի
Լստուած ընտիր Կաթողիկոսի ամենայն
Հայոց և զանազան նշանաց ասպետի:

Հրահանու զԵմհայնն Հայոց Կոնստանդնուպոլսոյն
Շէքուանու:

հայր

Ի Շ Ա Մ Ա Ի Ի:

Ի տպարանի երից ընկերացն Մովսիսի
Օրհրաբեանց Մինասի Տառլլիջեանց
և Մարգարէի Գուլլիեանց:

1851 = Ռ 3

86 H

մի Աճ, մի կամք, մի թագաւորուի, մի իշ-
 խանութի, արարիչ երևելեաց և աներևու-
 թից: Հաւատամք յեկեղեցի սբ՝ զԹո-
 ղուի մեղաց, հաղորդուի սրբոց: Հաւա-
 տամք զմին յերկի անձանց զբանն մծ՝
 ճնեալ՝ի հօրէ նախքան զյաւիտեանս. ՚ի
 ժամ անակի իջեալ յմծածին կոյսն Մա-
 րիամ. առեալ յարենէ նր՝ միաւորեաց
 ընդ իւրում մծուին. իննամսեաց ժուժ-
 կալեալ յարգանտի անարատ կուսին. և
 եղև մծն կատարեալ՝ մարդ կատարել
 հոգևով և մտօք և մարմնով. մի անձն,
 մի դէմ, և միաւորեալ մի բնութի: Աճն
 մարդայեալ առանց փոփոխման, առանց
 այլայլուե. անսերմն յղուի, և անսպա-
 կան ծնունդ. ոպ ոչ է սկզբն մծուե նր
 և ոչ վախճան մարդկուե նր: Օ ի Յս
 Քս երէկ և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան:
 Հաւատամք զմրն մեր Յս Քս՝ շրջեալ
 ՚ի վերայ երկրի: Յետ երեսուն ամաց
 եկեալ ՚ի մկրտութի. Հայր ՚ի վերուստ

վկայեալ՝ դա՛ է Ռոբէ իմ սիրելի. և
 Հողին սք աղաւնակերպ իջեալ՝ ի վթ
 սր: Փորձեալ ՚ի սատանայէ, և յաղթեալ
 սմ: Քարոզեալ մարդկան զփրկութի:
 Վշխատեալ մարմնով, վաստակեալ բաղ
 ցեալ և ծարաւեալ: Յետոյ եկեալ կամաւ
 ՚ի չարչարոնս, խաչել մեռել մարմնով.
 և կենդանի անձուք: Մարմինս եղել ՚ի գե
 րեզմանի միաւորել անձուքն, և Հողուփ
 իջեալ ՚ի դժոխս՝ անբաժանելի անձուք:
 Քարոզել հողայն՝ աւերել զդժոխս. և
 ազատել զհողիսն: Յետ երկոյ աւուրց յա
 րուցել ՚ի մեռելոց, և երևել աշակերտայն
 Հաւատմք զտրն մեր յսքս՝ սովին մարմ
 սովն համբարձել յերկինս, և նստել ի աջ
 մէջօր: ՎՅԼ և գալոյ է սովին մարմնովն
 և փառօք հօր ՚ի դատել զկենդանիս և
 զմեռելս: Ար և յարուի ան մարդկան: Հա
 ւատմք և զհատուցումն գործոց՝ արդէցն
 կենք յաւիտեանն և մեղաւորացն տանչնք
 յաւիտեանակոն:

Օգոստոս:

Մեղայ ամենայնք. Արրորդուծեն՝ հօրև
 Արդուց և Հողուցն սբյ. մեղուցեալ եմ
 Մ.յ: Խոստով անիմ առաջի անյ՝ և սրբու-
 չուց մոծածնին, և առաջի քո հայր սբ.
 զ ան մեղ ս՝ զ որ ես գործեալ եմ: Քանզի
 մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով, կտ-
 մայ և սկամայ: գիտուք և անդիտուք
 մեղայ անյ: Մեղայ հոգւով ս՝ և զօրուք
 սբ, մտօքս և շարժմամբ սբ, մարմ-
 նով ս՝ և զգայուք սբ. մեղայ զօրուծի
 հոգւոյս՝ խորամանկուք, անզգամուծիք,
 յանդգնուք և երկչոտուք, շայլուք և
 ժլատուք, զեղխուք, անիրաւուք, չարա-
 հաւանուք, յուսահատուք և թերամտուք
 մեղայ անյ:

Մեղայ չար խորհրդով մտացս՝ նենդուք,
 ատելուք, խեթիւ, մախանօք, յաչաղա-
 սօք թուլուք պռնկական խորհրդով՝
 արուական, իգական, անասնական, գրաս-
 նական, գաղանական. ՚ի գիշերի և ՚ի

տունջեան. երազ ահան գիճուք, և անըր-
ջական գարշադ տեղ ուք մեղայ օյ:

Մեղայ ցանկուք մարմնոյս՝ հեշտութիւն
պղերգուք յօրանչմամբ քնոյ, շարժուք
մարմնոյս, և զազրագործութիւն պէս
պէս ախտս. հեշտալրուք լսելեացս, ա-
րատուք աչացս, ցանկուք սրտիս, իգուք
ունգացս, պագշոտուք բերանոյս, անժուժ-
կալուք, շուայտութիւն և արբեցուք թ մե-
ղայ օյ:

Մեղայ չարաբանութիւն լեզուիս՝ ստա-
խօսուք, սուտ երդմամբ, երդմնազան-
ցուք, հակառակուք, վիճաբանուք, բաս-
նարկուք, շոգմոգուք, քսու, դատարկա-
բանուք և ծաղու, զրախօսուք, հերձա-
խօսուք և անիճաբանուք, տրտնջելով,
դժգոհելով, բամբասելով և հայհոյե-
լով մեղայ աստուծոյ:

Մեղայ գողուք ձեռացս՝ ազահելով,
զրկելով, հարկանելով, սպանանելով
և ընդ գարշա ածելով մեղայ օյ:

Մեղայ ամենայն յողորմածովք շինուածոյս, և ամենայն անգամօք մարմնոյս, եօնեակ զպայարանօքս, և վեցեկի շարժամբս, վերամբարձ ոտնասարուք, և վայրաքարշ մեղկութեամբ, յաջ և յահեակ խոտորելով՝ առաջնոյն մեղանչելով և վերջնոյն շարնշուակ զովով մեղայ աստուծոյ:

Ը. Եւ մեղայ եօթնիցս յանցանօք մահացու մեղօք. հպարտութեամբ և մասամբք նորին. նախանձու՝ և մասամբք նորին. բարկուք՝ և մասամբք նորին. ծուլութեամբ՝ և մասամբք նորին. ազահութեամբ՝ և մասամբք որկլամողուք և մասամբք նորին բըղջախոհուք և մասամբք նորին. մեղայ ան

Ը. Եւ մեղայ ամ պատուիրանացն անյանձնառնելեացն և հրաժարելեացն. զի ոչ զյանձնառականն կատարեցի, և ոչ ի հրաժարելեացն հեռացայ: Օ՛րհնս առի, և յորինացն հեղգացայ. ՚ի կարգս

քրիստոնէսն հրաւիրեցայ, և գործովս
 անարժան գտայ. զիտելով զչարն՝ կա-
 մաւ կորացայ, և ՚ի բարեաց գործոց
 ինձէն հեռացայ, վայ ինձ. վայ ինձ. վայ
 ինձ: Օ՛րն ասեմ՝ կամ զ՛րն խոստո-
 վանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ.
 անասելի՛ են անօրէնութիք իմ, աներելի
 են ցաւք իմ. և անբժշկելի՛ են վէրք
 իմ մեղայ աստուծոյ:

Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ
 հաշտուն, և բարեխօս առ միածին ուր-
 դին աստուծոյ. զի իշխանութիւնդ՝ որ
 տուեալ է քեզ՝ արձակեսցենս զիս ՚ի
 կապից մեղաց իմոց. աղաչեմ զքեզ:

ԱՐՁԱՎԻՄՆ

Աղորմեսցի քեզ մարդաստէրն ւ՛ծ, և
 թողուի շնորհեսցէ ւ՛մ յանցանաց քոց,
 խոստովանացելոցն և մոռայելոցն: Եւ
 ես կարգաւս քահանայական իշխանութիւն,

և հրամանունս յօճային՝ թէ զոր ար-
 ձակեցէք յերկրի, եղիցի արձակեալ յեր-
 կինս: Եւ յովին բանիւն արձակեմ զքեզ
 յիմ մասնակցուէ մեղաց քոց, 'ի խոր-
 հրդոց՝ 'ի բանից՝ և 'ի գործոց, յանուն
 հօր և որդւոց և հոգւոյն սրբոց:

Եւ դարձեալ տամ զքեզ 'ի խոր-
 հուրդս սուրբ եկեղեցւոց. զի զոր ինչ
 գործիցես բարիս, եղիցի քեզ 'ի բարե-
 գործութի և 'ի փառս հանդերձեալ կե-
 նացն, ամէն:

Օրհնեալ տէր մեր Յս Բս ամէն:
 Հայր մեր՝ որ յերկինս ես. սբ եղիցի
 անուն քո. եկեսցէ արքայուի քո. եղիցին
 կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի:
 Օհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այ-
 սօր. և թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր. ու՛յ և
 մեք թողու՛մք մերոց պարտապանաց. և
 մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձուի այլ փրկեա՛
 զմեզ 'ի շարէ: Օի քո է արքայուի և
 զօրուի, և փառք յաւիտեանս ամէն:

16

ԿԱՐԳԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Հասարակաց արհեստից Հայաստանացի էկեղեցւոց
 Որ հասարակ ՚ի հօր Գեղեցի ՚ի դէմ Հօր
 աստուծոց:

Տէր եթէ զՀրթուհս իմ բանաս,
 բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո:
 Տէր եթէ զՀրթուհս իմ բանաս, բե-
 րան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո:
 Օրհնեալ համազոյ, և միասնական ան-
 բաժանելի սուրբ երրորդութիւն՝ հայր
 և որդի և հոգի սուրբ. այժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

57

ՏԻ զի՛ բազում եղ են նեղ իշք իմ, և
բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ:

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ
չի՛ք փրկուի սորա առ աստուած իւր:

Եւ զո՛ւ տէր օգնական իմ ես, փառք
իմ, և բարձրացուցիչ զլիսոյ իմոյ:

Չայնիւ իմով ես առ իմ կարգայի. և
լուսու ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ:

Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ. զարթեայ
և տէր ընդունօղ իմ է:

Ո՛չ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր զօրաց նոց
ոյք շուրջանակի սրտեալ սրաշարեալ
պահէին զիս:

Եւ ի՛ տէր և փրկեա՛ զիս իմ. զի դու
հարեր զամսն՝ ոյք էին իս թշամուք
՞ի տարապարտուց. և զատամունս մե-
ղաւորաց փշրեսցես:

Տեառնդ է փրկութի ՚ի վերայ ժողովը-
դեան քոյ օբհնութիւն քո:

Տէր իմ փրկութի իմոյ, ՚ի տուէ կար-
գայի և ՚ի գիշերի առաջի քոյ:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ մը. խոսարհեացի ունկն քո՝ ի խնդրուածս իմ:

Քի լցաւ չարչարանօք անձն իմ. և կեանք իմ՝ ի դժոխս մերձեցան, և համբոյցայ ես ի այնուիկ՝ որք իջանեն ի դուք Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնակահի. և ի մեռեալս աղատ:

Ոյ վերաւորս որք ննջեն ի գերեզմանի:

Օ, որս դու յիշեցեր. նոյա ի ձեռանէ քում մէ մերժեցան:

Եղին զիս ի գբի ներքնումն ի խաւարի, և ի ստուերս մահու:

Յիս հաստատեցաւ սրամտուի քո. զիմ զբօսանս քո ածեր ի վերայ իմ:

Հեռի արարեր յինէն զճանօթս իմ. և եղին զիս նշաւակ իւրեանց:

Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ:

Եղաղակեցի առ մըր զօրհանապաղ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Սի՛ թէ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս

4

քո, կմբ բժիշք յարուցեալ խոստովան
առնիցին առ քեզ:

Մի՛ թէ պատմեոցէ ոք երբէք ՚ի դե-
րեզ մանի զողորմաւիս քո. կմբ զճըշ-
մարտաւիս քո ՚ի կորստեան:

Մի՛ թէ ճանաչիցին ՚ի խաւարի սքան-
չելիսք քո. կամ արդարուի քո յերկիր
մոռացեալ:

Ես առ քեզ սիր աղաղակեցի. առաւօտու
աղօթք իմ ժամանեցեն առ քեզ:

Բնդէ՛ր տէր մերժես զանձն իմ. կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն:

Տնանկ և վաստակաւոր եմես ՚ի մանկուէ
իմէ. ՚ի բարձրուէ խնրհեցայ և ափշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկուի քո. արհա-
ւիրք քո խռովեցուցին զիս,

Շրջեցան զինև որպէս ջուր. զօր ամ
սլաշարեցին զիս ՚ի միասին:

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ,
և զճանօթս իմ վս թշուառուէ իմոց:

Օրհնեա՛ն անձն իմ զտէր. և ամ ոսկերք

Իմ զանուկն սուրբ նորա:

Օրհնեալ անձն իմ զտր. և մի՛ մուսն
 նար զամենայն սուրբ նորա:

Ո՛քաւէ զմեղս քո. բժշկէ զամենայն
 հիւանդութիս քո:

Ո՛ փրկէ յապականութենէ զկեանս քո.
 պսակէ զքեզ ողորմութեամբ և զխոու-
 թեամբ:

Ո՛ լնու ՚ի բարուէ զցանկուի քո. նա-
 րողեոցի ոպարճուոց մանկուի քո:

Մենէ ողորմուիս տր. և իրաւունս ւամ
 զրկելոց:

Եցոց տր զճանապարհս իւր մովսէսի,
 և որդւոցն խրայէլի զկամս իւր:

Գթամ՝ ողորմամ է տէր. երկայնամիտ
 և բազում՝ ողորմ:

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ տր. և ո՛չ
 յաւիտեան պահէ ռիս:

Ո՛չ թմեղաց մերոց արար մեզ տր և ո՛չ:
 ըստ անօրէնութեան մերում հատոց
 մեզ:

Այլ ո՞վ բարձր են երկինք յերկրէ՝ այնպէս
զօրացոյց տր զողորմումն իւր՝ ՚ի վր երկ-
կիւղածաց իւրոց:

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից. այն-
չափ հեռի արար ՚ի մէջ զանօրէնումնս մեր:

Ո՞վ գթաց հայր՝ ՚ի վր որդւոց իւրոց. այն-
պէս գթասցի տր յերկիւղածս իւր:

Քի նա գիտաց զստեղծուածս մեր, և
յիշեաց թէ հող եմք:

Մարդոց ո՞վ խոտոց են աւուրք իւր, ո՞վ
ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի:

Շնչէ՞ ՚ի նմա հողմ, և ո՞չէ, և ո՞չ ևս
երևի տեղի նորա:

Բայց ողորմումն տն յաւիտեանս յաւի-
տենից՝ ՚ի վր երկիւղածաց իւրոց, և ար-
դարումն նր յորդւոց մինչև յորդիս:

Ոյք պահեն զուխտս նր. յիշեն զպատ-
ուիրանս նորա և առնեն զնա:

Տէր յերկինս պատրաստեց զաթոռ իւր.
արքայումն նր ամենւցուն տիրէ:

Օրհնեցէք զտր մմ հրեշտակք նորա.

հզօրք զօրուք, ոյք առնէք զբան նր
'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա:

Օրհնեցէք զմր ամ զօրուիք նր. պաշ-
տօնեայք և արարողք կամաց նորա:

Օրհնեցէք զմր ամ գործք նր. լ ամ
տեղ իսէ տէրուի նր օրհնեա՛ անձն իմ զմր:

ՏՐ լճւր աղօթ ից իմոց. ո՛ւնկն դիր խնդ-
րուածայ իմոց ճշմարտութք քով,

Լճւր ինձ արդարուք քով. և մի՛ մտա-
ներս 'ի դատաստան լ ճառայի քու՛մ. զի

ո՛չ արդարանայ առաջի քոյ ամ կենդանի:
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խոնարհ

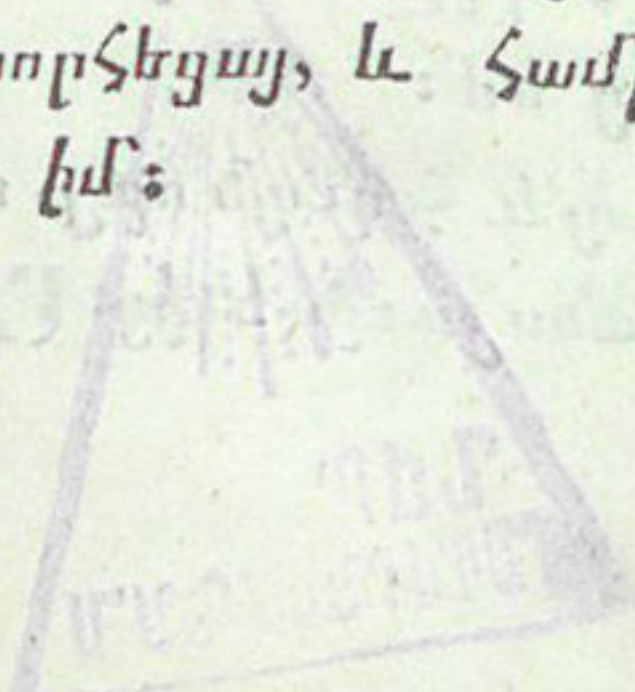
արար յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս
'ի խաւարի ոսկ մեռեալ յաւիտենից:

Չանձրացաւ յիս հողի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս:

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խոնարհե-
ցայ յամ գործս քո. յարարածս ձեռաց

քոյ խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ:

8477

Մնձն իմ ապ երկիր՝ ծարաւի է առ քեզ,
վաղ վաղ ազի լնւր ինձ մըր, զի նուաղե-
ցաւ յինէն հոգի իմ:

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն,
նմանից իմ այնոցիկ՝ ոյք իջանեն՝ ՚ի գուբ:

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմուիս
քս, զի ես ՚ի քեզ մըր յուսացայ:

Տո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից, զի
առ քեզ մըր համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց մըր, զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուո՛ո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դուեսս մի՞ իմ
հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ՚ի
յերկիր ուղիղ:

Վս՛ անուան քո մըր կեցուցես զիս, ար-
դարուք քով հանցես ՚ի նեղ ուէ զանձն իմ:

Ողորմուք քով սատակեա զթշնամիս
իմ, և կորո՛ զմ նեղիչս անձին իմոց,
զի ես ծառայ քոյ եմ:

Փառք հօր և որդւոց և հոգւոյն ո՞րք, այժմ,
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Եւ զ արեւմտեան ճակատէն հասցոյ համեմատեալ ի հարաւ:

* Թ *
ՏՅՏ
* Թ *

Ի շէտայուք ՚ի գիշերի զանուն քո մոր:

Բողոքս սիրտք մեր զբան բարի. և լեզուք մեր պատմեացեն զգործս երկնաւոր թագաւորիդ:

՚Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովանեալսք քեզ մոր:

Օ աղօթս մեր տայուք քեզ մոր. ՚ի գաւիթս քո ՚ի մէջ նոր երուսաղէմի:

՚Ի գիշերի համբարձուք զձեռս մեր սրբութեամբ առ քեզ տէր:

՚Ի ձայն գոհուիւ իմ հոգիք օրհնեցէք զմոր:

Օ արթի՛ք փառք իմ, զարթի՛ք. և ես զարթեայց առաւօտուց ալէլուիա:

Օ արթի՛ք ընդ զուարթունս, մանկունք վերինն սիօնի. ալէլուիա:

Օ արթի՛ք որդիք լուսոյ՝ ՚ի յօրհնութի հօրն լուսոյ. ալէլուիա:

Օ արթի՛ք փրկեալք արեամբ. և տնօրէն զփառս փրկողին. ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք նոր ժողովուրդք, նոր երգս
առեալ նորոգողին. ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք հարսունք հոգևով սպասեալք
գալոց սք փեսային ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք վառեալք լուսով ըստ իմաս-
տունն սք կուսանացն ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք պատրաստեցէ՛ք իւր լապտե-
րաց զՋերմ արտասուս ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք և մի՛ ննջէք, նման յիմար
կուսից նիրհէք. ալէլուիա:

Օ, արթի՛ք երկիրպաղցուք. և արասս-
ուօք զայս ասացուք. ալէլուիա:

Օ, արթի՛ր ընդէ՛ր ննջես. տէր մի՛ մեր-
ժեր զմեզ իսպառ:

Երի՛ տէր օգնեա՛ մեզ. տացո՛ւք անուանդ
քում զփառս:

Ե, յժմ և յաւէտ. հօր և որդւոց և սուրբ
հոգւոյն. ամէն:

Օ, արթուցեալքս ՚ի զբաղմանէ գիշե-
րային հանգստենէ:

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր սր մխիթա՞

ըստ թիւն և 'ի փոփանս եկեղեցոյ:
 Ա՛հիւ ե դող ուրբ կայցուք 'ի յազօթս:
 Ակեալ խոստովանեսցուք զյանցանս:
 Աւ դարցուք 'ի քսէ զքաւուի և զմեծ
 ողորմութիւն:
 Ա՛մէն. ալ էլուիա. ալ էլուիա. ալ էլուիա:
 Ա՛մէն. ալ էլուիա. ալ էլուիա. ալ էլուիա:

Քարտիչ:

Օ, արթուցեալքս ումքն 'ի հանդստենէ
 քնոյ, գոր շնորհեսոյ մեզ մարդասէրն ան
 'ի մխիթարուի և 'ի սփոփանս տկարուե
 մերում. և եկեալքս միաբան հոգևոր
 երգով 'ի վառաբանուի և 'ի պատիւ ա-
 մենասբ անուան ին մերոյ և փրկչին յի
 քի: Ա՛հիւ և դող ուրբ կայցուք յազօթս
 առաջի նորա: և գոհացարուք զնմանէ
 'ի գիշերացին ժամուս յայսմիկ, վս էրա-
 ւանց և արդարութե նր: Որ ընտրեաց

զ մեզ ողորմուքն իւրով. և շնորհեց մեզ
 բերել զ նմանութի երկնային հրեշտակայն
 փառաբանիչս մնն յայ ամենեցուն և մեզ
 լինիլ: Աւ մեք այսուհետև սրբելով
 զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց:
 Համբարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութի
 առանց բարկութե և երկմտութե: Հաւատով
 խնդրեսցուք 'ի նմանէ զքաւութի և զթո-
 ղութի յանցանաց մերոց, խոստովան լինե-
 լով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկա-
 գիտին յայ: Ոս զի ընդունելով զպատ-
 ուիրանս աղօթիւք և բարեխօսութի մմ
 սբց: Շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն մծ
 կեալ առաքինութի, և անարատ վարութի
 լի կամաց նր յայսմ աշխարհիս: Աւ ար-
 ժանաւոր լինելով յաւիտենական և երկ-
 նային խորանաց: Օր խոստացաւ սիրե-
 լեաց իւրոց ճշմարիտն մծ՝ յս քս. մր
 մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛: Աեցո՛ւ տէր:
 Օ մնացուած գիշերիս խաղաղութի անցել
 յաւտով 'ի մնէ խնդրեսցուք: Շնորհեա՛ւ մր:

Օ հրեշտակ խաղաղ ուր՝ սրահապան ան-
 ձանց մերոց. 'ի տեառնէ խնդրեսցուք:
 Օ քառուի և զթողուի յանցանայ մե-
 լոց. 'ի տեառնէ խնդրեսցուք:
 Օ սրբոց խաչին մեծ և կարօղ զօրուին՝
 յօգնուի անձանց մերոց. 'ի տնէ խընդ:
 Եւ ևս միաբան վս ճշմարիտ և սուրբ
 հաւատոյս մերոց զտէր աղաչեսցուք:
 Տէր ողորմեա՛:
 Օ անձինս մեր և զմիմեանս՝ տն ւոյ ա-
 մենակալին յանձն արասցո՛ւք:
 Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք:
 Ողորմեայ մեզ տէր անձ մեր՝ ըստ մեծի
 ողորմունի քում. ասասցուք ամենեքեան
 միաբանութեամբ: ✕
 Տ՛ր ողորմեա՛. տր ողորմեա՛. տր ողորմեա՛

Երբն արեան Գերսէսի հայոց հաւուղ իհասի
ու իբր գուլիւնն անջին զզջայելոյ, եւ իոյոս
իւրաքանչիւրոյ դէժ խոստովանաւոր:

^Տ
§^Տ շխարհ ան. առ իս նայեցեալ. ախ-
^Տ
տակից լերո՛ւք: Բանամ զշրթունս
բարբառիմ լեզուաւս. բողոքեմ զանձ-
նէս. տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. տէր
ողորմեա՛:

Գող եղէ մեղաց. գտող կորստեան. գուք
ինձ փորեցի: Գաւեցի զանձն իմ. դաւա-
ճանեցի. դարան գործեցի. մըր ողորմեա՛:
Երբեմն էի լոյս. եւ այժմ եմ խաւար. եւ
ստուեր մահու: Օ ինձ սպասեցից զթիւ
մեղաց իմոց. զի բազում են յոյժ: մըր ող:
Երկինք եւ երկիր. եկայք ողբացէք. եղ-
կե՛լի զանձն իմ: Տնտրեցի զչարն. ըն-
կալաւ կամաւ. զհոյլս մեղաց. մըր ող:
Թաթաւ իմ տղմով. թաւալ իմ ՚ի մեղս.
Թօթափիլ շկարեմ: Ժանտ ախտիւ լցել
ժահահոտ եղէ ժՔնկս բազումս. մըր ող:

Ի բայ մեկնեցայ. Ի սբ խորհրդոց. Ի
բարեաց դործոց: Ասւ վարկաւ անձն իմ.
լուսոյն հեռանալ. Լինիլ ընդ խաւար:
տէր ողորմեա՛:

Խորհուրդք չարին. խաբեն զհողիս. խո-
բասոց զառնեն: Մածկեն անդնդօք. ճի-
ծաղին զլորմամբս. ծանակ զիս առնեն.
տէր ողորմեա՛:

Կամաւ կորացայ. ակրկամեալ ս անձամբս.
Կանգնիլ ոչ կարեմ: Զուր մեղաց կիցօղ.
հրդեհեց որ յիս. հողեոր բարիս. Խոր ող:
Չաղկեցայ մեղօք. ձաղեցին տեսողք.
ձանձրացաւ հողիս: Ղեղի դառնուե՛. զօ-
ղեալ Ի սիրտս. զամբար իմ շիջաւ. Խորող
Ճաշակմամբ մեղաց. Ճաշեցի զմահ. Ճոխս
աղքատացայ: Մեռեալ եմ հողուսիս. մոյր-
րեալ մտօքս. միայն կամ մարմնովս. տէր:
Յորոգայթ մահու. յորսողին տնկայ. յաղ
թեցայ յախտից. Մետից թշնամւոյն նշա-
լակ եղէ. նոր միշտ խոցոտիմ. Խոր ող:

Շուրջ պատեալ զինև. շունք բազում
 եղեն. շողախին արեամբս: Արսեղ է չար
 ին. ուսկանաւ մեղաց. որսացաւ զանձն
 իմ: տէր ողորմեա՛:

Չարաչար վշտօք. չարչարին անձն իմ.
 չունիմ դադարումն: Վարտասպան գտայ.
 պարտուց յանցանաց. պարտեալս ՚ի մե-
 ղաց. տէր ողորմեա՛:

Զանամ զղջանալ. ջեռանիմ դարձեալ.
 ջեռնում հրով մեղաց: Ռաբբի կոչեցայ.
 ուսկայ անուանիմ. ուսկական վարուքս.
 տէր ողորմեա՛:

Սիրով ցանկուեմ. սաստիկ բարկուեմ. սիրտ
 իմ խոցեալ է: Վերօք յանցանաց. վշտա-
 նայ հոգիս. վարանեալ շրջիմ. տէր ող:

Տերեցին ինձ չարք. տարագիր հանին. տի-
 րական գրկացն: Քաբունւոյն բարւոյ. ըսխ
 ճական ձայնին. ըստինս ո՛չ լուայ ար ող:
 Յանկուի չարեց. ցանկալի դիմօք. ցաւե-
 ցոյց զաչս իմ: Իւրաքանչիւրոյ. լիւս-
 մամբ խուռն ախտից. լիւծեւ է հոգիս. ար:

Փուլթացի՛ր անձն իմ. փախչել ՚ի չա-
րեաց. փափաղիլ բարեաց: Քեզ միշտ
մերձ ծանի՛ր. քուն մահու եկեալ. քննող
դատաւոր. տէր ողորմեա՛ւ:
Մճածնին բարեխօսութիւն, յիշեա՛ւ տէր
և ողորմեա՛ւ:

Նարին արեաւն Ներսէսի հայոց հաճուելիս
էր՞ աղօթեալն ՚ի դէմ արքայ երբորդո՛ւնեան,
նա և իւրաքանչ իւրոյ դիմ էրբորդո՛ւնեան
ասանցնակի:

^Տ
ՏՆՏ աւառաւ լուսոյ. արեգակն արդար.
^Տ
աւիս լոյս ծագեա՛ւ: Բղխուլն ՚ի հօ-
րէ. բղխեա՛ւ ՚ի հոգւոյս. բան քեզ ՚ի հա-
ճոյս:

Պանձդ ողորմուի. զանձիդ ծածկելոյ.
զսող զիս արա՛ւ: Պուռն ողորմութիւն.
դաւանողիս բայց. դասեցո՛ւ վերնոցն:
Նրբեակ միուի. եղեւոյ խնամող. և ինձ

ողորմեա՛: Օջարթի՛ր ար յօգնել. զարթ
 թ՛՛ն զթմրեալս. զուարթնոց նմանիլ:
 Լ՛ղ հայր անսկիզբն. էակից որդի. է
 միշտ սուրբ հօգի: Բնկալ զիս զթած.
 ընկալ ողորմած. ընկալ մարդասէր:
 Թագաւոր փառաց. թողու թեց տուող.
 թո՛ղ ինձ զյանցանս: Ժողովօղ բարեց.
 Ժողովեա՛ն և զիս. ժողովս անդրանկաց:
 Ի՛ք քէն տէր հայցեմ. ՚ի մարդասիրէդ.
 ինձ բժշկուի: Լ՛եր կեանք մեռելոյս.
 Լոյս խաւարելոյս. Լուծանող ցաւոյս:
 Խորհրդոց զիտող խաւարի շնորհեա՛ն խորհ
 հուրդ Լուսաւոր: Ծնունդ հօր ծոցոյ.
 ծածկելոյս ստուերաւ. ծածկեա՛ն Լոյս
 փառաց:

Անարար փրկիչ. կեցո՛ զմեռեալս. կանդ
 նեա՛ն զզլորեալս: Հատուեա՛ն հաւատով.
 հառտաւտեա՛ն յուսով. հիմնեցո՛ սիրով:
 Չայնիւս աղաչեմ. ձեռօքս պաղատիմ.
 ձիր բարեաց շնորհեա՛ն Գլամ բարամբ Լու
 սոյ. զեկաւար ճարտար զօղելս ամրացո՛

Ճառագայթ փառաց. ճանապարհ իմ
 ցոյց. ճեպել'ի յերկինս: Մածինդ հօր.
 մոյժ զիս յառագաստ. մաքուր հրսաննդ
 Յորժամ գաս փառօք. յահագին աւուրն.
 յիշեալ զիս քս: Նորոզող նուէց. նորոպեալ
 և զիս. նորոզ զարդարեալ:

Շնորհատու բարեաց. շնորհեալ զքաւուլի.
 շնորհեալ զթողուլի: Ուրախացո՛ւնք ոգ-
 ւոյս փրկուե՛ն. ոյր. վս եմ'ի սուգ:

Չար մշակողին. չար սերմանց նորին.
 չորայն զպտուղն: Պարգեիչ բարեաց.
 պարգեեալ իմից. պարտեայս թողուլի:
 Զուր շնորհեալ աչացս. ջերմ հեղուլ
 զարսուսր. ջնջել զյանցանս: Աւտինդ
 քաղցու. ռամ հոգւոյս արբո՛ւ. ռահ ցոյց
 ինձ լուսոյ:

Սէր անուն յս. սիրովքս ճմլեալ. սիրտ
 իմ քարեղէն: Վասն զթուե՛ն. վս ողոր-
 մուե՛ն վերստին կեցո՛ւ:

Տեսչալ ոյդ տեսլեամբ. տո՛ւր ինձ յագե-
 նալ. տէր յս քս: Բաբունդ երկնաւոր.

բօսեա՛ զ աշակերտս. բամից երկնայնոց
 Յօղ արեան քո տէր. ցօղեա՛ ՚ի հողիս.
 ցնծասցէ անձն իմ: Իւծեալս մեղօք.
 ւիւծեալ աղաչեմ. ւիւսել ինձ բարիս:
 Փրկիչ բոլորից. փութա՛ զ իս փրկել:
 փորձուեց մեղաց: Բաւիչ յանցանաց քա-
 ւեա՛ զ օրհնաբանս. քեզ երգել զ փառս:
 Ըստուածածնին բարեխօսութեամբն՝
 յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛:

Օ հիմ ասի աղօթեա:

Օ քէն գոյանամք մըր մոծ մեր, որ շնոր-
 հեցեր մեզ հանդիստ քնոյ խաղաղ ուլթք:
 Եւ զ արթուցեալ ժամանեցուցեր զ մեզ
 կանխել յերկրպագութի ահաւոր և փառա-
 ւորեալ անուանդ քում սրբոյ: Տուր մեզ
 տէր աղաչեմք զ քեզ՝ զ մնացուած գի-
 շերիս խաղաղ ուլթ անցուցանել. և զ մամ
 ժամանակս կենաց պանդխտութե մերոյ,
 երկիւղիւղ քո ամբացո՛ և պահեա՛: Ապ
 Կի զ գուշուք՝ և անարատ վարուք կրօ-

Նաւորեալք յայսմ աշխարհիս ժամա-
 նեսցուք յանքոյթ և խաղաղ նաւա-
 հանգիստ յաւիտենական ՚ի կեանսդ:

Շնորհօք և մարդասիրութ մն մերոյ՝ և
 փրկչին յի քի: Մնդ որում քեզ հօր և
 հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխա-
 նուի և պատիւ այժմ և միշտ, և յու-
 շիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղ ուի ամէնեցուն:

Մատուցոյ երկիրպագեսցուք:

Նայեաց տէր բարերար ողորմութ քով
 յերկրպագուս և ՚ի փառաբանիչս անը-
 լանդ քում սրբոյ. մի զօրութեց՝ խա-
 ղաղացո՛ զանձինս մեր յսմ սատանայա-
 կան խռովուեց. և յաշխարհական զբօ-
 անաց: Օհրեշտակ խաղաղ ուեք քոյ ա-
 աւարեա՛ աւ մեզ. անխռովս ՚ի տուէ և
 ՚ի գիշերի՝ յարթնուեք և ՚ի հանգստեանս
 մերում: Որպէս զի բարեպաշտութ և
 արժանապէս քեզ մնդ ծառայելով ՚ի
 կեանս յայտուիկ, ժամանեսցուք յաւի-

տենական երկնից արքայութե քոյ. զոր
պատրաստեցեր ՚ի սկզբանէ աշխարհի
սրբոյ քոյ: Եւ ընդ նոսին գոհանալով
փառաւորեսցուք զհայր և զՈրդի և
զսուրբ հոգիդ. այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից:

Օրհնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:

Մաղ Լանչ պահոյ:

Քրիստոս է իմ ամ, և փառաւոր առ-
նեմ զսա. ամ հօր իմոյ. և բարձր ա-
րարից զսա: Մարդասէր տէր:

Տուք փառս մյ. տուք օրհնութի
մարդասիրին՝ թագաւորին յաւիտենից.
որ փրկէ զճառայս իւր, և կեցուցանէ:

Մարդասէր:

Գու ես մոր մեր. դու ես քս փրկիչ մեր.
զքեզ օրհնեն անձինք մեր: Մարդասէր:
Բարձրացաւ եղջիւր իմ յամ փրկիչ իմ.

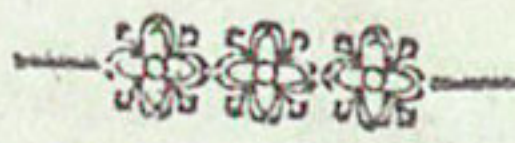
Հաստատեցաւ սիրտ իմ 'ի տէր. փրատ ք
և հաւատով: Մարդասէր:

Խաղ աղ ունից տուող քս, զխաղ խաղ ունի
և զող որմունի քո պարգևեա՛ մեզ: Մար:

Յոյս կեն շանուեն՝ յոյս և ապաւէն փրկ-
կուծե՛ տէր յս, փրկեա՛ և փարատեցո՛
զյաւս անձին իմոյ: Մարդասէր:

Եկեացեն աղօթք մեր 'ի տաճար սբ քո
խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս
մեր: Մարդասէր:

Լուր մեզ տէր՝ լուր մեզ անձային ու
ղորմ.ւք, և գթուք քով խնայեա՛ յա-
րադաճս քո: Մարդասէր:

Երգ Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի
Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի

Կաթողիկոսի Կաթողիկոսի

Եւ խանք ժողովեցան 'ի միասին. վասն
տեառն և վասն օճելոյ նորա:

34 ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՎԼՄ:

^Տ ՏՆՏ յսօր անճառ լուսոյն ծագումն 'ի
 ^Տ փրկուէ մեր կարարումն. խոնասի 'ի
 վերնատունն 'ի ստուերական տօնից լը-
 բումն. նախքան զընթրիսն խորհրդոյ
 սիւստաւ զենջակ արկողն լուսոյ. և ջուր
 առեալ ծառայաբար զոտս լուանայր ա-
 շակերտացն:

Բանին հօր փառաց լուսոյ պետրոս մեր-
 ձիւ յոտս ոչ ներէր. այնմ ձեռաց որոյ են
 գործք երկնից երկինք և երկրաւորք.
 որով կուրաց աչքք բացան խուլք և
 համերք արձակեցան. որ վերածեաց զին-
 քըն 'ի ծովին սաստեաց ալեացն և լը-
 ուեցին:

Գլխոյն ընտրեալ հոտին փոքու սաստէր
 զխորհուրդն ոչ գիտելոյ. որով դառնայր
 և հնազանդէր զոտս և զգլուխս մ.օ.ք.
 քէր մաղթէր. գլխոյս ասէ՞ չէ ինչ
 պիտոյ լուացումն ջրոյ զի լուացեալէ.
 ոտիցդ պէտք են մաքրութե՛ն՝ յօգնել 'ի
 գլուխըս սրբութեամբ:

Գասուկ իւրոյ աշակերտաց զոր նախ քա-
նիւ վարդապետեաց, այսօր գործով ըզ-
ճայրագոյնն եյոյց յինքեան զխոնարհուի-
սպասաւորեալ հող եղինաց այն որ անտեսն
է հրեղինաց, տարեալ պաշտօն իւր ծա-
ռայիցն այն որ պաշտին 'ի սրօքէից:

Եւ թէ տէրս ասէ էից և վարդապետըս
բոլորից, զաշակերտացդ և զծառայից
զստս լուայի 'ի հնոյ աղտից, միմեանց և
դո՞ւք համբերու՞ծք՝ ցուցէք զնոյն խո-
նարհուի, բարձրացելոյն 'ի կործանումն
և անկելոյ բնու՞ծ եդ կանդնումն:

Օ, որ մաքրեցեր յաւազանին մաքուր
ձեռօք զոտըս նոցին, և ուսուցեր խոնար-
հուք՝ յողժօղ լինել չար հպարտին, և
զեմ լըւա զտիղճն մեղաց աղաչանօք
սրբոյ գնտին, և զգնացս ուղղեա՛ զոտին
խոնարհուք ելլեք յերկինս:

Օրհնի: Լուսարարան 304: ՃԺԸ: Ժդ. 16:

Լսէն ամէն: Էրջ. և աշակերտքն իւր:

Երկրորդ սուղնո՝ 40: Երանի որ խորհի՛

Որպէս փափազի: Դատ արա:

Բան անորէնուե եղին ՚ի վերայ իմ. մը

տէր մի՛ թողուր զիս:

Ելից զըրէնան մովսիոի՝ զոր խօսեցաւ

՚ի սինայի, եկեր զգառն օրինակին և ըզ

բաղարջն ընդ եղեգին. զհինն ՚ի նորըս

փոխելով զստուեն ՚ի լոյս ճշմարտելով.

փոխան գառինն ինքն գովով գառն այ

նուիրելով:

Ընդ բաղարջին հաց անխմոր ետ զմար-

մինն իւր զերկնաւոր. զկուսածինն ան-

սերմաւոր զանապատկանն և զհողւոր.

ընդ ոչ խարին արեանն ուխտին ետ մեզ

զարիւն իւր ուխտ կրկին. և եղական գառ-

նագունին փոխան զվարս անճային:

Թագաւորն արարածոյ զհայն կենաց ետ

քաղցեւոց. և զբաժակն ուրախարար որք

յադամայ տրտմեցեւոյ. այս նոր ուխտէ

իմոյ արեան փոխան հընոյ ուխտին արեւոյ.

զոր յիշատակ իմ առնիցէք միջև եկից

Ե՛ր միւսանդամ:

Ժողովեալքս 'ի քէն հայցեմք ը ժողովեալ մեռասանին, որ կենարարդ քո մարմին բաշխեալ ետուր ը բաժակին, շարհեա՛ւ և մեզնոր ը նոսին հաղորդ լինել քուս սեղանին, կենաց հայելդ յոր փափագիմք և ըմպելոցդ ուս ծարաւիմք:
 'Ի յընտրելոց աշակերտացն յուդատ մեկնեալ, 'ի սբ դառանայն, զբարձող մեղաց զդառն ան՝ մատնէր 'ի մահ ը սրճաթոց 'ի յընթ ըսն՝ հոգևոր մերձ 'ի ժրպիրհե և նենդաւորն, ուտելով ը վարդապետն յաճախէ զխաբէութիւն:

Եւ յսըն խօսէր աղերասլի խաւարելոցն վասն դարձի, մի ոմն 'ի ձէնջ առէ եղբարք զիս մատնելոց է առ 'ի մահ, պետրոս լըւեալ զայն զարհուրէր և անկանէր առ յովհաննէս, հարցանել թէ ով եցէ դաւաճանող վարդապետին:

Օրհի: Եւ-էրարանս գուհաս: Մկ: Իբ. 1:
 Մերձեցաւ տօն բաղ: Կէրջ: հայհոյութ:

Եւ զորոց սոչսո՛ 58 Փրկեա՛ զ իս ՚ի: Ըճ
մերժեցիք: Եւ զի մճ ազօ:

Փրկեա՛ զ իս ՚ի թ շնամեաց իմաց մճ. և
՚ի հալածչաց իմաց ապրեցո՛ զ իս:

Խնամով սիրոցն յիւր սիրեւեացն զտրտ-
մունն փորձատեաց. թոցեալ պատառ տայ
յուզայի նըշաւակեալ զգողն մատնիչ,
զոր առեալ և մերկայաւ յմճային հո-
գւոյն շնորհաց. մատնեցաւ նսխաչարի
ընդ մառնուէ վարդապետին:

Օայրագոյն Լուսոյն զրկեալ խաւարա-
սէրն արտաքս ելեալ, մորն յայտնէր Լոյս
եղելոյն զկայթակղիւն ՚ի գիշերի. պետ-
րոս խօսէր խրատուանելի և կշտս մքիւր
հաւախօսի. զիւրն յաշխարհ զփոխիլն
ասէր և զգալուատ հոգւոյն պատմէր:

Սետրոնեան յայնկոյս ձորոյ ՚ի վերնատունն
ել խորհրդոյ. եմուտ պարտէզ, ը սար-
տիզի եմոցճ զադամ յադին դրախտին.
մուծցես և զմեզ մոր ը սմին ուստի հաներ
նայս զառաջինն, զի ժառանգել զհայ-

բնինն արժանասացոք մեք վերստին:
 Հողայր զկրկոյն տրտմաբար երիւրն եղ-
 եալ առանձնաբար, փրկել զաշխարհս
 հոգիս յոժար բայց է բնուի մարմնաց
 տկար. ոչ ոմն ուժեղ և զօրաւոր և ոմն
 անզօր վստահաւոր, այլ մի և նոյն զԼ
 միաւոր կրէր զկիրան կամաւոր:
 Չայնիւ մտղ թէր աղօթական 'վն իմ առ-
 հայր իւր հակուն. ծունր դնէր խոնար-
 հական որում կրկնի ծունր նմ. եթէ
 փրկել մարդկան հարէ՛տաւնց մահու. որ
 իմ գրեալ է. բաժակ մահուս յինէն անց-
 ցէ ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ տեսցէ:
 Վօղ եալ յերկիւղ քրտանց համան ոլոս-
 սառն կայլակ վիժման. 'ի զօրանալ հրեշ-
 տակ մերձել զօրինական գիրն Լցեալ.
 զի կատարել հառ զբնուի՛ նմըն բան
 զմարդկուի. պարտէր զերկիւղ և զտրտ-
 մուի՛ յիւրումն կրել անօրէնուի:

Օրէի: Առաքելոս Եսայիոս՝ ՃԿր: Ժդ. 27:
 Եւ ասէ յնա յս: Էրջ. և սկսաւ Լնլ:

Զորորդ սուջոս՝ 78: Մ՛ճ մ'տին հե: Ո՞ր
հովուեսդ: Յնծայէ՛ք առ ինձ:

Կոքոս ՚ի ձեռանէ քու մէ մերժեցան. մեր
ժողովուրդք և խաշն արօտի քո:

Ղառապայթ փառայ էին որ լը բնուերս
մ'արդկային. տապնապեցար ՚ի գիշերին ա-
ղօթեցեր առ հայր յերկինս ծածկեա՛ ՚ի
մեզ զԼոյսդ երկնային և փարատեա՛ զեր
կիւղ չարին. մ'ասունք հովուոց մեր և մ'ար-
մին յերկիւղ քո սուրբ բեռեցին:

Մերձեալ յուզաս որ մ'ատնելոյ հան-
դերձ դասուն փարիսեցուց. անկան նմ'ան
ստորանկելոցն որ յաւիտեան չեն կանգլց
յուզաս նենդաւ համբուրելով առիթ
մ'ահու նշան տալով. փոխան սիրոյ զնա
մ'ատնելով չար լը բարւոյ վճարելով:

Յայնժամ առ գուժ սիրոյն պետրոս ըզ
ծառային անուն մ'աղքոս. եհատ սուսերք
զականջն աջոյ որ ոչ ԼԼրաւ ինձ իւրոյ.
Իսկ ինն մեր արագապէս յունկըն մեր-
ձեալ բժշկապէս. առողջացոյց ինձապէս

զոր ոչ տեսին կուրայն հանդէս:

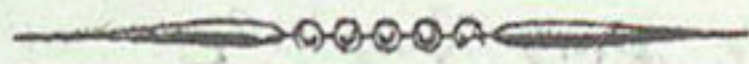
Նոր հօտին փոքուցրուեալ քան զի ըզ հովիւնն քաջ հարեալ. պետրոս միայն զհետ երգեալ 'ի յաղջ կանէ վիմին շար ժեալ. նշանակեալ հաւըն խօսէր առ 'ի պետրոս մորն ա. կնարկէր վբանն յիշէր. դառն արտասուէր 'ի գլորմանէն դարձեալ կանգնէր:

Շնորհել վիմին եկեղեցոյ զոր պահեցեր 'ի հօսելոյ. և կանգնեցեր 'ի գլորելոյ վասն արտիւն արտասուելոյ. կանգնեալ և զիս մոր լնմին 'ի գլորմանէ ապթաքողին. տալով աչացս յորդարտասուես և ջուր նման ծովու գլխոյս:

Ով կամաւ զանկապելին կապեալ ըզձեռս արձակողին. 'ի յապարանսն տանէին կայիափայ և աննային. ծառայն զերեմնայն ապտակէր յորմէ սրով բէն թեապողէր. թուք արձակել պիղծ բերանովն յայն որ կուսին լոյս ծագեաց թքովն:

Օրհի: Աւետարանի Տարբերութիւն: մ'ձը: իղ. 31:
 Յայնժամ ասէ ցնս: Գլխ. և վախեան

Հին Բերդի ասչ' 108: Աճ օրհնուէ: Ասաց
 տէր ցտէր իմ: Խոստովանեղեր:
 Խօսեցան զինև լեզուաւ նենդաւորաւ. և
 բանիւ ատելուէ զիս պաշարեցին:
 Չար կապանաց մարդկան լուծիչ որ կա-
 պեցար ի կապի լոյն. զիս արձակեալ յինք
 նակապէս մեղաց կապից դժոխայնոյն. որ
 ի մեղօք պարտաւորին կայեր անմեղդ
 'ի յատենի. յորժամ փառօք դաս հայ-
 բենի՝ մի՛ դատեացես զիս ի նոսին:
 Պատկառանօք հինն աղամայ որ ձաղեցար
 վս նր. 'ջնջեալ զամօթ մեղաց լրբին
 որով զերեսս իմ ծածկեցին. որ ներե-
 ցեր չար ծառային անել ձեռօք քեզ աս
 տախին. հար ուժգնակի զդէմքս չարին
 որպէս և զիս եհար ուժգին:
 Գահն լուսոյ յառաւօտին 'ի յուրբա-
 թուն հնոյ զատկին. կայր առաջի դա-

տաւորին ծառայն նստէր 'ի յաստնին. 'ի
 հարցանել պիղ ատոսի փրն ոչ առնէր պա-
 տասխանի. զի կան խասաց զիրն Լցցի՛ ե-
 ղէ ես մարդ որ ոչ խօսի:

Ռամկական դասք զինուորացն արկին
 հանդերձ նախատանաց. այնմ որոյ զդեսան.
 է՛ Լոյս փառաց իբրև զօլժոյ զինքեմ ք
 արկած 'ի ծունր իջեալ կատակէին ըզ-
 զլուխն եղեգամ ք հարկանէին. պսակ 'ի
 փշոյ բոլորէին զփուշ մեղացն բարձողին
 Սակալին քրով բէկոց բառնայր ինքեմ ք
 զփայտ խաչին. մինչ 'ի տեղ ի գող գոթայ-
 ին յորում եդել մարդն առաջին. ետուն
 ըմպել զինի զըմբետալ և կերակուր Լեղ
 եաւ խառնել. որով զպտղոյն դառն ճա-
 շակ փոխեաց մեղ քաղցր և ախորժակ:
 Վերնականքն զարհուեալ տեսին զփրն
 մերկացել. և զհանդերձան բաժանել պատ
 մուճանին վիճակ արկեալ զձեռան և
 զոտան ծակեցին ը յայանապէս դաւ թին
 ճայնին. ընդ փայտ խաչին բեհուեցին ըզ

Մատուենն որ պրեաց 'ի դախտակին:

Օրնի: Աւետարան Տարաբնոս՝ Եղ: Իղ. 57:

Խակնց կալել: Վերջ ելաց դառնապէս:

Վերջորոր որոշ 117 Խոստովանն եղերուք
ան. Վերջն ցայն որունն որ որոշ՝ Վայէք ինձ

հարոր:

Տարածեալ ձեռք լ ձեռաց ոտք լ ոտից
ընթանլեաց. փայտ ընդ փայտի դառն
պտղոյ կեանք լ մահու փոխարկելով.
'ի մեջ երկոց անօրինաց կայր մերկացել
տուողն օրինաց. զոր ինչ տեսին աղգըն
կուրաց բաց 'ի միայն աւաղ սկաց:

Քոբէից արեգականն զտիւն արար զիշե-
րանման. զըստուերն քող արկ մերկուեն
զի մի՛ տեսցէ ակն անարժան. 'ի մեջօ-
րեայն նըսեմայաւ. յորժամ աղամ մե-
ղօք մեռաւ. 'ի յիններրորդն 'ի Լոյս դար-
ձաւ յորժամ մահուամք մահն Լուծաւ:

Ցողէր արտօսըր ցաւագին մայր մն որ
կայր մերձ առ խաչին. յորժամ Լսէր

զճարաւին բարբառելոյ իւր միածնին.
 ետուն քայախ խառնեալ լիւրի այնմ որ
 բղխեաց գետ յաղենի. և ՚ի վիմէն վը
 տակ բարի արբոյց տոհմին դառնացողի.
 Ի իւճեալ յերրորդ ժամու օձին զմիսս
 նախնւոյ մօրն և այլի. ՚ի վեցն անկեալ
 մարդն առաջին հաւանական բանիւ նո-
 բին. ՚ի սոյն ժամու մօրն ՚ի խաչի զին
 քաւեոցէ զմեղս նոցին. և յորժամ ել
 աղամն հին եղ զաւաղակն ՚ի մէջ դը-
 րախտին:

Փարելի բարբառ ընդ իմ ելի ելի առ
 հայր դոչէր. զհոգին կամ աւ հօր աւան-
 դէր զհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր.
 երկիր հիմամբ բք սասանեցաւ և վայրա
 գոյրն ը մէջ հերձաւ. վիմք ՚ի յինքեանց
 պատառեցան և գերեզմանք մահու բա
 ցան:

Քարոյլի ՚ի սքանչելեացս ան մարմնով
 վս իմ խաչեալ. մերով բնուբըս մեռանի
 ան անմահ խոստովանի. կրկնավըտակ

Կողին աղբերք եկեղեցի իւր հաստատի.
 Չրոփն մաքրի՝ զարիւնն ըմպէ՝ զորդի
 ընդ հօր փառաւորէ:

Օրբի: Աւետարան յօհան՝ ՃԾԷ: Ժը. 2:
 Գիտէր և յուրա: Վերջ. հաւ խօսեցաւ:

Նորին էրգ՝ Տեճի Ուրբանու ցերեկին:

Նորոգող տիեզերաց որ զգեցուցեր մեզ
 Լոյս փառաց. արկար զքե՛ս ՚ի զինուո-
 րաց քղամիտ կամիր նախատանաց. մեր-
 կեա՛յ յինէն զքուրձ մեղաց զտրում ազինն
 արեամբ ներկած. և զգեցո՛ւ զուրախա-
 լին զպատմութեանն իմ զառաջին:

Նրկնաւոր թաղաւորիդ ՚ի ծունր իջիլ
 խաղ առնէին. ծածկեալ զգլուխդ կըռ-
 փէին և եղեգմամբ հարկանէին. և զիմ
 անկեա՛լ մինչ ՚ի գետին ՚ի հնազանդել
 կամաց չարին. մի՛ թողուցուս խաղալ
 սովին այլ կագնեցես զիս վերատին:

Սոեղնել ճառոյ մահաբերին այնմ որ բուսաւ 'ի մէջ դրասխտին. փոխան բարձեր ըզփայտ խաչին 'ի գող դաժայ հաներ տեղին. դ իմ առ 'ի մեղս անկել զողի և ճայրագոյն բարձող բեռին. բարձր 'ի յուսոյք ը ոչ խարին հան 'ի յերկինս յուխտել տեղին:

'Ի յուրբաժու ժամ հրրորդին բեռեցար մոր 'ի խաչին. լուծեր զկապանս նախատեղ ճին և կապեցեր զժշնամին. զիս ամբացո՞ ընդ հովանեաւ կենդանաբար քո նշանին. և 'ի ճագելն յարևելից լուսաւորեա՞ լուսով նորին:

Նշանեալ աւազակին բայեր զդուռն ադին դրախտին. ը հաւատոյ սրտի նորին կատարեցեր զխնդրելին. տուր և ինձ տէր ընդ նմին լսել զնոյն պատասխանին այսօր ընդ իս եցես յայդին 'ի հայրենիս քո առաջին:

Օրէի: Մ. Էպոստան Տարկոս՝ Ճղը: ԺԵ. 1:

Նւ վաղ վաղ ապի: Վերջ. եկեալ էին յԵՃմ:

Բարբառելով զելի ելին հիմունք երկ-
 րի տառանէին. և վայրագոյր հին օրի-
 նին վերուստ 'ի վայր պատառէին. արգ
 լի վիմայն որ շարժէին շարժեալ զան-
 շարժ սիրտս 'ի բարին. լի պատառել վա-
 րագուրին զիմ պատառեալ զգիր պարտին
 Արեգական լոյս քողարկեալ խաւարա-
 նայր միջօրէին. և գերեզմանք բանային
 մարմինք սրբն յառնէին. լի խաւարել
 լուսաւորայն մաքրեալ յինէն զգործ խա-
 շարին. ընդ մեռելոյն որ յառնէին կանգ
 նեալ զմեղօք մեռեալ հոգիս:

Նոր սիրոյ պատուիրանին գործով լցող
 եղեր բանին. աղօթելով առ հայր յեր-
 կինս թող ուլ զմեղս որ 'ի խաչին. ինձ
 որ հոգւովս հաւատացեալ երկըրպագեմ
 քեզ միաձին. թող զլուծումքն հրամա-
 նին մի՛ յիշեացին մեղքն առաջին:

Սարսեղին սանդարամետք 'ի յաւանդելն
 առ հայր զհոգիդ. որ 'ի դժոխս իջեր

Ներքին ՚ի բանդ մահու և խաւարին. կա-
պեալ զիշխանին մահածին հաներ զհո-
գիան որ ՚ի բանտին. և զիս հանցես ինր
ք նոսին բանտէ մեղաց աղջամղջին:

Օրէի: Աւետարանի զուհաս՝ մղե: Իբ. 66:

Եւ իբրև այդ եղև: Քերջ տեսանէին զայն

Աղբերացն անապական որ ետ մահուն
անմահարար. բղխեալ ՚ի քէն վտակ կըր-
կին ՚ի նորոգումն կողածնին. բաց զբե-
րան իմ յարբուցումն քո արեան կենա-
րարին. լըւա դարձեալ յաւազանին թէ
ոչ շնորհօք այլ արտասուօք:

Յանմահիդ մեռանելոյ զմեռեալ հոգիս
կենդանացո՛. թաղմամբ ՚ի նոր գերեզ-
մանի՛ զթաղեալս ՚ի մեղըս վերածեա՛.
՚ի գբի ներքոնն իջանելով՝ ՚ի գբոյն
մեղաց վերաբերեա՛. ՚ի ստուեր մահու քո
բնակելով լուսաւորեա՛ և զիս հողելով:
Սիրտ իմ առ քեզ աղաղակէ բան որ ք
հօր խկզբանէ. որ կամաւոր վս մարդ-

կան կրեցեր մարմնով զայս ամ. ինձ ԼԸ-
սելի՞ արա զձայն՝ յարքայուերդքո կոչ՝
ման. ընդ ժողովոյն անդ անդրանկայն
օրհել զքեզ միշտ յաւիտեան:

Օղի: Լուսաբան ըստ յո՛ւ: Եւ նոքա:

ՄԾ անեղ անժամանակ հայր անակիզ-
բըն և անքանագ. որդւոյ սլատճառ ծը-
նընդեամբ անճառ հողւոյն քղխմամբ ան
քննաբար. աղաչեմք զքեզ գթած եր-
կայնամիտ և ողորմած. ողորմեա՛ քո ըս-
տեղ ծուածոյս ՚ի քեզ յուսով ննջեցելոյ՞
Բանդ որ ՚ի ծոց հօր միածին և կերտա-
րան սկզբնատպին. որով երկինք գոյա-
ցան աշխարհ Լըիւ հաստատեցան. հայ-
ցեմք ՚ի քէն տէր և փրկիչ ամէնողորմ
և կեցուցիչող:

Գերագոյն շնորհաց բաշխող երկնաւո-
րաց և երկրայնոց. կեանք և կենաց տը-

ւօղ հողի հօր և որդւոյ արարչակից. խընդ
րեմք 'ի քէն աղբիւր բարեաց արքու-
ցանօղդ ծարաւեաց ող:

Գաւանիմք ը սրովբէկց զկենդանա-
րարդ համայնից. երեքսրբեան մի տէ-
րուի զհայր և զորդի և սբ զհողիւ.
յոր հանդուչեալս մկրտեալ և հաւա-
տով խոստովանեալ. ող:

Երրակի թիւ կատարեալ յերիս անձինս
բաժանեալ. երրորդուք միաւորեալ միով
բնուք հաւասարեալ. յորմէ կապեալք և
արձակիմք և վերստին անլոյծ կապեմք.
ող որմեա:

Օհակիցդ հօր զորդի փառաւորեմք ան-
լրուելի. որ իջեր յարգանդ կուսին զա-
դամայինն առեր մարմին. աղաչանօք
սնձաճնին անասլական քում ճնողին. ող:

Երեւեցար մարմնով յերկրի որ 'ի հօրէ ան
մեկնելի. ը հող եղէնս բնակցր 'ի հրեղինց
երկրպագեալդ. պաղատանօք երկնաւո-
րաց փառաբանիչ քոց հրեշտակաց. ող:

Ըստ օրինացն մովսէսի ընծայեցար 'ի տաճարին. զի զբնուիրս մարդկային ընծայեսցես հօր 'ի յերկիս. խնդրուածովք սբ ծերունւոյն քե 'ի կապից արձակելոյն. ող:

Թագաւորըդ հրեղինաց որ ը մարդկան հողեղինաց. շրջեցար տնօրինաբար կրեցեր զկիրըս մարդկաբար. որ 'վս մեր զայս սմ 'ի յանձն առեր խոնարհուք. ող:

Ժողովեալքս 'ի հրաժարումն ծառայիքո յաշխարհէ. հայցեմք 'ի քէն արտասուելով և պաղատիմք զայս ասելով. ճանապարհ ը քեզ ելից նընջեցելոյս լեր ուղեկից. 'ի յօթեանս հօր քոյ լուսոյ զննջեցեալըս մեր հանդն:

'ի փրկուեմերոյ սկըզբան մկըրտեցար 'ի յորդանան. զոր շնորհեցեր նոր աւազան 'ի մաքրութի մեղաց մարդկան. հայցմամք կրկին կարոպետին մեծին 'ի ծնունդըս մկըրտչին. 'ի:

Լսաւոր ձայնիւ յերկնից զքեզ դա-

ւանեաց հայր Էսիկց. սղաւնակերպ հա-
 դին իջեալ առ համապոյզ իւր հանգուցել
 զմկրտեալս նով ին հողուով յարդէգրուի
 հօր հաւատով. 'ի:

Խաւար մեղաց հալածեցաւ լոյս գիտաւն
 քե ճարեցաւ. խայթուած օձին բժշկե-
 ցաւ հիւանդուի մեր ողջացաւ. կենդանա-
 րարըդ մեռելոց և լուսատու խաւարե-
 լոց. 'ի:

Ծագումն անուն առ 'ի հօրէ՛ որ ընտրե-
 ցեր 'ի յաշխարհէ. լուսաւորիչ տիե-
 ղերաց՝ զդասս ընտրեալ աշակերտացն.
 աղաչանօք առաքելոցն՝ փող յարուեն մեր
 մեռելոցն 'ի:

Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոց որ ըս-
 տեղ ճեր զմեզ 'ի հողոյ. նորոգեցեր դար
 ձեալ կրկին ճննդեամբ որբոյ աւազա-
 նին. զոր գեյուցեր շնորհիւ քոյնն՝ 'ի
 մահուանէն այն առաջին. 'ի:

Հողուով լցեր զմարդն առաջին զոր կո-
 րուսեալ խաբամբք չարին. զնոյն հողի

բանիւ քոյի հեղեր յոյիս մեր վերստին
 նովին հողւով սուրբ և բարի՝ առաջ-
 նորդեա՛ հողւոյ սորին. 'ի:

Չայնեցեր առ զազարոս որով ետուր մե
 ռելոյ յոյս. կենդանութք չորեքօրեայն՝
 կենդանայան որք յադամայն. կենսոյ ձայ-
 նիւ վերջին փողոյ՝ կոչեա՛ զսա յայսմ
 հողոյ. 'ի:

Ղօղեալ սարսեաց սրահակ մահու՝ 'ի
 կենարար ձայնին լրոյ. արադասպէս զոյք
 ք բանին՝ ետ զմեռեալն ք հրամանին.
 Իշխանք օդոյս այս սարսեացեն՝ զհողե
 սորա մի՛ արդէլցեն. 'ի:

Ղանապարհ մնլորելոյ՝ և ճառապայթ
 խաւարելոց: հրաւիրեցեր զորդիս լու-
 սոյ՝ 'ի յերկնային հարսանիս քո. ք զը-
 լարճալից անդ ժողովոց՝ արժանացո՛
 զսա դասուց. լի լապտերօք մոյճ յա-
 ռադաստ՝ ք իմաստուն սբ կուսանացն:

Մերով բնութք զոր զգեցար 'ի փայտ խա
 չին բեռեցար. լուծանելով զմեզ 'ի

մեղաց՝ ՚ի նախահօրըն կապանաց. Լոյճ
և զուս՝ ՚ի յանցանաց վասըն քո սուրբ
չարչարանաց. Լի:

Յետ կամաւոր մահու խաչի՝ եղաք ՚ի
նոր գերեզ մանի. երեքօրեայ թաղ մամբ
յերկրի՝ նոր ստեղծեր զմեզ կենդանի.
զիջեալս ընդ քեզ ՚ի հող մահու վե-
րակոչեա՛ ձայնիւ փողոյ. Լի:

Նշուտեալ կանանցն իւղաբերից՝ և ող-
բային արտասուալից. իբր զմեռեալան
յուսալից՝ զկենդանիդ յաւիտենից. վս
նոցին սքարտասուաց՝ մաքրեա՛ զուս ՚ի
յանցանաց. Լի:

Շարժեալ հիմանցըն դրժոխոց՝ ՚ի տե-
սանել զքեզ ներքնաց. հաներ զհողիան
որ ՚ի բանտին՝ կապեալ զիշխանըն մա-
հածին. լի հանգուցեալ հողիս սքց՝ հան-
դո՛ զհողիս ննջեցելոյս. Լի:

Ուրախուք զօրք երկնային յերկնից յեր-
կիր իջանէին. յորժամ յարեար ՚ի մեռե-
լոյ՝ Լոյս ծագեցար արարածոյ. սուրբ

յարուր՝ քո կենարար՝ յարո՛ ըզսա ՚ի
կեանոս անմահ. լի:

Չըհանդուրժեալ պահապանացն ՚ի յեր-
կիւղէ երկնաւորացն. որք աւետիս տայ
ին կանանց թէ մահ լուծաւ մահկանաց
ուաց. սա որ մահո՛ւ քո տընկակից լի-
ցի կենացդ հաղորդակից. լի:

Պորակցեալ անմարմնականքն առ կենսա
տու սք գերեզմանն. տան աւետիս ազ-
դի մարդկան վասըն կենացն յաւեժա-
կան. դասաւորեա՛մ պարուց նոցին զնըն-
ջեցեալս յօրն վերջին. լի:

Զահաւորեալ նշան խաչին յարեւելից
փայլեալ ծագին. հաւատացեալք ՚ի քեզ
քերկրին և ուրացօղքն կոծեսցին. զեր-
կըրպագո՛ւս սրբոյ խաչին պայծառացո՛
լուսով նորին. լի:

Ռահ գործեալ երկնաւորացն գան առա
ջի քո նախըթաց. զընարեալըս քո ժո
ղովելով քեզ ի առաջ քերեն ամպով. ք

ազաւնեանց օղապարից խտունեա՛ ըզստ
 ք երամից. դասաւորեա՛ զսա վերնոյն
 երգել զփառս ընդ զուարթնոցն:

Սարսափին տարերք երկրի՛ յորժամ,
 փառօք գաս հայրենի. արեգական լոյս
 խաւարի՛ լուսինն աստեղ բքըն նըլաղին.
 զսա յաւո՛ւրն աներեկի՛ լուսաւորեա՛ լու
 սովքոյին. դա:

Վերնական զօրացն սկտ՛ փողէ բար-
 բառ աւետաբեր. արիք մեռեալք ո՛րք
 յադամայ՛ քանզի ահա եկն փեռայ. ի
 հարսնացեա՛լ մաքուր հողոց՛ կարգեա
 զսա ՚ի թիւ սրբոց. դա:

Տիրական յաթոռ նըստիս՛ յարարածոց
 երկրպագիս. արդարուք զաշխարհ դա-
 տիս՛ վարձս ըստ գործոց հատուցանես.
 յայնժամ շնորհեա՛ որդում ութի՛ ննջեցե-
 լոյս մեր թող ութի. դա:

Բամեալ մարդկան ազգ ժողովին՛ ո՛րք
 յադամայ ճնեալք լինին. ե հրեղինաց
 դասք երկնային՛ համանդամայն վայրա-

բերին. 'ի յայնմ ահե՞ղ հրապարակին յի-
շեան զուս յօրն ահագին: դա:

Յուցանին գողտնիք մարդկան իւրա-
քանջիւր որ գործեցան. բարեաց գոր-
ծողքն պսակին՝ չարեացն 'ի հուր ան-
շէջ մատնին. յայնժամ յիշեան զսորա
բարին գործըք մեղացն ջրնջեացին. դա:
Իիւսին պսակք զանազ անեալք՝ և պատ
մուճանք լսւսափայլեալք. սք վկայեցն
'ի գլուխ եդեալ՝ և արդարոյն վար-
դարեալ. հողորդս արամ հայցմամբ նոյին
զուս լսւոյ փառաց նոյին. դա:

Փառաց 'ի փառըս բարձրանան՝ աջակող
մեանքն վերանան. յորժամ լսեն զե-
րանական՝ ձայն օրհնուե՛ն 'ի քէն կոչման
նրնջեցելոյս մեր լսեցո՛ զանճային բար-
բառըդ քո. դա:

Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք 'ի
քէն տէր բարեգու՛թ. ընդ նրնջեցեալ
սըն հաւատով ընկալ զմեզ նովին յու-
սով. յերուսաղէմ քաղաք վերին յո՞

րում արդարքըն ժողովին. փառս վեր
երգել միշտ ընդ նոսին երրորդութեդ
երրեակ անձին.

Արարիչ և մարդասէր անոխակալ և
բարեգութ. որ գովիսդ 'ի սրբէից մը
դատաւոր արդարութ. ը սբց առաքե-
լոց մը պսակեա՛ զմեր նընջեցեալսըն
ողորմած աէր ողորմեա՛ հոգւոցն մեր
նընջեցելոց:

Յորժամ գրեալ քըն կատարին որ զայնմ
աւո՛ւր մեղ պատմեցին. մարգարէից բան-
քըն յարգին առաքելոցըն վճարին. ող:
'ի վերինն երուսաղէմ 'ի բնակարանը
հրեշտակաց. ուր ենովք և հեղխաս կան
ծերացեալ աղաւնակերպ 'ի դրախտին
եղեմակն պայծառացել արժանայ. ող
Թագաւոր փառայ քս. որ ժամանեալ
գաս 'ի յերկնից. 'ի վերայ թևոց հող-
մոց քո հայրենի՞ կերպարանօք. և առ-
նես հրափորձութ ը զքըննութի՞ որդւոց
մարդկան. ող:

՚ի դնել բեմին բազմի փեսայն. և առա
գաստըն զարդարի. դաբրիէլ եան փողըն
գուչէ. սբք իմ անդ հաւաքին. արդա-
րոց դառքըն բերկրին. իսկ մեղսասէր-
քըն թախաձին. ող:

Յորժամ հընչ իւն փողոյն լինի ըղևտա-
կան գիրըն յայտնի. ճառագայթ սբյ
խաչին. յարևելից փայլեալ ծագի. հը-
րեշտակաց գունդք ծաւալին հրեշտա-
կապե՞սք սլարունակին. ող:

Մհեղ խորհուրդ քահանային բազկա-
տարած կայ ՚ի բեմին. առաջի սբ սե-
ղանոյն. հուր շիջանի՞ խաւար մերժի.
տըրտմեալ հողիքն ուրախանան զի թո
ղուլի մեղաց լինի. ող:

Սովսէս իմ ծախօս և ահարօն ըղևտա-
ցին. մարդարէքն խրայէլի և քահա-
նայք հին օրինին. յառաջագոյն մեղ ծա-
նուցին զգալ ուստ սբ միածնիդ. ՚ի փըր
կուլի մեղ յայտնեցին յանապատի՞ կերակ-
րէին. ող:

Տրամահաղորդ չարչարանօք. 'ի յաճն
 առեր զմահ խաչնի. և փայտին բարձօղ
 եղեր վս ագամայ նախաստեղծին. ող:
 Չարհուրեցան զօրք երկնային. յորժամ
 տեսին զմորդ 'ի խաչին. արեգական լոյս
 քօղ արկեալ. և լոյս լուսնին նըլաղ եցաւ
 յահեղ փառաց անորդւոյդ խառար եղ և
 ընդ տիեզերս. ող:

Ուրախացան սղզըք մարդկան. յորժամ
 լըւան զքո յարուիւդ. նորափետուր զար
 դարեցան 'ի յարուե սբ միածնիդ. ող:

Մղաչանօք սբյ խաչին. և անբարբառ
 բարեխօսին. և սբյ անձանին և յով-
 հաննու կարապետին. և սբյն ստեփան-
 նոսին և առաջին մարտիրոսին. և սբյ
 լուսաւորչին հայաստանեայց հայրապե-
 տին. և սբց առաքելոց. և համօրէն
 մարտիրոսաց. ողորմած:

Մաղլանի:

Հողւցն հազոյելոց քս անձ՝ արա հազիստ
 և ողորմնի և մեզ մեղաւորացս՝ Հար-
 հեա՛ գլթողուի յանցանոց:

Եւ ևս խաղաղուի զսր արաչեա:

Վասն հանգուցեալ հողւոցն արաչեացուք
 զփրկիչն մեր քս՝ զի զնոսա ընդ ար-
 դարան դասեսցէ. և զմեզ կեցուցէ
 շնորհիւ ողորմուի իւրոյ: Ամենակալ սր
 անձ մեր կեցո՛ և ողորմեա՛:

Տէր ողորմեա՛: Էրիցո՛:

Քրիստոս որդի սր անոխակալ և բարե-
 դուլթ՝ գլթա՛ քո արարչական սիրովդ ՚ի
 հողիս հանգուցեալ ծառայից քոց: Յի-
 շեա՛ յաւուր մեծի գալստեան արքայուի
 քոյ: Արա՛ արժանի ողորմուի՛ քաւուի և
 թողուի մեղաց: Դասաւորեալ պայծա-
 ռացո՛ լք սքս քո յաջակողման դասունս
 Օ՛ի դու ես սր և արարիչ ամենեցուն.
 դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց: Եւ
 քեզ վայելէ փառք իշխանուի և պատիւ.

այժմ և միշտ և յաւիտենս յաւտենից. ամէն
 Եւ ապա աստի Օրհնութիւն ըստ պատշաճի աւուրիս
 համ ՚ի հայնէն. և զէնի՝ Մաղլեանս, չարոյն,
 և Եւրոլէս:

Մաղլեանս Գրող աշանս Գծիչ:

Փառք հրաշափառ ճննդեանս քո տէր,
 զօրհնեալ և զփառաւորեալ, զհրաշա-
 լի և զյաղթօղ զճնունդ քո սբ օրհ-
 նեմք և փառաւորեմք:

Մարդասէր տէր՝ վս սրբուհւոյ անարատ
 տի մօր քոյ և կուսի և վս խաչի քոյ
 պատուականի, ընկալ զաղաչանս մեր.
 և կեցո՛ զմեզ:

Մաղլեանս ՚ի Գծիչ սրբոյ:

Բարեխօսուք սրբուհւոյ անճամբնի. և յով-
 հաննու մկրտչին. սբ յն ստեփաննոսի նա-
 խափկային. և սբ յն գրիգորի մերոյ լուսա-
 ւորչին: Յիշատակաւ և աղօթիւք սբց
 (այս անուան), որոյ այսօր է յիշատակ: Եւ
 վս խաչի քոյ պատուականի, տր ընկալ
 զաղաչանս մեր. և կեցո՛ զմեզ:

Քարոզ՝ երանելալ եւ իբրեւ հանձնացն:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութե՛ւ եւ վըր-
կութեւ անձանց մերոց, զմոր աղաչեսցուք:

Տէր ողորմեա՛:

Վասն լսելի լինելոց ամն անց ձայնի ա-
ղաչանաց մերոց, զմոր աղա:

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոց անց ՚ի
վերայ մեղաց մերոց, զմոր աղա:

Վասն թողլոց մեզ զամ յանցանս մեր,
զկամայ եւ զակամայ, զմոր աղա:

Վս զի մի՛ լստտանան գտանիցիմք յա-
ւորն պատասխանատուութեւ, զտէր:

Վս հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով՚ի քս ննջեցին,
զմոր աղա:

Եւ եւս միաբան վս ճշմարիտ եւ սք հա-
ւատոյս մերոց, զմոր աղա:

Օանձինս մեր՝ եւ զմիմեանս, ամն անց ա-
մենակալին յանձն արասցուք:

Ողորմեաց մեզ ւոր ւծ մեր ը մեծի ողոր
մունքում սասացուք ամքն միաբանուք
ՏԵ՛ ողորմեա՛. ւոր ողորմեա՛. ւոր ողորմեա՛:

Նշո՞ւք:

Տէր տունջեան՝ և գոյացուցիչ գիշերոյ.
որ արարեր զտիւ՛ի զբօսանս բարեգոր-
ծունք՝ ՚ի փրկուի անձանց մերոց, և զգի-
շեր ՚ի հանգիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնուն
մերոյ: Իսկ այժմ՝ զարթուցեալ բացեր
զբերանս մեր յօրհնաբանուի՛ ահաւոր և
փառաւորեալ անուանդ քում սքոյ: Բնկա՛լ
և այժմ՝ զաղաչանս մեր, և յաջղեա՛ մեզ
ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք
՚ի նոյն պաշտօն քո կանխել միշտ. և նո-
վին կանոնիւս անդադար փառաւորել
զհայր և զորդի և զսբ հոգիդ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օքեզ, որ յամի գթած և մարդասէր
տէրդ ես աղաչեմք հանապազ, զի զօ-

բացուսցես զմեզ որ քն օրէ կալ'ի կարգի
կրօնաւորուէ մերում: Թեթեւացո՛ տէր'
զքաղցր լուծ քո՛ զոր եղեր 'ի վր մեր
զի կարասցուք կալ'ի սատուիրանի քում
և զհաճոյսն առնել առաջի քո յիմ ժամ
'ի տուէ և 'ի գիշերի: Հրեշտակային ել-
գակցուք զքեզ օրհնել՝ զքեզ գովել և
զքեզ գոհուի և փառս մատուցանել ա-
մենազօր տէրուերդ. այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մայլեանք:

Սաղ մասիւք և օրհնուք՝ և երգօք հոգե
ւորօք անդադար փառաւորեմք զհայր և
զորդի և զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկիսս ես:

Քարոյ Նըզնիս պատմէն, և Տէրոպաւէն հանոնացի
Վս 'ի գիշերի և 'ի տունջին, և յիմ ժամու
խօսիլ մեզ զբան սն. զտէր աղաչեսցուք:

Վ, ս չանկանել ոյ մեզ 'ի փորձուլի, որում
ոչ կարեմք հանդուրժել. զտէր:

Վ, ս անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ
առաջի ահեղ տանի թի. զտէր:

Վ, ս առաջնորդել ոյ մեզ 'ի նաւահաղիտան
կենաց անխախտանից. զտէր:

Վ, ս արժանի լինել ոյ մեզ յերին կոչմանն
և երկնից արքայուհն. զտէր:

Վ, ան հողույն: Եւ և միաբան: Օ, ան
ձինս: Աղ որմեայ:

Եւ զոհ:

'Ի դեշերի և 'ի տունջեան և յամ ժա-
մու զքեզ աղաչեմք, և 'ի քէն խնդրեմք
մարդասէր տէր: Եւ ուր մեզ ան փրկիչ
մեր. խոնարհեացի՛ ունկն քո 'ի խնդրուա
ծրս մեր. զի մի՛ ունայն լիցին վասնկք
ճառայից քոյ. այլ համարեա՛ զաշխա-
տուլիս մեր 'ի գործ արդարութե, և 'ի
պտուղ անպաշտուե: Բնկալ տէր՝ զա-
ղօթս և զերկրպագուլիս մեր, և հատո՛
մեզ զողորմանի քո առատապէս. ճաճ-

կեանքս զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր
աջոյ քոյ. զօրացո՛ զմեզ մեր՝ զօրութիւն
ք հողւոյդ. սրահեանքս զմեզ սո՛ւք բիք ա-
կան: Աւարտա՛ առ մեզ նշանք բարի, ՚ի
գովեստս և փառաբանութիւնս անուանդ բուսմ
սր Ե: Օ՛ր ՚ի քո փառս կատարի մամ ա-
րարածոց մշանջենաւոր փառաբանութիւն ՚ի
բարձունս, հօր և որդւոց և հողւոյնս սր Ե,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հովիւ քաջ՝ հովիւ բարի՝ և յաւիտե-
անս կան նայեանց և ո՛յց արա բանաւոր
հօտի քո, զոր ժողովեցեր առ քեզ զժուր
քով: Օ՛ր քո առաջի կամք մեր, և առ
՚ի քէն ողորմուեցդ և զժութութեցդ ակն
ունիմք: Օ՛ ամենեսեան օրհնեա՛ զամենե-
սեան իմաստացո՛, զամենեսեան լուսաւո-
րեա՛. և ամենեցուն սարգլեա՛ զերկնից
արքայութիդ: Ա՛ս զի դու ես մեր կենաց, և
անձ ողորմուեց. և քեզ վայելէ փառք

Եւ խանութի և սրտիւ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մագլանիս:

Ի դեշտի և ՚ի տունջեան և յամժա
մու անդադար փառաւորեմք զհայր և
զորդի և զսբ հոգիդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

—

Քարոզ և աշօռ՝ Մի՛ նախանշիր, և խոստ
վան հանտեացիս:

Վս ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանա-
պարհս խաղաղութե՛ զմոր աղաչեացուք:
Վս ցրելոյ ՚ի մէնջ զամ խորհուրդս
չարին՝ զտէր:

Վս պարգեւելոյ մեզ աւողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զտէր:

Վս պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զտէր:

Վս խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ
վաղ ալի լը ոտիւք մերովք՝ զմոր: Վս հոգ
ւոյն: Եւ ևս միաբան: Օ, անձինս: Ողորմեց:

Ա. 202x:

ՏՐ երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ արարածոց երևելեաց և աներևութից: Առ քեզ կարդամք յամ ժամ. զի ընդ ամ տեղիս է տէրունի քո, և արքայունի քո ամենեցուն տիրի: Շնորհեա՛ մեզ երկիւղիւ ՚ի պաշտօն քո կանխել հանապազ, սիրել զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ և ՚ի բուանդակ մտաց, և յամ զօրունէ մերմէ պահել զպատուիրանս քո: Համբառնալ՝ առ քեզ զձեռս մեր ՚ի սրբունի առանց քարկուե և երկմտուե, և գտանել ՚իքէն զշնորհս և զողորմունի, և զառաքինս սէր դործոցն յաջողունի: Աս զի դու ես ար կենաց և ան ռողորմութեց. և քեզ վայել է փառք իշխանութի և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաչապատկեալ ամենեցուն:

Քում ամենազօր և յաղթող արունեք կրկնի ամ ծունր յերկրպագունի. և փա

Բաւորի յամենեցունց թաղաւորուիդ քո:
 Նայեա՛ յերկրպագուիս մեր, և ուսո՛ մեզ
 առնել զարդարուի ճշմարտուէ: Այսն
 զի դու ես ան խաղաղուէ, որ բարձեր
 զթշնամուի ՚ի միջոյ, և արարեր զխա
 ղաղուի յերկինս և յերկրի. հեռաւորաց
 և մերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր
 պարզեւս քոյնս բարեացդ: Արու՛մ և զմեզ
 մեծի շնորհացդ արժանաւորս արասցես,
 դասելով ը ճշմարիտ երկրպագուս քո,
 ան մեր և ան մեր փրկիչ յս քս: Ար ես
 օրհնեալ ը հօր և ը սբ հոգւոյդ, այժմ և
 միշտ և յաւիտենս յաւիտենից. ամէն:

Մարտիրոս:

Յերդս օրհնուէ և ՚ի ձայն սաղմնաց ան-
 դադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և
 զսբ հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտենս
 յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ եւ արժեք՝ Աղարթեա՛ւ եւ ՚ի հէղուէ հանանայե՛
 Վս գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմուի
 ՚ի բարերար անէ մերմէ՛ զանրաղ աչեացոք:

Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի գրաբարաւթէ
մարդկան և յորոգացթից սանյի՝ զմոր:

Վասն ամ անձանց քրիստոնէից և տանց
հաւատացելոյ՝ զմոր:

Վս որք 'ի լերինս յայրս և 'ի փառարս
բնակեալ են սբ հարքն մեր՝ զմոր:

Վս որք սաղ մոսիւք և օրհնութեալս Կատարեն
զամ ժամանակս կենաց իւրեանց՝ զմոր:

Վասն հոգւոյն: Եւ ևս միաբան: Օան-
ձինս: Ողորմեաց:

Մ. Գ. Ի. Կ.:

Գոհանամք զքէն մոր ամ մեր, որ զար-
թուցեր զմեզ 'ի հանդստենէ քնոյ շնոր
հլւ ողորմութե քո: Օարթն զմիտս
արդարութե առ քեզ մոր ամ մեր, զի
տեսցեն աչք մեր զփրկութի քո: Եկեսցէ
և բնակեսցէ առ մեզ ամուսնիդ քո. և
ողորմութի քո հովանի և պահապան լի-
ցի 'ի վերայ պաշտօնէից քոց: Եւ զմեզ
զճառայս քո արժանի՝ արա 'ի տուէ և

'ի գիշերի և յամ ժամու միշտ խորհել
'ի սէր պատուիրանաց քոց: Եւ գոհա-
նալով փառաւորել զհայր և զորդի և
զսուրբ հոգիդ, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Անդանարար զօրութի և աղբիւր ան-
մահունի, դու ես քս ամ փրկիչ մեր: Ար-
շնորհեցեր մեզ 'ի սէջ գիշերի յառնել
և խոստովան լինիլ առ քեզ զս իրա-
ւանց և արդարուն քո: Եւ այժմ աղ ա-
չիմք զքեզ տէր ամ մեր, արա՛ զմեզ
արթունս և պատրաստ 'ի ժամ առա-
ւորութե ընդ սքս քո: Եւ ընդ նոսին գո-
հանալով փառաւորել զքեզ ընդ հօր և
ընդ հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և:

Մաղլանս:

Գոհուք և ճշմարիտ խոստովանուք ան-
դադար փառաւորեմք զհայր և զորդի
և սուրբ հոգիդ, այժմ և:

Թափառորս աղաշխարհ-Լէւոն: ԲԶ

~~*

§ Թ. § աղաւոր յաւխտեան: Լ՛ճը մեզ ամ

~~* փրկիչ մեր, և կեցո՛ զմեզ, որ

յամի կարող դ. ես:

Լ՛ճը մեզ ամ փրկիչ մեր՝ յոյս ամ ծա-
գայ երկրի, և որ ՚ի ծով հեռի:

Ո՞ պատրաստէ զլերինս զօրութիւնս
և զգեցեալէ զզօրութիւնս, և կեցո՛ զմեզ
որ յամի կարող դ. ես:

Լ՛ճը աղաշանայ մերոց ան մարդասէր,
և զթա՛ ՚ի մեզ:

Մի՛ զիս անտես առներ, այլ օգնեա՛ ինձ
մարդասէր:

Մի՛ ընկենուր զիս ան յերեսաց քոց, և
զհոգի քո սբ մի՛ հաներ յինէն:

Եւ յլ տո՛ւր ինձ ցնծուի փրկուե՛. և հոգւով
պետուե՛ քոյ՝ հաստատեա՛ զիս, այլ օգնեա՛:

Մի՛ անտես առներ զիս ան ամ փրկիչ իմ,

այլ շարճեալ ինձ թողուի բազմազուծ
մարդասէր, և կեցո՛

Երկինք և երկիր զոհանան զբէն տէր.
արարածք ամբքեզ երկրապահանն. և հրեշ
տակք 'ի բարձունս աղաղակեն և ասեն
ողորմեալ դու տեղ ճեր, մի՛ կորուսաներ:

Երկինք երկնայ, ջուրք որ 'ի վերոյքան
զերկնս, օրհնեցէք զանուն տեառն:

Օ՛ ի նա առայ և եղեն. հրամայեց և հաս-
տեցան. և հրեշտակք 'ի բարձ:

Երկինք և երկիր հանապաղ զբեզ գո-
վեն. թագաւոր փառաց, սերովբէք և
քերովբէք 'ի խոնարհ ունելով զդէմս
իւրենց. և միաձայն բարբառովն աղաղա-
կեն և ասեն. սբ՛ սբ՛ սբ մըր զօրուեց:

դՂ.) Երկայնամիտ ես մըր առ ամենեսեան.
և գթա՛ մըր 'ի վր մեր ոպ և յաւաղակին
փրկիչ, և կեցո՛:

Երկայնամիտ բազում ողորմ և ճշմարիտ
նայեաց առ իս, և ողորմեաց ինձ: Տուր
զօրուի ծառայի քո, կեցո՛ զորդի աղախ-

Կոյ քոյ, և արա՛ առ իս նշան բարուք. և
 գթա՛ տէր ՚ի վերայ մեր ուն և յաւազա:
 Տէր որ գթայար յաւազանն խաչակից
 Լինիլ քեզ. և մաքրեցեր զուղտեղ ուն
 յանցանայ նր յաղբերէ կողի քոյ. գթա
 և յիս ՚ի մեղաւորս, որ ծարաւիս եմ առ
 քեզ. և փափաղիմ ՚ի գաւիթս քո ուն
 զմի ՚ի յեղջերուայ ՚ի յաղբերս ջուրց:
 Մարտեաւ ընդ իս լծ շուամին. հանապազ
 ղ իս կամի կորուսանել. այլ դու մը իմ
 սոյց արա մոլորեալ ոչ խարիս, և կեցո՛:
 Մարտեան ընդ իս ՚ի տարապարտուց. և
 փոխանակ սիրոյ իմոյ մաննէին զիս այլ
 ես յաղօթս կայի:
 Հատուցին ինձ չար փոխանակ բարուց.
 ատելաւի փոխանակ սիրոյ իմոց. այլ դու մը
 իմ այց արա՛ մոլորեալ ոչ խարիս, և կեցո՛:
 Որ հովիւդ ես հօտից բանաւոր կենդա
 նեաց. ա՛նք ինձ յոյս կենայ ապաշ խարուք
 և դարձո՛ զմոլորեալս ՚ի հօտ քո քս, և
 կեցո՛:

Մեղայ և աղաչեմ զքեզ. թողուի շնորհեա՛ մեղայ իմոյ. քաւիչ իմ լերքո գթու թքո, որ միայնդ ես փրկիչ, և կեցո՛:

Մեղայ մոր մեղայ. և զանօրէնուիս իմ ես ինձէն գիտեմ. Աղաչեմ և խնդրեմ 'իքէն, թող ինձ մոր, թող ինձ. և մի՛ կորուսա ներ զիս քան անօրէնուի իմոյ. քաւիչ իմ լերքո գթուքո, որ միայնդ:

Մեղայ քեզ մոր. մեղայ քեզ մոր. մեղայ և քան զաւագ ծովու բազում են յանցանք իմ. պատրանքաշխարհիս խաբեցեին զիս և եղէ անպտուղ 'ի կենաց յուսոյդ. այլ դու անօխակալ և անյիշաչար փրկիչ. խնայեա՛ 'ի մեղուցեալ ծառայս, և կեցո՛:

ԴԸ.) ՏՐ իմ բազում են անօրէնուիք անձին իմոյ. ո՛չ յիշեցի զասեղ զդատատանս քո. արդ անկեալ զքեզ աղաչեմ. շնորհեա՛ ինձ ապաշխարուի մոր և ողոր:

Անօրէնուիք իմ բարձրացան քան ըզգլուիս իմ. և ու՛ պ բեռն ծանր ծանրացան 'ի վր իմ: Նեխեցան և փռեցան վերք:

Իմ յերեսաց անդ դամուէ իմաց. ո՛չ յիշեցի
 զհոհեղ զդատատանս քո. արդ անկեալ
 զքեզ աղ աչիմ: շնորհեա՛ ինձ ապաշխարուի
 տէր, և ողորմ:

Պաղ առանս մատուցանեմք քեզ հայր երկ
 նաւոր, մի՛ անտես առներ՝ զաղ աչանս մեր.
 այլ անցն՝ զցատումն քո՝ ՚ի մէնջ. և յիշեա՛
 զի պատկեր եմք բարերարուէդ:

Տէր իմ գթուիք քո բազ ում են յոյժ.
 առ իս արա՛ զբարերարուիս քո, ուն և մաքսաւորին.
 և ինձ ողորմես:

Գթուի՛ք քո բազ ում են մոր. և ըստ
 իրաւանց քոց կեցն՝ զիս:

Բազ ում են որք հալածեն և նեղ են զիս
 ՚ի վկայուէց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ. առ
 իս արա՛ զբարերարուիս քո, ուն և մաք:

Մտխաղալ և անյիշաչար մոր, որ գթալով
 ՚ի մեղաւորս շնորհեցեր ապաշխարուի.
 արդ գթա՛ և յիս մոր ՚ի մեղուցեալ
 և յանօրինեալ քո ծառայս. և փոխարկեա՛
 զգործս չարեաց ՚ի զղջումն

ասլաշ խարուժեան, և կեցո՛ւ:

՚Ի տաճարի քում սրբուէ փառաւորելով
 զքեզ դու ունիս իշխանուի, ողորմեա՛ մեզ
 Մ.ՅԼես ը բազում ողորմութե քում
 մտից ՚ի տուն քո, և երկրպագից ՚ի տա
 ճար սուրբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա՛ ինձ յարդարուէ քում
 վս թշնամեաց իմ ոց, և ուղիղ սրա՛ առ
 առջի իմ զճանապարհս քո, դու ունիս իշ:

՚Ի տաճարի քում սրբուէ հանապազ ըզ
 քեզ գովեմք թագաւոր փառաց, որ ու
 նիս իշխանուի կենաց և փրկուէ ողոր
 եշ.) Մ.սլաշ խարուէ արտասուս աւազան
 լինի, և լուանայ զբազմութի մեղաց,
 սովաւ շնորհեա՛ յառաջ քան զվախճան
 զքաւուի և զմեծ զողորմուի:

Մարաւի է անձն իմ առ քեզ անհզօր
 և կենդանի, երբ եկից երևեցայց երե
 սացդ եյ:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի
 տուէ և ՚ի գիշերի, և այն զի ասէին ցիս.

է ամ քո. սովաւ շնորհեա՛ յառաջ քան
զ վախ:

Յորժամ դաս փառօք հօր յահագին ա-
աւուրն 'ի դատել զերկիր. և դու ան
սարսափմամբ երկրածին քս ամ 'ի յահէ
քու մմէ. 'ի նստիլ քոյ յատենի դատա-
ւոր ասեղ յե յակնարկել քո յարարածս,
յիշեա՛ և զիս զբազմամեղս. որ ընկղ-
մեալս եմ յանցանօք բանսարկուին խաբ-
մամբ. և հայցեմ զաւագակին, ար և զիս
յիշեա՛, որ միայնդ ես փրկիչ և կեցո՛:

Օ իս որ 'ի նաւի աշխարհի ալէկոծեն
մեղ ք իմ. նաւահանդիստ ապաշխարուե
շնորհեա՛ ինձ բազում ողորմ. և կեցո՛:

Կեցո՛ զիս ամ, զի հասին ջուրք յանձն
իմ. ընկլայ ես 'ի խորս անդնդոց՝ ուր
ոչ գոյ ինձ հանդիստ. նաւահանդիստ ա-
պաշխարուե շնորհեա՛ ինձ բա:

Կաւապետ բարեգուծ առ քեզ ապաւի-
իմ. տո՛ւր ինձ ձեռն ուն երբեմն պետ-

րոսի 'ի վր ալեացն. որ ծփիմն ալեկո-
ծեալ յանցանօք մեղաց. և կեցո՛:

Դու ես քս աղբիւր կենաց, բղխումն
ողորմուք. շնորհեա՛ փրկիչ. անձանց մե-
րոց զթողուի մեղաց մերոց:

'Ի քէն է ար աղբիւր կենաց. և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս:

Ծագեա՛ զողորմուիս քո, որք ճանաչեն
զքեզ. զարդարուիս քո ոյք ուղիղ են
սրտիւք. շնորհեա՛ փրկիչ անձանց մե:

Որ աղբիւրդ ես ճարաւեաց և հանդիստ
աշխատելոց. ճանապարհ մնլորելոց. և
հովիւ հողւոր բանաւոր հօտի. փափա-
գողացս առ քեզ քս լեր նաւահանդիստ.
և արբո՛ մեզ ճարաւեացս զբաժակ քո
քաղցրուք յանսպառ աղբերէդ:

ուր.) 'Ի տաճարի սրբուք քում լուր ար
ձայնի իմում. և աղաչանք իմ ժամանես-
ցեն 'ի յականջս քո տէր:

Լուաւ ինձ 'ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց. և աղաղակ իմ.

առաջի նորա մայէ յականջս նորա: և
աղաչանք իմ ժամա:

Որ լուսատու ես տիեզերաց քս անձ, լու-
սաւորեա՛ զիմ զխաւարային խորհուրդս
և կեցո՛:

Օրհնեալ ես տիր, և փառաւորեալ է քո
անբաւ մարդասիրուիդ. զաղաչանս մեր
քեզ մատուցանեմք, որ թագաւորդ ես
յաւխտենից. զննջեցեալսն մեր արժանի
արա՛ տիր լուսնիլ ՚ի կեանսդ յաւխտենից:

Մտաւորս ինձ շնորհեա՛ ՚ի յապաշխա-
րուի տիր. զի լուսայից զմեղս անձին ի-
մայ ոսկ պոռնիկն աղաչեմ; և կեցո՛:

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծուէ իմում. լուս-
ցի զամ գիշեր զմահիճս իմ. և արտաս-
ուօք իմովք զանկողինս իմ թայի. զի
լուսայից զմեղս:

Որ աղբիւրդ ես անապական քս անձ, ըզ-
վիրաւորեալ անձն իմ ՚ի մեղայ՝ բժըշ-
կեա՛ տիր բղխամք արտասուաց. և կեցո՛:

Օ մոլորեալ ծառայս խնդրեա՛ տիր. և մի

Դատապարտէր զիս 'ի յաւուրն այցելուե
քոյ մարդասէր:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեացէ զքեզ. և
իդաւունք քո օրհնեցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես ուն զոչխար կորուսեալ
խնդրեալ զճառայս քո. զի զպապուհի-
րանս քո ես ոչ մոռացայ. և մի' դատա-
պարտեր զիս 'ի յաւուրն այցելուե քոյ
մարդասէր:

Որ մոլորեցայ 'ի հօտէ քում մէ հովիւ
բարի. խնդրեալ զիս զմոլորեալս. և
արժանաւորեալ խառնիլ 'ի հօտ քո քս. և
կեցո՛ւ:

անդրանիկ արարից: Փառք և: այժմ և:
ալէլուիա, էրէ:

—

Ա՛ւ է: Իջցէ ուն: Տաղեացի յաւուրս:

Ա՛ւ է: Եցոյց տէր: Յիշեաց ողորմութիւնք:

Փառք և, այժմ և: ալէ:

Ա՛ւ է: Նա կարգացցէ: Ես անդրանիկ:

Ա՛ւ է: Բնդ քեզ է: Երդուաւ տէր և:

Փառք և: այժմ և: ալէլուիա:

—

Ա՛ւ է: Եցոյց տէր: Յիշեա՛ն ողորմութիւնք:

Ա՛ւ է: Յիշեա՛ն մեր զդաւիթ: Ուն երդուաւ:

Փառք և: այժմ և: ալէլուիա:

—

Ա՛ւ է: Բնդ քեզ է սկիզն: Երդուաւ մեր

Ա՛ւ է: Տէր ասաց ցիս: Խնդրեա՛ն յինէն:

Փառք և այժմ և: ալէլուիա:

—

դձ. Ա՛ւ է. Յիշեա՛ն մեր: Ուն երդուաւ:

Վի. Ա՛ւ է: Տէր հովուեացէ: Ի վայրի:

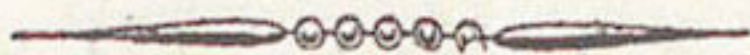
Փառք և: այժմ և: ալէ:

դկ. Ա.Լ.Է: ՏՐ ատայ ցիս: Խնդրեա՛ յի:

փ. Ա.Լ.Է: Լ՛ուր դուստր: Սա ինքն է:

Փառք և: այժմ և: ալ է: էրէս:

Ա.Լ.Է.Լ.Ի.Ս ՚ի հոնի չառ-աւիճորէայ զալաբէանն
չրիսսոսի սոսո-ճոյ ճերոյ ՚ի սաճարն:

Ա.Լ.Է: Օրհնէ Լեկեալ: ՏՐ ան մեր:

փ. Ա.Լ.Է: Տէր ՚ի տաճար: Ա.Է.ք նորա:

Փառք և: այժմ և: ալ է:

աճ. Ա.Լ.Է: Ողորմ ուր մն: Եւ հոգւով:

փ: Ա.Լ.Է: Յարեաւ ան: Փախեն ատե:

Փառք և: այժմ և: ալ է:

ակ. Ա.Լ.Է: Ծափս հարէք: ՏՐ բարձրել:

փ. Ա.Լ.Է: Հաճեցար մը: Թողեր զան:

Փառք և: այժմ և: ալ է:

բճ. Ա.Լ.Է: Յարեաւ ան: Փախեան ատե

փ. Ա.Լ.Է: ՏՐ թագաւորեց զվայել չուի

Փառք և: այժմ և: ալ է:

բկ. Ա.Լ.Է: Հաճեցար մը: Թողեր զան:

ԳԻՇԵՐԸ ՅԻՆ ԺԼԱՄ:

Վ. Լ. Ե. Օրհնեցէք մանկ: Եղիցի ան
Փառք և: այժմ և: ալէ:

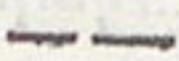
Վ. Լ. Ե. Տէր թաղաւորեաց զվայել
Վ. Գոպեա՛ երուսաղէմ: Օ՛րհ զքրաց:
Փառք և: այժմ և: ալէ:

Վ. Լ. Ե. Օրհնեցէք ման: Եղիցի ան:
Վ. Լ. Ե. Կենդանի է ար: Մ. Ը է որ խնդ
Փառք և: այժմ և: ալէ:

Վ. Լ. Ե. Գոպեա՛ երուս: Օ՛րհ զօրաց:
Վ. Լ. Ե. Ողորմութիւն: Եւ հոգւով:
Փառք և: այժմ և: ալէ:

Վ. Լ. Ե. Կենդանի է ար: Մ. Ը է որ:
Վ. Լ. Ե. Ծափս հարէք: Տէր բարձր-
Փառք և: այժմ և: ալէ, էրէ:

աձ. ԱՆԷ: Համբարձէք իշ: Ավէ սա:

փ. ԱՆԷ: Կառք անբիւ: ԱՆ՛ի բարձ: Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ:

ակ. ԱՆԷ: Համբարձաւ անձ: Սաղմոս

փ. ԱՆԷ: Ար հովուեսդ: Ար նատիսդ Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ:

բձ. ԱՆԷ: Կառք անբիւ: ԱՆ՛ի բարձ:

փ. ԱՆԷ: Ո դնէ յամ: Խոստովանուի Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ:

բկ. ԱՆԷ: Ար հովուեսդ: Ար նատիսդ:

փ. ԱՆԷ: Մեծ եղև: Տարձրեալ ես: Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ: Զ

դձ. ԱՆԷ: Ո դնէ յամ: Խոստովանուի:

փ. ԱՆԷ: Տժ խոնարհեցո՛: Փայլեա՛ ըզ Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ:

դկ: ԱՆԷ: Մեծ եղև: Տարձրեալ ես:

փ. ԱՆԷ: Խոնարհեցոց: ԱՆ՛ի քրով: Փառք և: այժմ և միշտ: ալէ:

դձ. ԱՆԷ: Յերեսայ նր: Ա երինք հա:

փ. ԱՆԷ: Համբարձէք իշ: Ավէ սա: Փառք: այժմ: ալէ,

- դԿ. ԱՆԷ: Խոնարհեցոյց զեր: Եւ ՚իքր:
 փ. ԱՆԷ Համբարձաւ իձ, Սողմոս աս:
 փառք և. այժմ և: ալէ:

ԱՆՆԱՆ Հոգոյն սրբոյ զաշխարհս:

- աձ. ԱՆԷ. Յանկալի է. Քանդի ծառ:
 փ. ԱՆԷ. Թեք աղաւնոյ. ՚Ի գուճա:
 փառք և, այժմ և: ալէ:
- աԿ. ԱՆԷ. Օսիրոս սբ. Մի՛ ընկենուր:
 փ. ԱՆԷ. Գտի զղաւիթ. Չեան իմ:
 փառք և. այժմ և: ալէ:
- բձ. ԱՆԷ. Թեք աղաւն. ՚Ի գուճար:
 փ. ԱՆԷ, Առաքես զոր. Եղիցին փառք
 փառք և. այժմ և: ալէ:
- բԿ. ԱՆԷ. Գտի զղաւիթ. Չեան իմ:
 փ. ԱՆԷ, Յայտնուի բանից. Օքերան
 փառք և. այժմ և: ալէ:
- դձ. ԱՆԷ. Առաքես զո. Եղիցին փառք
 փ. ԱՆԷ. Հողի քո. Վս անուան քոյ:
 փառք և. այժմ և: ալէ:

դկ. Ա՛ւ է. Օքերան իմ. Նայեանց առ:

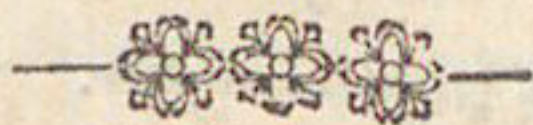
փ. Ա՛ւ է. Ի սաստէ. Առաքեաց ՚ի:
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

դձ. Ա՛ւ է. Այ իւղ զի. Այ ցող զի:

փ. Ա՛ւ է. Ի վայրի. Գարձոյց զանձն:
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

դկ. Ա՛ւ է. Ի սաստէ. Առաքեաց ՚ի:

փ. Ա՛ւ է. Օսիրոս սք. Մի՛ ընկենուր
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

Ա՛ւ է իստէ:

աձ. Ա՛ւ է. Ցուպ քո և. Պատրաստա ար:

փ. Ա՛ւ է. Երտուր եր. Այ փրկեցան:
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

ակ. Ա՛ւ է. Նետք քո. Ա՛թ ու քո ամ:

փ. Ա՛ւ է. Տո՛ւր զօրուի. Տեսցեն ատ:
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

բձ. Ա՛ւ է. Ետուր եր. Այ փրկեցան:

փ. Ա՛ւ է. Դու պատր. Բարձր արար:
Փառք և. այժմ՝ և: ալ է:

- բկ. ԱՆԷ. ՏՈՒՐ ՂՕՐՈՒԼԻ. ՏԵՍԵՆ ԽՈՒՆՆ
 փ. ԱՆԷ. ԱՍԱԿ ԽՐ. ԳԱԼԱՊԱՆ ՂՕ:
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:
- դձ. ԱՆԷ. ԳՈՒ ԱԿԱՐՐՈՍ. ԲԱՐՃՐ ԽՐ:
 փ. ԱՆԷ. ՅԱԿՈՆԵՍԵՆ. ՂԱՌԱՊԱԿԹ.
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:
- զկ. ԱՆԷ. ԱՍԱԿ ԽՐ. ԳԱԼԱՊԱՆ ՂՕ:
 փ. ԱՆԷ. ՆՂԱՆԵԿԱԼ ԱՌ. Ի ԱԿՈՂՈՅ:
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:
- դձ. ԱՆԷ. ՅԱԿՈՆԵՍԵՆ. ՂԱՌԱՊԱԿԹ:
 փ. ԱՆԷ. ՏՈՒԱԿ ՔՈ և. ՊԱՐՐԱՍՍՈՒ Ա:
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:
- դկ. ԱՆԷ. ՆՂԱՆԵԿԱԼ ԱՌ. Ի ԱԿՈՂՈՅ:
 փ. ԱՆԷ. ՆԿՄՔ ՔՈ. ԱԹՈՒ ՔՈ ԻԱԾ:
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:

 ԱՆԷՆՈՒՔ ԷԿԷՂԵՍՈՅ:

- աձ. ԱՆԷ. ԱՍԵԼ ԻՆՁ. ՏԵՐ ՍԻՐԵԿԵԼ ԸՂ:
 փ. ԱՆԷ. ԵՐԱՆԻ ՂՈՐ. ԱԿԿՈՒՔ ՄԵՔ:
 ՓԱՌՔ և. այժմ և: ալ է:

- աղ. Ա՛լ է. Մեժ է մը. Հաստարմատ:
- փ. Ա՛լ է. Հիմունք նր. Փառաւորեալն
 փառք և: այժմ և: ալ է, էրէս:
- բձ. Ա՛լ է. Երանի զոր. Լցյուք մեք:
- փ. Ա՛լ է. Գու տէր. Գու յարուցեալն
 փառք և: այժմ և: ալ է:
- բղ. Ա՛լ է. Հիմունք նր. Փառաւորեալն:
- փ. Ա՛լ է. Այսօր է զոր. Ի տեսունէ:
 փառք և: այժմ և: ալ է:
- զձ. Ա՛լ է. Գու տէր. Գու յարուցեալն:
- փ. Ա՛լ է. Խոստովան եղէց. Օ՛հ լու:
 փառք և: այժմ: ալ է, էրէս:
- զղ. Ա՛լ է. Այսօր զոր. Ի մնէ եղև:
- փ. Տ՛ր ով կայցէ. Ի Որ գնայ անբիժ:
 փառք և: այժմ և: ալ է:
- դձ. Ա՛լ է. Ուրախ եղէ. Հասել կային:
- փ. Ա՛լ է. Լսել ինձ. Տէր սիրեցի ըզ-
 փառք և: այժմ և: ալ է:
- դղ. Ա՛լ է. Տէր ով կացցէ. Որ գնայ ան-
- փ. Ա՛լ է. Մեժ է մը. Հաստարմատ:
 փառք և. այժմ և: ալ է:

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄ:

ԱՆՆՈՒՄ Ե՛ ԽՈՒՆԻ ՀՐԷՉԽԱՆՀԱՊԷՄԱՅ

ԱՆԷ՛ Ո՛ արար ըզ. Հաստատեաց:

Վ. Օրհնեցէք զինք. Օրհնեցէք
Փառք և. այժմ և. ալ է:

Դասք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ
քրիստոս. ալ է:

մարդկան ալ զ սաղմոսեն. ալ է:

ԴԱՄՔՅԷՄՆ

Թ. Երկինք և երկիր գոհանան զքէն

սղ. Երկինք երկնից, ջուրք ուր Ե՛ ՎԵ՛
Օ՛ ի նա ասաց. և եղեն, հրամայ

Վ. Երկինք և երկիր հանապաղ ըզ

ԱՆՆՈՒՄ Գ՛ ԿԱՊԱՐԱՆ ԵՄՐԱՆԷՆԻ

աճ. ԱՆԷ՛. Բարձր առնեմ. ՏԵ՛ մճ խմ:

Վ. ԱՆԷ՛. Իհան զխա Ե՛. Հաստատեց:
Փառք և. այժմ և. ալ է:

ԱՆՆՈՒՄ Ծ՛ ԿԱՊԱՐԱՆԻՆ ԱՅՈՒՊՈՒՆԻ

ակ. ԱՆԷ՛. ՏԵ՛ մճ մեր. Ա՛ճ խմեա դու

Փ. Ա.Լ.Է. Լ. երկնք ցնծ. Գաստ զ՞ շ:
Փառք և. այժմ և: ալ է:

Ա.Է.Լ.Է. Լ. երկնք ցնծ շաքաղաւ:

ԷՂ. Ա.Լ.Է. Օ. ի նա առ. Կարգեաց զ՞ ն:

Փ. Ա.Լ.Է. Ի սկզբանէ ար. Կոքա կոր:
Փառք և. այժմ և: ալ է:

ԴՂ. Ա.Լ.Է. Կացցէ դՂխոյ. Լ. դուր դուս:

Փ. Ա.Լ.Է. Տարցին թաղա. Ա. ծցին ցնծ
Փառք և. այժմ և: ալ է:

ԴՂ. Ա.Լ.Է. Որ ուտէր զ՞ հաց. Ա. յԼ դու:

Փ. Ա.Լ.Է. Խորհեցան և. Եղին յերկ:
Փառք և. այժմ և: ալ է:

ԵՂ. Ա.Լ.Է. Լ. ուայելի սրբուք. ՏԻ սիրե:

Փ. Ա.Լ.Է. Պատրաստ ար. Օծեր իւղ:
Փառք և. այժմ և: ալ է:

Ուր. Ա.Լ.Է. Օ. արթիւ աղ. Ա. նդուսդք:

Փ. Ա.Լ.Է. Մատնեցայ և. Ա. դաղ աղեցի:
Փառք և. այժմ և: ալ է:

2աբ. Ա՛ւ է. Եղին զիս 'ի. Յիս հաստ:
 փ. Ա՛ւ է. Եղ է ես ոմ. Ամ վերաւո:
 Փառք և. այժմ և: ալ է:

Յայլ օրինակ է այս:

Ինքն 'ի գերեզմանի. Քաղցրացան
 նմա խիճք. Փառք. այժմ: ալ է:

Ա՛ւ է զուր. Պայծասանէրպաւնէան Քրիստոսի. որ
 սի Այրեւան:

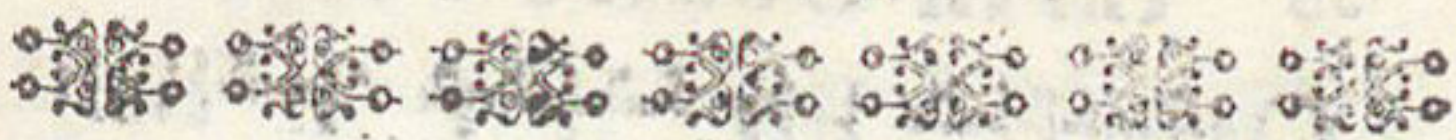
Կեր. Ա՛ւ է Քո են երկինք. Օհուսիս և:
 փ. Ա՛ւ է. Տարձրուիք լե. Ակայք եր:
 Փառք և. այժմ և: ալ է:

ԲԶ. Ա՛ւ է. Տարձրուիք. Մովսէս և ահ:
 փ. Երինք ցնծաս. Իա զժղ ովուրդս
 Փառք և. այժմ և: ալ է:

72. Ա՛ւ է. Ի ձեռս նր են. Նր է ծով:
 փ. Ա՛ւ է. Երինք ոմ. Պատմեսցեն երկ
 Փառք և. այժմ և: ալ է: էրէ:

Կարգաւորուիլեն հասարակաց աղօժից աստու-
տու ճանաչո որ հասարկ ՚ի դէմ որդւոյն
աստուծոյ որ էրեւոյս իւրաքանչիւրն:

Եւ զար առաւօտու ողորմութի քով. զնծա-
ցաք և ուրախ եղաք զսմ աւուրս հե-
նաց մերոց:

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս
խոնարհ արարեր զմեզ և ամացն՝ յորս
սեւասք զչարչարանս:

Հայեա՛ն մեր ՚ի ծառայս քո և ՚ի դործս ձե-
ռաց քոյ, և առաջնորդեա՛ն որդւոց նոցա
եղիցի լոյս ան մյ ՚ի վր մեր:

Չգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՛ն ՚ի
մեզ մեր. և զգործս ձեռաց մերոց յա-
ջողեա՛ն մեզ: Քառք հօր և որդւոց և հոռ
Եւ ևս խաղաղութի զմեր աղաչեսցաւք:

Օրհնութի և փառք հօր. այժմ և միշտ:
Ըստուծոյ երկիրսդ անցուք:

Օրհնուելիս էրից Տանհանդի Դանիէլի:

Օրհնեալ ես Թր Թժ հարցն մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտենս: Յիրաւունս անցուցեր զայս Թմ ընդ մեզ արդար ես դու տէր, և Թմ գործք քո ճշմարիտ են:

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և Թմ դատաստանք քո արդար են:

Քատաստան արդարուեւ ածեր 'ի վր մեր ը Թմ, զոր ինչ ածեր 'ի վր մեր և քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց երուսաղէմի: Արդարուք և յիրաւի ածեր զայս Թմ 'ի վերայ մեր վս մեղաց մերոց:}

Անօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ լինել 'ի քէն, մեղաք յԹմ և պատուիրանաց քոց մեք ոչ անսացաք:

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք ոմ պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս գտցուք մեք 'ի քէն:

Արդ զԹմ զոր արարեր և զոր ինչ ա

Տեր 'ի վերայ մեր, արդար դատաստա-
նաւ արարեր:

Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնամեաց մե-
րոց, անօրինաց խստաց և ապստամբո-
ղաց:

'ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի
քան զամ երկիր, մատնեցեր զմեզ:

Եւ արդ՝ ոչ պոյ մեզ ժամ բանալ զբե-
րանս մեր, զի ամօ թ և նախատինք ե-
զաք ծառայից քոց պաշտօնէից:

Եւ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վս անուան
քո, մի՛ ցրեր զուխոս քո, և մի՛ 'ի բա-
ցեայ առներ զողորմուիս քո 'ի մէնջ:

Վս արբահամու սիրելոյ քո, իսահակայ
ծառայի քո և իսրայէլի սքս քո:

Խոսասացար նց և ասացեր, բազմացուցից
զզ աւակ ձեր սպ զաստեղս երկնից բազ-
մուք և ոսպ զաւազ առ եզր ծովու:

Եւ արդ սր՝ նուաղ եցաք մեք քան զամ
ազգս, և եմք տառապեալ յամ, երկրի
այսօր վասն մեղաց մերոց:

Ո՛չ գոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ իշխան
մարդարէ և առաջնորդ, ո՛չ ողջակէզք
պատարապոց, ո՛չ խուկէք օրինաց, և ո՛չ
տեղի պատարագս մտոուցանելոյ առա-
ջի քո, և զողորմուի գտանել 'ի քէն:

Եւ անձամբք խոնարհել և հոգւով տա-
ռապանաց ընդունելի լիցուք մեք ուն
զողջակէզքս խոյոց և զուարակաց, և ուն
բիւրաւորս դառանց պարարտաց:

Եւ յնա ընդունելի լիցին պատարագ մեք
այսօր առաջի քո, զի կատարելդ տցուք
զկնի քո և չիք յամօթ յուսայելոցս 'ի
քեզ:

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամ սրտիւք
մերովք, երկնչիմք 'ի քէն և խնդրեմք
զերեսս քո, մոր մի՛ յամօթ առներ զմեզ:

Եւ լարա՛ առ մեզ ընհեղ ուն քում, և
ընթաղ ում ողորմունքում, փրկեա՛ ըզ
մեզ վա՛ սքանչելեաց քոց մոր, և փառա-
ւորեացի անուն քո յաւիտեան:

Յամօթ լիցին ամենեքեան, որ չարչա-

րեն զ ծառայս քո, ամաչեցիլ լիցին բանու
 թիւնք նոյա և իմ զ օրուիք նց խոր-
 տակեացին:

Եւ ծանիցեն զի դու ես ինր իմ զ միայն,
 որ փառաւորիլ դ ես 'ի վր իմ տիեզ երայ
 Օրհնեալ ես դու տէր իմ հարցն մերոց
 գովիլ և առաւել բարձրացիլ յաւիտեն:

Եւ օրհնիլ է անուն սք փառաց քոց, դո:
 Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբու-
 թեան քո, դո:

Օրհնեալ ես 'ի վր ասթուոյ արքայուն
 քո, գով:

Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի բրովբէս և
 հայիս յանդունդս, գով:

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատուն երկ
 նից, գով:

Օրհնեցէք իմ գործք մն զմր. օրհնեցէք
 և բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք երկինք զմր. օրհնե:

Օրհնեցէք հրեշտակք մն, և ջուրք որ
 'ի վերոյ երկնից զտէր, օրհն:

Օրհնեցէք զօրուիք մն, արեգակն և լուսին զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք աստեղք երկնից՝ անձրևք և ցօղք զտէր, օրհն:

Օրհնեցէք իմ հողմք հուր և ջեր ըզտէր. օրհն:

Օրհնեցէք ցուրտ և սոթ, ցօղ և ձիւնաբեր զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք սառն և պարղ, եղեամն և ձիւն զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և խաւար զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և երկիր զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք Լերինք բլուրք, և իմ բոյսք երկրի զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք գետք և իմ կայտաւք, որ ՚ի ջուրս, և թռչունք երկնից զտէր. օրհն:

Օրհնեցէք գաղանք և անասունք, և

որդիք մարդկան զտէր. օրհ:

Օրհնեսցէ խրայէլ զտէր. օրհնեսցէ և
բարձր արասցէ զնա յաւիտեան:

Օրհնեսցէք քահանայք զտէր օրհ:

Օրհնեսցէք ծառայք տն զտէր օրհ:

Օրհնեսցէք անձինք, և շունչք արդա-
բոց զտէր. օրհ:

Օրհնեսցէք սբք և խոնարհք սրտիւք
զտէր. օրհ:

Օրհնեսցէք անանիա ազարիա և միսայ-
էլ զտէր. օրհ:

Փառք հօր և որդւոց և հոգւոյն:

Մայլանս:

Օրհնեսցէք իմ արարածք զարարիչն
արարածոց, զտէրն տերանց, զթագա-
ւորն թագաւորաց, զիմն աստուծոց:

Օրհնեսցէք գովեսցէք բարեբանեցէք. զի
քաղցր է, զի յաւիտեան է ողորմութի
նորա:

Կանոն որբոց Յարուկեանն Քրիստոսի:

Շարական հարցին:

աձ. Որ եկեր ՚ի փրկութի տիեզերաց

Կանոն որբոց Հրէշտահապէսաց: Շար. հարց

գկ. Կսկիզբն հայր. առաջին Լոյս

Կանոն որբոց Մարգարէից: Շար. հարց

գձ. Որ ընդ հողեղէն բնուէ մերոց

Կանոն ապաշխարուկեան: Շար. հարց

աձ. Որ հայիս քաղցրութեամբ յարա

Կանոն հաճօրէն Կառնէլոց. Շար. հարցին:

աձ. Կակից բանդ հօր և հողւոյն. որ

Կանոն հաճօրէն Կնճէլոց ՚ի Քրիստոս: Շ: հ:

աձ: Օրհնեալ ես դու քն. որ յար

Կանոն հաճօրէն Մարտիրոսաց: Շար. հարց

աձ. Բզբեղ արդար և ուղիղ դադա

Քարոզի զհի Հարցին:

Եկեալ քս ամենեքեան 'ի սբ. կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի. ազատեցուք զմիածին որդին սյ, զտէրն մեր և զփրկիչն յս քս: Որ էջ փառօք հօր 'ի մէջ հնոցին. և փրկեաց զերևամանկունսն 'ի քաղղէացւոց անտի: Առաւոր և սբ պահեսցէ զմիտս մեր. զի մի' երբէք խաբիցուք մեք 'ի մեղաց, և 'ի ցանկուէ աշխարհի: Այլ արժանի եղիցուք պահել զպատուիանս նր. առնուլ զպսակն լուսոյ և կենաց 'ի յանձինս մեր: Օր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն ամ յս քս սր մեր կեցո՛ և ողորմեա՛: Տէր ողորմեա՛: Էրեցո՛.

Մարկոսի հեղատեցի, որոց ահարհապանից
 Հզօր՝ յաղթող՝ սքանչելագործ, սուրբ
 մեծի յարուեն քի սյ մերոյ վայելէ փառք
 իշխանուի և պատիւ, այժմ և միշտ և:

Մաղթանք Մարտիրոսաց:

Յողեան տէր զցօղ բարերար ողորմուէ
քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր. շիջո՛ ըզ
քոյ հնոցի յանցանաց մերոց. և փրկեա՛
զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն: Ա՛րա՛ ար-
ժանի ընդ երիս սբ մանկունան՝ և ընդ
երանելի սբ վկայսն՝ օրհնել զքեզ և
գովել, և քեզ գոհուի և փառս մատու-
ցանել հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Մաղթանք պահոց:

Յողեան տէր զցօղ բարերար ողորմութե
քոյ 'ի մեղուցել անձինս մեր. շիջո՛ ըզ
քոց հնոցի յանցանաց մերոց. և փրկեա՛ ըզ
մեզ 'ի յաւիտենական հրոյն: Ա՛րա՛ արժանի
ք երիս սբ մանկունան՝ և ք երանելի սբ
վկայսն՝ օրհնել զքեզ՝ գովել և ասել:
Ա՛ճ քաւեան զիս զմեղաւորս: Ա՛ճ քա-
ւեան զիս զմեղաւորս: Ա՛ճ քաւեան զիս
զմեղաւորս 'ի մեղաց, և կեցո՛:

Երբ Մարիամն առաւ ի իմաստ: Եւ ինչպէս:

Մեծայուսցէ անձն իմ զմոր, և յնծաւ-
ցէ հոգի իմ աստուծով վերկշաւ իմով:

Եւ յարար ՚ի վերայ խոնարհուէ աղախ
նոյ իւրոյ, այսուհետեւ երանիցեն ինձ իմ
ազգիք:

Եւ յարար ընդ իս մեծամեծս հզորն, և սք
է անուն նորա:

Ողորմուի արար յազգաց յազապս եր-
կեղածաց իւրոյ, արար զօրով թաղ-
կաւ իւրով:

Յրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սըր
տից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոյ:

Օ խոնարհս բարձրացոյց զկարօտս ելից
բարուք, և զմեծասունս արձակեաց ու-
նայնս:

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ,
յիշելով զողորմուի իւր:

Ոյ խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ աբ-
րահամու և զաւակի նր յաւիտեան:

Օրհնող-իւնն Օգոստոսեայն հօրն Յովհաննէս
Տրոսէ:

Օրհնեալ տր ամ ինրայէլի որ յայց ել
և արար փրկուի ժողով ըդեան իւրոյ:

Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութի ՚ի տանէ
դաւթի ծառայի իւրոյ, ոպ խօսեցաւ բե-
րանովք սբցն որ յաւիտենից մարդա-
րէքն էին:

Փրկուի ՚ի թշնամեաց մերոց, և ՚ի ձե-
ռաց ամ ատելեաց մերոց:

Մենել ողորմուի առ հարսն մեր, և յի-
շել զկտակարանս սրբուէ իւրոյ:

Երդումն զոր երդուաւ սրբահամու հօր
մերոյ, տալ մեզ առանց երկիւղի զփլը
կուի ՚ի թշնամեաց մերոց:

Պաշտել զնա սրբուք և արդարուք ա-
ռաջի նր, զամ աւուրս կենաց մերոց:

Եւ դո՛ւ մանուկ՝ մարդարէ բարձրելոյն
կոչեսջիր, գնասցես առաջի ան սլատրաս-
տել զճանապարհս նորա:

Տալ զգիտուի փրկուէ ժողով ըդեան իւ-

Իւրոյ, 'ի թողուի իմ մեղաց մերոյ:
 Վս գթոյ ողորմուե ինն իյ մերոյ՝ որով
 երեւցաւ մեզ արեգակն 'ի բարձանց, լու-
 սաւոր առնել զխաւար մեր:
 Տաղել լոյս 'ի վր այսոցիկ, որ նստէ
 աք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու, ուղ-
 զել զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղա-
 ղութեան:

Մշոռս Սեփուի Տէրուհոյն:

Մրդ արձակեա՛ զճառայս քո մը լը բա-
 նի քում 'ի խաղաղութի, զի տեսին աչք
 իմ զփրկութի քո՝ զոր պատրաստեցեր
 առաջի իմ թողովրդոյ:
 Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և փառք
 թողովրդեան քում խորայելի փառք
 հօր և որդւոյ և հոգոյն:

Շարահան Տէրայուհիին:

աճ. Յանձառ փառաց խոնարհեցար 'ի

Եւ ճնար 'ի սուրբ կուսէ անապ:

Այսօր զեկեալդ 'ի փրկութիւն:

—

դկ. Մայր եւ կոյս աղախին քի. որ բա

Մաքուր աղանի եւ հարսն երկ:

Քե հաճեցան խմանալիքն ընդ հո

—

դձ. Անարատ կոյս անճաճին մարիամ

Տղքեղ երկնային դուռն զոր ե

Երիս խորհուրդս ասկալիս 'ի

—

աձ. Տղքեղ երեւալ դուռն առ եղէ

Տղքեղ որ 'ի մորենւոջն առ մով

Տղքեղ որ 'ի հօրէ անժամանակա

—

աձ. Այսօր ըն որ ժողովուրդք. ցըն

—

աձ. Յարուցելոյն 'ի մեռելոց բնակա

—

աձ. Որ զաւետիս հողոյն 'ի հրեղէն

Քարոզ զհին Մեծապետացէն:

Սուրբ զմեծածինն՝ և զմամ սբս բարեխոս արասյուք առ հայր ՚ի յերկնս. զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և զթացեալ կեցուցցէ զարարածս իւր: Ամենակալ մեր մեծ մեր կե:

Առջիկ Մարտիրոսաց և Պահայ:

Ինկալ տէր զաղաչանա մեր՝ բարեխոս սւք սբ մեծածնին անարատ ճնող ի միածնի որդւոյ քոյ. և աղաչանօք մամ սբց քոյ. և որոց այսօր է յիշատակ: Անբ մեզ մեր, և ողորմեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և թող զմեզս մեր: Արժանաւորեա՛ դոհուք փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և:

Քարոզ զհին Մեծապետացէն հիւրասէկոյ աւուրց

Եւ ևս խաղաղութե՛ զտէր աղա:

Վս սբ տեղւոյս շինուե՛, և բարեկարգութե՛ զտէր աղա:

Վս ժողով ըղեանս՝ որք մտանեն ընդ
դրունս սրբոյ եկեղեցոյ զտէր:

Վս ընդունելոյ զպաղատանս սոցա լը
միծի ողորմսն իւրում զտէր:

Եւ ևս: Օ, անձինս: Ողորմեաց:

Միջոց:

Դու ես թագաւոր յաւիտեանս յաւի-
տենից քս ամ մեր: Եւ քեզ ընդ հօր և
հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանուի
և պատիւ այժմ և միշտ և:

Երգ Ի-դաբէրեց Ա-է-հարանին:

Եղիցի անունըն տեառն օրհնալ յայսրմ
հետէ մինչև ՚ի յաւիտեանս:

Օրհնեցէք մանկունք զտէր և օրհնե-
ցէք զանուն տեառն:

Եղիցի անուն տեառն օրհնալ յայսրմ
հետէ մինչև ՚ի յաւիտեանս:

Յարևելից մինչև ՚ի մուտն արևու օրհ-

Նեալ է անուն տեառն. 'ի յայսլմ հետէ:
Փառք և երկրպագուի հօր և որդւոյ և
սրբոյ հոգւոյն, և այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանրս յաւիտենից ամէն: 'ի յայսլմ
հետէ մինչև 'ի յաւիտեան:

Արի՛ տէր օգնեա՛ մեզ, և փրկեա՛ զմեզ
վասն անուան քոյ:

Արի՛ և մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ, վասն
անուան:

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան՝ Ա՛ճ քո
սիօն յազգէ յազգ:

Օրհնեա՛ անձն իմ զմօր, օրհնեցից զմօր
կենդանուի իմոյ:

սրկ.

Օրթի:

քհ.

Խաչաչաւիւն մեհեցուն:

դպ.

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

սրկ.

Երկիւղածուք լուարուք:

քհ.

Սրբոյ աւետարանիս որ ըստ Սաղմէոսի:

դպ.

Փառք բեզ մօր մծ մեր:

սրկ.

Պաօստումի:

դպ.

Ասէ մծ:

Աւետարանի ըստ Ստեփանոսի եւ զլուսի:
 Եւ յերեկոյն շաբաթուն՝ յորում լուս:

Աւետարանի ըստ Ստեփանոսի. ԺԵ. զլուսի. յոր 45
 Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուբաթ:

Աւետարանի ըստ Ղուկասու. յոր 42. Ժ:
 Եւ ահա այլ մի անուն յովսէփ, որ էր

Աւետարանի ըստ Յովհաննու. ԺԺ. զլուսի, ԼԸ. 4
 Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղատոս յով

Երբ զհինի Իւղաբերնոց աւետարանին:
 Փառք յարուև քոյ մոր. ոչ դադարեցայց
 քս օրհնել զքեզ զմամ աւուրս կենդա-
 նութեմ իմոյ:

Փառք յարուև քոյ մոր. ոչ դադարեցայց
 յս դովել զքեզ զմամ աւուրս կենդա-
 նութեմ իմոյ:

Ես ոչ դադարեցայց փրկիչ փառաւորել
 զքեզ զմամ աւուրս կենդանութեմ իմոյ:

Երբ՝ ոչո-հայր հե-րա-հե-րոյն. երկու հրէ-ւ-մ'. ե-
զ-յե-ր-մ-ն Բարձր աստ:

Օ, ամ աւուրս կենաց իմոյ. ես ոչ դա-
դարեցից օրհնել զքեզ վրկիւնդ աշ-
խարհի: Օ, ամ աւո:

Ի գեղերի համբարձէք զձեռս ձեր 'ի
սրբուի. և օրհնեցէք զմր:

Եստ օրհնեցէք. ամ ծառայք մն զմր
'ի սրբուի. և օրհնեցէք զտէր:

Գալստեանն ոչոգոսեան:

Գասք լուսեղէն զըւարթնոյն սպասէին
մեծի գալտեանն տեառն:

Ղատ. Եւսապայծառ հրեշտակն նստե-
լով 'ի կենսատու գերեզմանին:
Եւ ուտէր կանանցն՝ յարեւ ամ:

Հմբ. Համարձէք իշխանք զգրուս
ձեր 'ի վեր: Եւ գայ մտանէ փա-
ռօք 'ի փառս:

Հղ. Իջեալ հողին յառաքեալոն. և:
Եւ հանգեալ նոքօք յազգս մար

վար. Յնծայ թարթօր հերմոնիւ. և առա
 Եւ կենդանեաց և մեռելոց տէր
 խաչ. Այսօր եկեալ կամաւ մորն 'ի խաչ
 և տարածեաց զբազուկս իւր 'ի նմա՛
 ծնն. Հոյլք հոգեղէնք լը հովիւսն քա
 Եւ մոգքն աստեղքն գուշակեալ
 մնլ. Քառասնօրեայ տղայ և մորն օրի
 Եւ սիմէօն դդուէր պրկօքն. և յօր

Քարո՛ւ զհնի Ի-լաճէրիւ ար-էրարանիւ, և
 Երգողն:

Օ՛րւարճացեալքս մեծաւ ուրախուլթիւ
 աւետեօք յարուեր տեառն մերոյ և փրկ
 չին յի քի: Ար եղև պտուղ և անդրա
 նիկ մամննջեցելոց. խորտակեաց զդրունս
 դժոխոց. և ելոյծ զբռնուլի մահու. և
 ետ յոյս հաստատուեր վերստին նորոգ-
 ման կենդանուեր մամ մարդկան. Խընդ-
 րեսցուք հաւատով 'ի փրկչէն մերմէ յէ

Քեզ միայն մեղաց օր, ' և չար առաջի
քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և
յողթող 'ի դատել գաս:

Անօրէնուք յղացաւ, և 'ի մեղս ծնաւ
զիս մայր իմ:

Դու օր զճշմարտուի սիրեցեր, զան-
յայտս և զճաճկեալս իմաստուք քով
յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա՛ յիս մշակաւ և սբ եղէց լուա՛
և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա՛ ինձ զցնծուի և զուրախուի
և ցնծաացեն սկերք իմ տառապեալք:

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոյ. և
զամ անօրէնուիս իմ քաւեա՛ յինէն:

Սիրտ սբ հաստատեա՛ յիս օձ, և հողի
ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս օր յերեսաց քոց, և
զհողի քո սբ մի՛ հաներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծուի փրկուե՛ քոյ, և հողւով
պետուե՛ քոյ հաստատեա՛ զիս:

Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձյին:

Փրկեա՛ զիս յարեմէ ւ՛ծ ւ՛ծ վրկուծի
իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարուի
քում:

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնուիս քո:

Թէ կամեցեալ էի պատարագս մատու-
ցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար:

Պատարագ ւ՛յ հողի խոնարհ, զսիրտ ւ՛բ
և զհողի խոնարհ, ւ՛ծ ոչ արհամարհէ:

Բարի՛ արա ւ՛ր կամօք քովք սիօնի, և
շինեսցին պարիսպքն երուսաղէմի:

Յայնժամ հաճեսցիս լը պատարագս ար-
դարուի. յորժամ ուխտից պատարագս
հանցեն՝ ՚ի սեղան քո զուարակս:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն:

ող. Բանդ որ ՚ի հօրէ իջեալ: Ար յա-
ւձ. րարածոց ես անբո: Ար ՚ի նախնունմն:

դձ, Որ 'ի հրեղէն զօրաց: Երևելով
հողեղինացս: Անձառելի տնօրէն:

դձ. Որ աւետաւոր քուսմ: Որ կոչեցեր
մարգարէիւք: Որ զփառս տաճա

աձ. Հայր բազում ողորմ: Տ՛ր որ զթա
ցար: Տ՛ր որ դարձուցեր զմաքսա

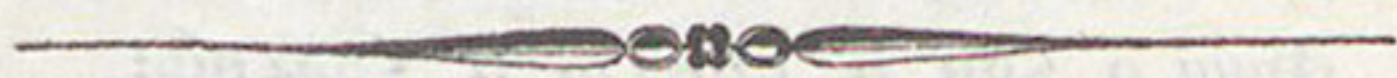
աձ. Տ՛ր որ զգլթուիդ: Որ 'ի ձեռն ցոս:
Որ սօքօք Լուսաւորեցեր մկրտութի

աձ. Որ ստեղծմամբ լի: Որ շնորհօք
սուրբ: Որք հաղորդեցան մարմնոյ:

աձ. Ժողովեալքս 'ի յիշատակ: Երկըր
պագեմք առաջի: Օրս հոգևով

Բարոյ՝ գէնի Աշտուհային:

Երկրպագեմք քեզ մոր մեծ մեր՝ ան-
ցեալքս ընդ երկարուի գիշերիս. զա-

Կանխեալքս 'ի տեղւոջ խոտուխանան.
 մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս մեր:
 Օքեզ տէր օրհնեմք և փառաւորեմք,
 և զքէն տէր դոհանամք. որ արժանի
 արարեր զզիշերս խաղաղութն անցուցա-
 նել և հասանիլ 'ի ժամ առաւօտու:

Արժանաւորեալ զմեզ տէր անճառ խոտու-
 մանց քոց զոր խոտասցար սիրելեաց քոց
 ճշմարիտդ ամ՝ յս քս տէր մեր. կեցի
 և ողորմեալ: Աղորմեաց մեզ տէր ամ մեր
 ըստ մեծի ողորմութեան քում ասասցուք
 ամենեքեան միաբանութիւն: Տր ողորմեալ,
 ար ողորմեալ. ար ողորմեալ:

Մարգարէս Զարուհեան:

Աղորմեալ՝ զթամբ՝ ճշմարիտ՝ սք մեծի
 յարուեն քի այ մերոյ, վայելի փառք
 իշխանութի և սլատիւ. այժմ և:

Մարգարէս Պահայ:

Աղորմութեալ և զթութեալ քով. լնր մեզ ար
 և ողորմեալ. ներեալ քաւեալ և թող
 զմեզս մեր: Արժանաւորեալ դոհութիւն

փառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգիդ. այժմ և միշտ:

Մաղկանիս Մարտիրոսաց.

Բարեխօսուք և աղօթիւք սրբոց մար-
տիրոսացն, որոց այսօր է յիշատակ՝ և
ամ սրբոց քոց. լուր մեզ ար և ողոր-
մեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և թող զմեզ ս մեր:
Արժանաւորեա՛ գոհուծք փառաւորել
զհայր և զորդի և:

Անկողնիս ուղեւոր:

Օրնեցէք զտէր Երկնից. օրհնեցէք
զնա՛ ՚ի բարձանց:

Օրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նորա.
օրհնեցէք զնա ամ վորուիք նորա:

Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին. օրհ-
նեցէք զնա ամ աստեղք և լոյսք:

Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից, և ջուրք
որ ՚ի վերոյ քան զերկինս, օրհնեցէք
զանուն տեառն:

Օ ի նա ասաց և եղեն, հրամայեաց և

Հաստատեցան:

Կացոցց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից
սահման եղ՝ և ոչ անցանեն:

Օրհնեցէք զտէր յերկրէ՝ վիշապք և
մամ խորք:

Հուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ
և մրրիկք, որք առնէք զբան նր:

Երինք՝ և մամ բարձունք՝ ծառք պլտ-
ղաբերք և մամ մայրք:

Քաղանք՝ և մամ անասունք, սողունք,
և մամ թռչունք թեւաւորք:

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց, իշ-
խանք և մամ դատաւորք երկրի:

Երիտասարդք և կուռանք, ծերք և տը-
ղայք՝ օրհնեցէք զանուն տեառն:

Բարձրացաւ անուն նր Վիայն, խոստո-
վանուի նմա յերկինս և յերկրի:

Բարձր առնէ մոր զեղջիւր ժողովրդեն
իւրոց, օրհնուի նմա յմամսրբոց նր, յոր-

զւոցն իսրայէլի ժողովոցն որ մերձէ առ մոր
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի ՚ի նոր:

օրհնութիւնս նմա յեկեղեցիս սրբոց:
 Աւրախասցի իւրայէլ յարարիչ իւր, որ
 դիք սիօնի ցնծասցեն 'ի թագաւորն իւ-
 րեանց:

Օրհնեսցեն զանունս նր օրհնութ. սաղ-
 մոսիւք և օրհնութք սաղմոս երգեսցեն
 նմա:

Հաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր սբ. և
 բարձր առնէ զհեզս 'ի փրկուի:

Պարծեսցին սբքն փառօք' և ցնծասցեն
 'ի հանգիստս իւրեանց. և բարձր արաս-
 ցեն զիսձ բերանօք իւրեանց:

Սուր երկոյրի ետ 'ի ձեռս նոցա, առ-
 նուլ զհատուցուցն 'ի հեթանոսաց, 'ի
 յանդիմանուի իսմ ժողովրդոց:

Ի կապել զթագաւորս նց կապանօք.
 Ղղօրավարս նց ձեռնակապօք երկա-
 թիօք:

Եւնել նց դատաստանս ըստ գրոց. և
 փառք այս են իսմ սրբոց նորա:

Օրհնեսցէք զիսձ 'ի սրբուի նր. օրհ-

Նեցէք զնա 'ի հաստատուէ 'ի զօրուէ
նորա:

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրուէ նր. օրհ-
նեցէք զնա 'ի բազում մեծուէ նր:

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնուէ. օրհ-
նեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնուք:

Օրհնեցէք զնա ցնծուք, գովեցէք զնա
ուրախութեամբ:

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր. գո-
վեցէք զնա 'ի բարբառ լսելի:

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհուէ. ամ,
հոգիք օրհնեցէք զտէր:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն:

Շարահան Յարութեան: ամ:

Մնդ լուսանալ միաշաբաթին կանխես-
ցին կանայքն 'ի պերեզ մանն. 'ի խնկել
զանապական մարմին:

Եւ գտին զվէճն բարձեալ 'ի տրանց պե-
րեզ մանին. և լըլեալ բարբառ 'ի հը-

հրեշտակէն. եթէ յարեաւքս և խափա-
նեաց զմահ:

Եւ հանդիպեալ քո սէր առաքելոցն և
տըւեալ ողջոյն կենդանաւորս. առաքե-
ցեր զնոսա ՚ի փրկուի տիեզերաց:

Շարահան Մարտիրոսաց: ան:

Ժողովեալքս ՚ի յիշատակս սրբոց մար-
տիրոսացն. միաբանուք երգելով. օրհնուի
՚ի բարձունս երկնաւոր թագաւորին:

Քանզի հեղմամբ արեանս սոցա պար-
տեցաւ թշնամին. և մեծարեալ պարծի
սինն երգելով. օրհնութի ՚ի բարձունս
երկնաւոր թագաւորին:

Դասակցելոցն ընդ զօրս վերին զը-
ւարթնոցն. յիշատակաւ բերկրեալ ՚ի
սրբուի սոցս երգեսցուք. օրհնութի ՚ի
բարձունս երկնաւոր թագաւորին:

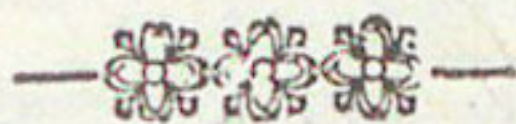
Շարահան պահոց: ան:

Տէր որ ՚ի վերայ քերթէից փառաբա-
նիս. քաղցրութք խոնարհեալ ընկալ
զաղաչանս մեր:

Տէր որ շնորհեցեր զողորմութի ապրի
մարդկան. քաղցրութ խոնարհեալ ընկալ
զաղաչանս մեր:

Տէր որ ուսուցեր մեզ յամ ժամ փառս
տալ անուանդ քում սրբոյ. քաղցրութ
խոնարհեալ ընկալ զաղաչանս մեր:

Երգ զհի Կէր Էրհնային:

Փառք ՚ի բարձունս ւն, և յերկիր խա-
ղաղութի ՚ի մարդիք հաճութի: Եւ օրհ-
նութի քեզ ՚ի բարձունս. օրհնեալ ես տէր
ւնճ մեր. օրհնեմք զքեզ. և գովեմք
զքեզ: Խոստովանիմք տէր զքեզ. և
երկիրպագանեմք քեզ. փառաւորեմք
զքեզ. գոհանամք տէր զքէն վասն մե-
ծի փառաց քոյ: Տէր թագաւոր սբդ
երկնային՝ ւնճ և հայր ամենակալ: Տէր
և որդի հօր միածին յս քս և սբ որ-
դի. տէր ւնճ գառն ւն և որդի հօր. որ

առեր զմերս 'ի կուսէն. ողորմեցար.
 բարձեր զմեղս աշխարհի: Եւ արդ ըն-
 կալ զաղաչանս մեր. սուրբդ որ նստիս
 ընդ աջմէ հօր ողորմեաց մեզ: Օ, 'ի դու
 միայն սբ՝ դու միայն բարձրեալ ես դու
 միայն տէր մեր յս քս: տէր և հոգիդ
 սուրբ. որ 'ի փառս ամ ընդ հօր. ամէն:

Եւ յամ ժամ օրհնեմք զքեզ. տէր և
 գովեմք զանուն սուրբ քո՝ յաւիտեանս
 և յաւիտեանս յաւիտենից: Արժանի
 արա՛ տէր զօրս զայս խաղսողութ. և
 առանց մեղաց պահեա՛ զմեզ: Օրհնել
 ես տէր ամ հարցն մերոց. գովեալ և
 փառաւորեալ է անունս սուրբ քո յաւի
 տեանս ամէն: Օրհնեալ տէր ուսո՛ ինձ
 զարդարուծիս քո. օրհնեալ տէր ուսո՛
 ինձ զարդարուիս քո. օրհնեալ տր՛ ուսո՛
 ինձ զարդարուիս քո: Տէր ապաւէն ե-
 զեր մեր յազգէ յազգ: Ես աղաչեմ
 տէր ողորմեա՛ ինձ. և բժշկեա՛ զանձն

իմ. ես մեղայ քեզ: Յոյց մեզ տր զո-
 Ղորմուխ քո. և զփրկուխ քո տուր
 մեզ: Տէր ողորմութի քո յաւիտեան.
 զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտեսս առներ:
 Տէր իմ զքեզ ապաւէն ինձ արարի. ուսմ
 ինձ. առնել զկամս քո, զի դու ես ան
 իմ: Դ. քէն է տէր աղբիւր կենդանուե
 և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք ըզ-
 լոյս: Ծաղեա՛ զողորմութիս քո, որք
 ճանաչեն զքեզ տէր:

Մ. ը. Թ. Կ:

Փառք պատիւ և երկրպագուի՛ ՚ի բար-
 ձունս հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ.
 այժմ և միշտ և:

Եր 4 Յարու-Լեան:

Օ յարուի զփրկչ ին օրհնեոցուք. ըզ-
 փրկչ ին մերոյ օրհնեոցուք զյարուեթի.
 Յարեաւ ան. և զբուեցան թշնամիք
 նորա:

Երբ Մարտիրոսաց:

Պարծեսցին սուրբքն վառօք. և ցըն.
ճասցեն 'ի հանգիստ իւրեանց:

Օրհնեցէք զտէր յօրհնուլի նոր. յօրհ-
նուլի նմա յեկեղեցիս սրբոց:

Երբ պահոց:

Լոյս տուր տէր աչաց իմոց զի մի' եր-
բէք նընջեցից 'ի մահ:

Մի' ասացէ թշնամին, թէ յաղթեցի
նմա. կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն, թէ
ես սասանեցայց:

Քարոզ' Արարիւմարեց, Աբրահեբեց, և Յիւանց:

Նասացուք ամենեքեան միաբանութբ.

Տէր ողորմեա':

Վասն խաղաղութեւն իմ աշխարհի' և
հաստատութեւն սրբոց եկեղեցւոց, զմեր ա-
ղաչեսցուք:

Վասն իմ սուրբ և ուղղափառ եպիս-
կոպոսաց, զտէր աղաչեսցուք:

Վասն հայրապետին մերոյ լին (այս ա-
նու) կենաց' և վրկուե հողոյ նորին,

զտէր աղաչեսցուք:

Վասն վարդապետաց' քահանայից' սար-
կաւապաց' դպրաց, և իմ ուխտի ման-
կանց եկեղեցոյ, զտէր աղաչեսցուք:

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և իմ ա-
սէր իշխանաց' զօրավարաց և զօրաց
նոցին, զտէր աղաչեսցուք:

Վասն զի տէրն ամենակալ հնազան-
դեցուցէ առաջի նոցա զիմ պատե-
րազ մունս թշնամեաց, զմր աղա:

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոյ՝ որք
ի պերուե են և ՚ի չար ծառայուե, զմր
աղաչեսցուք:

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւորդաց՝
խաղաղ ուք հասանիլ ՚ի նաւահանպիստն
բարուե, զտէր աղաչեսցուք:

Յաղագս հիւանդաց և իմ վշտացելոց
փութապէս առ լջուե, զմր աղա:

Յաղագս բարեխառնուե օղոյ՝ անձրեաց

քաղցրուէ, և պտղոց առատուէ, զոր
աղաչեսցուք:

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից
'ի սուրբ եկեղեցի Խյ, զոր աղա:

Եւ Յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք
են 'ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն
քի, զտէր աղաչեսցուք:

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց, որք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի քսնըն-
ջեցին, զտէր աղաչեսցուք:

Յաղագս փրկելոց զմեզ տեառնայ յերե-
ւելի և աներևոյթ թշնամւոցն, զտէր
աղաչեսցուք:

Մարդկանս:

Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ
զմեծածինն զփառաւորեալ և օրհնեալ
միշտ սուրբ կոյսն, սուրբ զՅովհաննէս
մկրտիչն, սուրբ զՍտեփաննոս նախա-
վկայն, սուրբ զՆառաքեալսն և ըզ-
Մարգարէսն, զարի և զյաղթօղ քսն
զվկայսն: Եւ զմեծ խոստովանողն քի

Պ հայրապետն մեր զսուրբն Գրիգորիոս
լուսաւորիչն հայաստանեայց աշխարհի:

Յիշեալիք և զւմ մ սուրբս և զնոքօք,
զտէր աղաչեսցուք:

Օ առաւօտս լուսոյ և զառաջիկայ օրս
խաղաղութեանց անցուցանել՝ հաւատով ՚ի
տեառնէ խնդրեսցուք:

Օ հրեշտակ: Օ քաւուր: Օ սրբոյ: Եւ
ևս միա: Օ անձինս: Ողորմեաց:

Քարոզ Օհնդէանն չրիստոսի, և աւելաց, և
Քրիստոսն սուրբ աստուածածնին, և Տէրոն
ընդ աստուծին:

Մայր սբ. սքանչելի լուսոյն որ զւմ ճն
ւմ յաւիտեանց յորովայնի քուս կրեցեր
և ցնծուի աշխարհի ճնար զբանն ւմ.
աղաչեմք:

Մայր սուրբ բարեխօսեալ:

Մղաչեալ վտան մեր զառ ՚ի քէն ըլ-

մարմնացեալն արժ. որ խոնարհեցաւ 'ի
հայրական ծոցոյ. հառ մարմինն ըս մարդ
կային բնուեա՝ առնել խաղաղութի յեր-
կինս և յերկրի. աղաչեմք:

Մղաչեա՛: Ներել մեզ անտես առնել ըզ
յանցանորս մեր. և տալ օգնականութի
ընդդիմակայ լինիլ հակառակամարտիցն
'ի պատերազ մի. աղաչեմք:

Մղաչեա՛ Օ՛ի լրուեսցին պատերազ-
մունք. դադարեացին յարձակմունք
թշնամեաց. տնկեսցի սէր և արդարութի 'ի
յերկրի. աղաչեմք:

Մղաչեա՛: Մճեցուցանել յերկրի մերում
զքաղցր բղխումն աղբերեաց զառատ
պտղաբերութի բուսոյ և տնկոյ. առ 'ի
զուարճալի լինիլ ամ հարկաւոր պի-
տոյից մերոյ. աղաչեմք:

Մղաչեա՛: Օ՛ի միաբանեսցէ զեկեղեցի
իւր սուրբ. շինեալ 'ի վերայ հիման ա-
ռաքելոց և մարգարէից. պահել անա-
բատ մինչև յօր երևելոյ գալըստեան

Իւրոյ. աղաչեմք:

Աղաչեա՛ զձան մեր սըրբուհի զմիածին
քո զորդին. և զձան հոգւոցն հանգսւցե
ւոց՝ ընդունիլ յարքայութիւն երկնից.
և տալ մասն և բաժին ընդ սուրբա

ամենայն աղաչեմք:

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛:

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ և
զգործս բարեաց պարգևել մեզ խընդ-
րեմք:

Տուր մեզ տէր աստուած:

Օ՛րանձինս մեր և ըզմիմեանս տեառն:

Քեզ տեառնորդ յանձն եղիցուք:

Ողորմեաց մեզ տէր անձ մեր ըստ մե:

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. Լճճր մըր

և ողորմեա՛:

Քարող Պահոյ:

Փառաւորեացուք զամենակալն ան ըզ-
հայր տեառն մերոյ յի քի, գոհանալով
զնմանէ՛ որ պահեաց զմեզ խաղաղուք:

ԿՅԵ ԵՌԵՒՕՏԵԼԵՆ ԺԼՍ:

'ի զիշերիս յայսմիկ: Եւ առաջնորդեաց
մեզ 'ի խաւարէ 'ի Լոյս. 'ի մահուանէ
'ի կեանս. յարպականուէ յանապականուի.
յանդիտուէ 'ի գիտուի ճշմարտուեի իւրոյ:
Մղաչեսցուք և խնդրեսցուք 'ի նմանէ
զի զերկարուի տունջեանս խաղաղութ
և ամ մտադիւր զուարթութք արասցէ
անցուցանել 'ի սէնջ: Եւ պօրսպեալ
պահեսցէ զԺողովուրդս իւր անձային
զօրութն. որ 'ի վերայ ամի բարեւարութն
իւրով իշխանուի ունի: Մենակալ տէր
անձ մեր կեցո՛ւ և ողոր: Օ առաւօտս Լու-
սոյ և զառաջիկայ օրս խաղաղութ ան-
ցուցանել հաւատով 'ի տնաւնէ խնդրես-
ցուք: Օ հրեշտակ խաղաղութե պահա-
պան: Օ քաւուի և զԺողովի յանցա-
նաց: Օ սրբոյ խաչին մեծ և կարօղ
զօրութի: Եւ ևս միա: Օ անձինս: Աղոր-
մեաց:

Մղաչ:

Գոհանամք զքէն անձ մեր. որ երե-

և ելի լուսով քով զուարճացուցիւ շում
 արարածս քո. իսկ իմանալի լուսով
 պատուիրանաց քոյ՝ զամենեսեան լուսա-
 ւորեցեր զհաւատացեալս ՚ի քեզ: Օ
 րացո՛ւ և զմեզ տէր՝ ՚ի պահպանութիւն
 պատուիրանաց քոյ՝ ՚ի տունջեանս յայս
 միկ և յում ժամանակի: Որպէս զի լու-
 սաւորեալ մտօք՝ միշտ զհաճոյս քո ա-
 րարցուք. և հանդերձեալ բարեացդ
 հասցուք ընդ մամ սքս քո: Շնորհօք և
 մարդասիրութիւնդ մերոյ և փրկելիդ յի
 քի. որում վայելէ փառք իշխանութի և
 պատիւ. այժմ և միշտ և: X

Խաղաղութիւնն ամենեցուն:

Խաղաղութի մեր և կեանք՝ որ ՚ի հօրէ
 առաքեցար՝ միածին որդի մյ, մեր մեր
 և փրկելի յս քս: Տո՛ւր մեզ զխաղա-
 ղութի զոր շնորհեցեր սրբոց քոց առա-
 քելոյ. փչմամբ քո ՚ի նոսա զկենդա-
 նացուցիչ և զամենազօր հոգիդ քո սք:

Որպէս զի և մեք խաղաղացեալք յամ
աշխարհական սահեցմանց՝ լիցուք տա-
ճար և քնակարան եւծային շնորհացդ. և
գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ
հօր և սբ հոգւոյդ քսւ մծ մեր. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Եւ ասի սուրբ աստուած ըստ պատշաճի:
Յաւուր Աւետեաց, Օհնիւթեան, և Քրիստոս-
Թեան զայս աստ:

Սուրբ մծ. սբ և հրջօր սբ և անմահ
որ յայտնեցար վս մեր. ողորմեա՛ մեզ:
Քստասնորեաց զաշխարհան Քրիստոսի, և Օսկ-
հապարիէն:

Սուրբ մծ. որ եկիր և գալոց ես. ող:
Ուրբաթու Մասնութեան զիշերիս:

Սբ մծ. որ մատնեցար վս մեր. ողոր:
Ուրբաթու Ճաշուն՝ և յամենայն րօնից սբեաց
խաչի և էհեղիցւոյ, այլ և յաւուրս պահոց:

Սբ մծ. որ խաչեցար վասն մեր. ողոր:

Ուրբախու երէկոյն, եւ շաբաթու գիշերն

Մբ ան. որ թաղեցար վն մեր. ող:

Օտարի եւ անհայն յարուսեան հերոսիկ:

Մբ ան. որ յարեար ՚ի մեռելոց. ողոր

Համբարչման Քրիստոսի:

Սուրբ ան. որ համբարձար փառօք առ

հայր ողորմեա՛ մեզ:

Գալստիան Հոգւոյն որբոյ:

Սուրբ ան. որ եկիր և հանդեար յառա-

քեալսն. ողորմեա՛ մեզ:

Վարդապետն:

Սուրբ ան. որ յայտնեցար ՚ի թաբօր

լերինն. ող:

Փոխման սուրբ Մարգարէի:

Սուրբ ան. որ եկիր ՚ի փոխումն մօր

քոյ և կուսի. ող:

Թոմասոյի առաքելոյ առաքելոյ:

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սբ կոյս

անձին մարիամ մայր քրիստոսի, մա-

տն զաղաչանս մեր՝ որդւոյ քոյ և առ-

տուծոյ մերոյ:

Մայրանիս:

Քրկել զմեզ 'ի փորձութենէ ե յամ
վտանդից մերոց:

Քարոզ:

Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղա:
Վասն լսելի լինելոյ տեառն ւոյ ձայնի
աղաչանայ մերոց՝ բարեխօսութիւնս
նին: Եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողոր-
մութեւ ե գթութեւ ան ան: Մենակալ տէր
ան մեր կեցո՛ւ ե ողորմեա՛:

Օրհնութի ե փառք հօր ե որդ:

Խաղաղութիւն մեղեցութիւն:

Եւ ասի ոսկոս ճայնիւ յառաջ կերակել յա-
ռաջիւնոց աւերարանին:

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմ,
հետէ մինչև յաւիտեան:

Օրհնեցէք մանկունք զտէր. ե:

Տէ՛ր 'ի Լիւն. 277:

Յաւուրս հեւրահեկց աստ ընկերացեալ շնորհ
Աւարտան Բժշկուկեան: Աւ 'ի ոմոս արու
նահանս Սաղմոս և զերս և աւարտանս ըստ
ցուցուհին:

Աւարտան ըստ Սարգիսի: ԺԵ. 21:

Աւ ելեալ անտի յի դնաց 'ի կողմանս
տիւրոսի և սիդոնի:

Աւարտան ըստ Սարգիսի: Բ 31:

Աւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմանացն

Աւարտան ըստ Ղուհասու: ԺԺ. 37:

Աւ եղև 'ի վաղիւն մինչ իջանէին նոքա

Աւարտան ըստ Յովհաննու:

Աին դարձեալ 'ի կանա գալիլեցոց՝ ուր

Ք142 ԱՌԱՒՈՏԵԱՆ ՎԱՄ:

Երբ աստուծոյ աստուծոյ Տրամբալին, ե՛ր ի խոր-
հուրդ արարչութեանն, ե՛ր յարուստիւնն չրիս-
տոսի :

Նորաստեղծեալ բանն յանէից իսկզ բանէ
զերկինս երկնից. և զերկնային զօրս ան
մարմնոց իմանալեացըն զըւարթնոց. և
ըզգալի տարերց քառից հակառակաց
միաբանից. որով յաւէտ փառաբանի եր-
րորդունն անճառելի:

Երեքսըրբեան մի տէրուի միով բնութե
ծծուի. Լոյսն որ անեղարարչական. ա-
սաց լինիլ Լոյսեղակն զոր և ծագեց յօրն
առաջին միաշարքաթ կիրակէին. որով յաւ-
էտ փառաբանի երրորդունն անճառելի:
Բաբունօրէն բայատրեսցուք զծածկեալ
խորհուրդըն ծանիցուք զի Լոյսն ան-
տես իմանալի մաքուր հոգւոց տեսանե-
լի. ՚ի սոյն ծագեաց միաշարքաթ մեզ
յարուե սուրբ ճառագայթ. եկայք փլր
կեալք ընդ զըւարթնոցն սուրք օրհ-
նութիւն յարուցելոյն:

Մերըդ սիրով խոնարհեցար 'ի փրկուելի մեր մարմնացար. նով ին մարմնովն խաչեցար 'ի գերեզման մահու եղար. այսօր յարեար միջտաբար 'ի հրեշտակաց քարուղեցար. եկայք:

Երևեցար խընկաբերիցն յող ջոյն կենացն ուրախալից. և 'ի լերինըն գալիլեայ առ սքելոց մետասանից. արժանայն զմեզ ընդ նոսին զքեզ տեսանել յօրն վերջին. եկայք:

Մովնի որդեք զարթիք հարսին լուսոց տուք աւետիք. եթէ փեսայն քո յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխանուք. գայ պսակէ զքեզ փառօք ել ընդ առաջ պըճնեալ զարդուք. երգեա՛ երգ նոր յարուցելոյն նընջեցելոյ կենաց պըտղոյն:

Քարոզ հե-բազէից եւ ոյլոց ասեալն ասեալն խնդրեացուք հաւատով միտքանուք 'ի տեսանէ՛ զի զողորմութե զշնորհս

Իսկ յայլ առաջին յէս Սուրբապետացիք, և
Քարապետք, ասի սաղմոս ՚ի Քիւ:

Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհնե-
ցէք զանուն տեառն:

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան:

Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արեւու՝ օրհ-
նեալ է անուն տեառն:

Բարձր է ՚ի վերայ ամ ազգաց տէր. և
յերկինս են փառք նորա:

Ո՞վ է որպէս տէր ամ մեր ՚ի բարձունս
բնակեալ. և զխոնարհս տեսանէ յեր-
կինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ. և բարձր
առնէ զտառապետս յաղբեաց:

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ:

Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան ուրախա
միտ, ում մայր որդեովք բերկրեալք:
Փառք հօր և որդեոյ և հոգեոյն.

Քարոզ զհի Մանկանցն:

Վասն խողող ուժն ամ աշխարհի, և
հաստատու ըն որոյ եկեղեցւոյ, զտէր
աղաչեացուք: Ասացուք ամենեքեան
միաբանութեամբ:

Տէր ողորմեա՛ւ երէս:

Ա. ԿՕԼԻ:

Սուրբ ես տէր ամ մեր հզօր և փա-
ռաւորեալ, որ նստիս ՚ի կառս քրով-
բէականս և լոյս ծագես յարարածս
քո: Առաւորեա՛ւ զմեզ տէր ՚ի ժամ ա-
ռաւօտուս, որպէս զի ՚ի ծագել լուսոյ
տունջեանս՝ ծագեսցի առ մեզ գուժ մար-
դասիրուէ քոյ: Հեռացո՛ւ ՚ի մէնջ տէր
զխաբէուի սատանայի, և զբռնուի նր
խորտակեա՛ւ աղօթիւք և բարեխօսութիւ
ամ սրբոյ: Ա. Երա՛ւ և զերկիրս պողա-
բերս ՚ի սնունդս ծառայից քոց: Յորոց
հանապաղ փառաւորեալ գովի ամենա-
սուրբ երրորդուն, այժմ և միշտ և:

Իսկ 'ի ասոնս որքոց Մաղճոսս այս ասի:

Սերեցի՛ զի լուսիցէ տէր զձայնս արօ-
թից խմոց. զի խոնարհեցոցց՝ զուսկն
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարողա-
ցի առ նա:

Մաղճափս 'ի ասոնի ամենայն որքոց:

Քրիստոս անձ մեր՝ վասն խաչի քո սրա-
տուականի զխաղաղուի քո տնւր մեզ
տէր:

Վասն սրբուհւոց անձամբնին, և յովհան-
նու կարապետին, և սրբոցն ստեփաննոսի
նախավկային, զխաղաղութի քո տնւր
մեզ տէր:

Վասն սրբոց քոյ առաքելոց, մարգա-
րէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց, հայ-
րապետաց, ճգնաւորաց, կուսանաց, միան-
ձանոյ, և երկնային զօրայն, զխաղա-
ղութի քո տնւր մեզ տէր:

Եւ վասն նախկին լուսաւորչացն մերոց
թաղէոսի և բարդուղիմէոսի, և սրբոցն
զրիգորի մերոց լուսաւորչին, և սրբոց

յակորբեանց երջանիկ առաքելոցն, և սրբոցն յակորբայ մըծքնայ հայրապետին մարուգէի ճգնաւորին, և մելխատսի եպիսկոպոսին, և գէորգայ զօրավարին:

Բարեխօսուք յիշատակու և աղօթիւք սրբոցն (այս անուան) որոց այսօր է յիշատակ, զխաղաղուի և զմեծ զողորմուի քո պարգևեան մեզ մարդասէր տէր:

Քարոզ Առաքելոց, և ամենայն Արքայ: Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զտէր որք զչարսն պարտեցին, նեղուեցն համբերեցին: Առեսեղէն և երկնային անթառամ պսակայն արժանի եղեն: Աղօթիւք նոցա և բարեխօսուք մեզ ողորմեսցի: Ամենակալ տէր անմեր կեցի և ողորմեա:

Աղօթէ՛ք ՚ի ասի Առաքելոց, և Տարգարէից, և Հայրապետաց, և Արքայաց:

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանելի վկայսն քո (այս անուան) քն անմեր, և հաղորդս արարեր զնոսա կամաւոր չար-

չարանայ քոց: Արդ՝ բարեխօս աս քեզ
 ունիմք, որք աստ, և ընդ ամ տիեզերս
 սբք իցեն: Ոմ ղի աղօթիւք նոցա և
 բարեխօսուք խաղաղացուցես զկեցա-
 ղաւարուիս մեր, փրկելով զմեզ յերևե-
 լի և յաներևոյթ թշնամոյն: Շնոր-
 հեա՛ մեզ տէր ըստ օրինակի նոյա կեալ
 և զվասիճանն մեր կնքեա՛ ուղղափառ
 խոտովանուք ՚ի սոյն կենացն յաւիտե-
 նից: Օ, ի և մեք արժանի եղ իցուք մտա-
 նել յերկնային խորանան լուսոյ, և ժա-
 ոանգել զպատրաստեալն ՚ի սկզբանէ
 աշխարհի սրբոց քոյ զարքայուիդ: Եւ
 ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք
 զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ.
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
 նից. ամէն:

՚ի սարգս-սգ լարիտպէտէն ասացեալ:
 Յիշեա՛ մըր զպաշտօնեայս քո: Օ, ճնօղ սն
 մեր: Օ, վարդապետս: Օ, եղբայրս: Օ, ըն
 կերս: Օ, կերակրիչս: Օ, ուխտաւորս:

Օ ճանապարհորդս: Օ հագուցեչս: Ր Օ վատապատուութիւնս: Օ խոստովանողս: Օ ապաշխարողս: Օ գերիս: Օ հիւանդս: Օ նեղեալս: Օ իշխանս: Օ շարարարս Օ բարերարս: Օ թշնամիս: Օ ստեղծիս

Եւ որք պատուիրեցին մեզ հաւատով:

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛:

Բարերար և բազումողորմ յի՛մ քո անմուսց գիտութիւնք և անբաւ մարդասիրութիւնք յիշեա՛ զի՛մ հաւատացեալս ՚ի քեզ, և ողորմեա՛ ամենեցուն: Օղնեա՛, և փրկեա՛ յիւրաքանչիւր վտանգից և ՚ի փորձուցից: Արժանաւորեա՛ դոհուք վառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ. այժմ և միշտ և:

Առջի՛նք Սարգիստոսի, Ղազարոսի, և Կուստանայ:

Պատկեչ սրբոց քս, որ պատկես զսուրբքս քո, և առնես զկամս երկիւզածաց քոց, և նայիս սիրով և քաղցրութեամբ յարարածս քո: Ե՛րբ մեզ

յերկնից ՚ի սրբութենէ քուսէ բարե-
 խօսութեամբ սուրբ աստուածամանն,
 և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոյ, և
 որոց այսօր է յիշատակ: Ա՛նլ մեզ
 տէր և ողորմեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և
 թո՛ղ զմեզ ո՛ մեր: Արժանաւորեա՛ գո-
 հութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
 հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ. այժմ՝ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ա-
 մէն:

Յիշեա՛ տէր զպաշ: և այլն:

Բարերար և բազումսղորմ աստուած:

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս.
 ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Այսինքն Մանասէի Բազմապիս:

ՏԷՏ ամենակալ լծ աբրահամու խա
հակայ յա կոբայ՝ և զաւակի՝ ի ց արդարոյ.
ամենակալ տէր՝ թող զմեզս իմ:

Որ արարեր զերկինս՝ և զերկիր, և զամ.
զարդ նոցա. ամենա:

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանիքո
վակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և
փառաւորեալ անուամբ քով որքով. ա:

Որ ամ ինչ սարսի և դողայ յերեսաց
աչի զօրուէ քո. ամենա:

Այսբաւ է մեծ վայելչուի փառաց սըր-
բուէ քո. սաստիկ է բարկուի սպառնալնի
քոց՝ ի վր մեղսւորաց. անչափ և անքննիս
են ողորմուիք աւետեաց քոց. ամե:

Դու տէր բարձրեալ՝ զթաճ, երկայնա-
միտ, բազում ողորմ. և զղջանաս ի
վերայ չարեաց մարդկան. ամենա:

Գուե ամ՝ ո՛չ եղեր ապաշխարուի վն ար
 դարոյն սքրահամու՛ իսահակայ՝ և յակո-
 բայ, որք ո՛չ մեղան քեզ. ամենս:

Մ. յլ եղեր ապաշխարուի վն իմ մեղաւո-
 րիս. զի մեղայ աւելի քան զուսուծո-
 վու. և բազմոցան անօրէնութիք իմ՝ ամե:
 Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձ-
 րութիս երկնից՝ ՚ի բազմուէ անօրէնութե
 իմոց. ամենս:

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնուէ կարսանայ
 երկաթից. և ո՛չ գոյ ինձ հանդիստ. ամե:

Տարկացուցի զսրտմտուի, և չար աւաջի
 քոյ արարի. կանգնեցի սլատկեր՝ մը խո-
 նարհեցուցանեմ զճուռնկս սրտի իմոց, և
 հայցեմ ՚ի քաղցրուէ քուամէ. ամե:

Մեղայ տէր մեղայ, և զանօրէնութիս իմ,
 ես ինձէն դիտեմ. ամենս:

Մ. զաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն, թո՛ղ ինձ
 տըր. թո՛ղ ինձ. և մի՛ կորուսաներ զիս
 ըստ անօրէնութե իմոց. ամենս:

Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ մոր. և մի
 յիշեր զչարիոն իմ, և մի՛ պարտաւորեր
 լի իջեալս ՚ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամե
 Օ, ի դու մ՛ծ՝ ապաշխարողաց ես և յիս
 ցոյց զբարերարութիղ ք, զի արժան եմ
 ամենա:

Կեցուցես զիս լի բազում ողորմութի
 քում. և ես օրհնեցից զքեզ զմ՛մ աւուրս
 կենաց իմոց. ամենա:

Օ, քեզ մոր օրհնեն մ՛մ զուարթունք երկ
 նից. և քո են փառք յաւիտեանս. ամեն:
 Փառք հօր և որդւոյ և:

Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր՝ թող
 ինձ զմեղս իմ:

Բազում ողորմ մոր, ողորմեա՛ ինձ:

Ա՛ճ, քաւեա՛ զիս զմեղաւորս:

Արարիչ իմ և յոյս մ՛ծ, զթա՛ յիս ՚ի մեղու
 ցի լծաւայս, և ողորմեա՛ ինձ բազմ մեղիս
 Ամենօրհնեալ սրբուհի՛ և միշտ կոյս մ՛ծա
 ծին մարիամ, բարեխօսեա՛ առ մոր վս
 իմ մեղաւորիս:

Եւ քիչ օրս, բարեխօսեցէք առ հայր
 յի ըկինս վասն մեր մեղաւոր

Քորդի մյ անոխակալ ընկալ զաղաչանս
 մեր, զի 'ի քեզ են ապաւինել անձինք մեր:

Յաղ թող զօրուք քիչ և կենդանարար, և
 պատուական խաչիւ քով մեր պահպանեալ
 զմեզ:

Եւ արքեան մեր զհրեշտակ խաղաղուէր քոյ
 որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխառովս 'ի
 տուէ և 'ի գիշերի:

Եւ մարդասիրուք քի յիշեան զմեզ մեր,
 յիշեան զմեզ. յորժամ դաս արքայութիւն
 քով, և ողորմեաց մեզ:

Քարոզ:

Եկեալ քի 'ի խոստովանութի սալաշ խա-
 ռուէ հաւատով զյոյս միածնի որդւոյն
 մյ գիցուք 'ի սիրտս մեր, խնդրելով 'ի
 նմանէ զքաւուի և զթողուի յանցա-
 նաց մերոց: Այս զի նա իւրն է նախա-
 խնամ օղն մե յաւիտենական, որ եկն կա-
 մաւ հօր 'ի վրկել զարարածս, և ասաց

զ իսքն լինիլ քաւիչ մեղաւորաց, յոյս
 ապաշխարողաց, շնորհելով զհանգիստ
 աշխատելոց, ընդունելով զճանրբեռ-
 նեալքս և զտաժանեալքս մեղօք յա-
 պաշխարուի քաւուն: Արդ եկայք ամքն
 խոնորհեալ անձամբք, բեկեալ սրտիւք
 անկցուք և լացցուք առաջի մն արար
 չիս մերոյ, զի անցուսցէ 'ի մէջ զցա-
 սումն պատուհասի յանցանաց մերոյ բա-
 րերարուքն իւրով: Ամենակալ մեր Իժ
 մեր, կեցո՛ և ողորմեա՛:

Ա՛ռջօրէս:

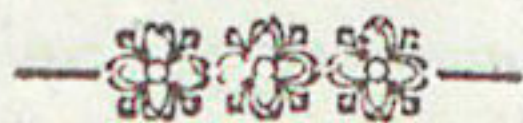
ՏՐ Իժ փրկուե՛ մերոյ՝ որ ողորմածդ ես
 և զթած, երկայնամիտ՝ բազում ողորմ
 և զղջանաս 'ի վերայ չարեաց մարդ-
 կան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորիս,
 այլ զդաւնալնք 'ի չար ճանապարհէն
 և զկեալն: Իսկ մեր առատ մարդասի-
 րուքդ քով մխիթարեա՛ զճառայս քո.
 և տո՛ւր սոցա տեղի ապաշխարութի.
 հաշտեա՛ մարդասիրուք քո՛ և արա՛ ըզ

սոսա տնգամն եկեղեցւոյ քուժ սրբոց
 Որպէս զի առողջայեալք հոգւով խոս-
 տովանուք և ապաշխարուք մտցեն յե-
 կեղեցի քո սբ: Աւ ընդ ժողով բռնաս
 քուժ քեղ հանցեն զօրհնուի և զփառս
 հօր և որդւոյ և հոգւոց սրբոց. այժմ
 և միշտ և:

Սաղմոս. 5:

Բանից խնց ո՛ւնկն դիր տէր. և ՚ի միտ
 առ զաղաղակ իմ:

Արգ տէառն ներսէսի զասն էրհրորդ աւուրն
 որաբշուլէան, և զասն էրհնայնոց զօրայն:

Արարչական բանին հրաման՝ ՚ի յերրոր-
 դումն աւուր սկզբան. զջուրան ՚ի ջուր-
 ցըն բաժանեաց՝ հաստատուք պարունա-
 կեաց. որով զաշխարհս հողեղինաց ան-
 ջրպետեաց ՚ի հրեղինաց. ընդ նոսին որ-
 դիք լուսոյ տ ո՛ւք օրհնուի երբեակ լուսոյ:

Բարձրագոյն հոգիք քրոյքէից երեքսր-
քեանդ սրոյքէից. ասժողք անեղ անուեն
համարոյ երրորդուն. բարեխօս լերսւք
առ ար վս մանկանց եկեղեցոյ. ընդ:

Պերագոյն իշխանուիք՝ և անփոփոխ միշտ
տէրուիք. անյաղ թելի սք զլուիք՝ ՚ի
յարարչին փառատրուի. աղաչեցէք զարն
ողորմած՝ անտես չառել զգործս ձե-

ռաց. ընդ նոս:

Դասք անմարմնոցը պետուեց՝ հրեշ-
տակապետըք բարձրութեց. հոգիք հրե-
ղէնք և սպառաւորըք՝ հրեշտակաց զին-
ւորուիք. մաղթեցէք զարն արանց՝ վս

մարդկան երկրաւորաց. ընդ նոս:

Երկնաւորաց դասուց վերնոյ՝ օրհնաբա-
նից քոյ զուարթնոց. քաղցրասցի առ
քեղ վթած՝ որ վս մեր ձայն մաղթա-
նաց. դորս և տայես մեզ սրահապան՝ յայսմ:

Հետէ մինչ՚ի վախճան. ընդ նոս:

Օջրուեց և տէրուեց՝ իշխանուեց և պե-
տուեց. և ամ անուանելոյ՝ որք ՚ի յեր-

Կինս պաղատանօք ընկալ քս ուրախութի
զմեզ յօր մահու և յարուն. լի նախն
օրհնել հոգևով. զքեզ ընդ հօր փառատ
ընելով:

Երբ զանն էրբորդ աւուր արարչութեանն, և
զանն էրբորդի դարուն. և ՚ի յովհաննէս Եւ-
հարիսն:

Կախան բանն որ լի հօր՝ արարչակից և
համազօր. յերբորդ աւուր զժուրան զա
տոյց՝ զբոյսս և զտունկս բղխեցոյց. իսկ
՚ի յերբորդ դարուն դարձեալ՝ զժուրցն
հեղեղ ցամաքեցոյց. զնոյ տապանան իւր
ապրեցոյց՝ զկենդանեաց սեռս աճեցոյց
տնօք օրհնութի անձառ լուսոյն. հօր և
որդւոյ և սուրբ հոգւոյն:

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց՝ տնկեաց
և զտունկս իմանալեաց. զհեղեղ մե-
ղացն ցածուցեալ՝ զդասս արդարոց
բազմացուցել. յորոց և մեծն ՚ի ծնունդն
կանանց միջնորդ շնորհաց և օրինաց.
տնօք օրհն:

Թագաւորին երկնից զինւոր՝ արքայունն
աւետաւոր. խնդրեա՛ զնել ելս ՚ի սրտէ առ
՚ի հովտէս տրամականէ. յուխտել անդին
տէրունական ՚ի խոստացեալն որդւոց
մարդկան. տո՛ւք օրհն:

Դաւանդին հօր սպասաւոր՝ և յարզանդէ
երկրպագօղ. կարասլետ և մկրտիչ՝ այնմ
որ մեղաց մերոց քաւիչ. լէ՛ր բարեխօս
առ նոյն զթամ՝ ջնջել զգիր մեր յան-
ցանաց. տո՛ւք օրհն:

՚ի հօրէ լոյս ծագեցար՝ մեռել բնուես
կենդանարար. առաքեցեր յառաջընթաց
ձբ զյովհաննէս քարոզ կենաց. սորին
հայցմամբն ամենակալ զսպաղատանս
մեր ընկալ. տո՛ւք օրհն:

Լուսաշաւիղ յերկինս ելին՝ հող անիւթից
սբ հրեշտակին. արժանայո՛՛ զմեզ ի նորին
նեղ և անձուկ ճանապարհին. զի հետեօղք
գոլով նորին՝ հօր քոյ վերին սթեանին. և
երգեսցուք ի երջանկայն՝ որդւոց լուսոց
քեզ երդս փառաց:

Եւ զի զանն չորրորդ անուր արարչութեանն. եւ
զանն չորրորդի գարունն. եւ զանն անխաբար
անխաբար զարարի:

Խաւարն անդոյ եւ սկզբնաձիւն՝ հալածե-
ցաւ յօրն առաջին. Լոյսն այն սլայծաւ
յօր չորրորդին՝ արեգական նիւթ հաւա-
քեալ. լուսինն ՚ի տիպ լուսոյ ստեղծել
եւ աստեղաց պարս յօրինել. որով օրհնել
ստեղծողն էից՝ ՚ի բանաւոր սաշտօնէից՝
Պաճկեալ խորհուրդն ծանուցաւ՝ չոր-
րորդ դարուն իսահակաւ. ՚ի չորրորդ օր
դարձեալ հրեշտակն՝ ետ զաւետիսն կու-
սական. թէ Լոյսն որ ոչ բովանդակի՝ ՚ի
քէն վարձնով պարունակի. յօր օրհնեցայք
ազգք երկրաձիւն տո՛ւք օրհնուի պտղոյ
կուսին:

Կուսին նախնոյ մօրն եւ այլի՝ յորմէ ադամն
հին պարտի. բարձան անէծքն արամա-
կան՝ քո սք ծննդեամբ կոյս մարիամ.
աղաչեա՛ զքո միաձիւն՝ թողուլ զմեզս
որդւոյ նոցին. յոր օրհն:

Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս՝ յոր
 համբառնամք առ քեզ զհոգիս. յոր լսե
 Լոյ քո զաւետիս՝ ինդրեա՛ւ Լինիլ մեզ
 լսելիս. զձայն աւետեաց քոյ միածնին՝
 եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ. յոր օրհ:
 Չայնիւ առ քեզ մը պաղատիմք՝ և առա
 ջի քոյ անկանիմք. աղաչանօք մծածնին
 շիջո՛ւ ՚ի մէնջ զբոց հսոցին. տո՛ւր ար
 տասուօք զմեզ ս ջնջել՝ և վերտին ըզ
 մեզ նորոզել. յոր օրհ:

Գ եկալար ճարտարապետ՝ անցիբ ընդ
 ծով կենցաղ ս անհետ. վերաբերեա՛ւ ընդ
 պետրոսի՝ զմեզ ՚ի յալեաց մեղաց ծո
 վիս. պաղատանօք գերազուսի՝ անապա
 կան քու՛մ ծնողի. յոր օրհ:

Երբ լսան հինգերորդի աւուր պարտաւիճանն և
 լսան հինգերորդի դարուն. և ՚ի աւուրէ աստ
 չեալն Բրիտանի:

Ճառագայթեալ բանն ՚ի հօրէ՛ յօր հինդ
 երրորդն հրամայէ. բլխել՛ի ջրոց սեռս

կայառաայ՝ և թեաւորս օղականայ. իսկ
 'ի դարուն հինգ մկրտին՝ յամբն և 'ի
 ծովն իսրայէլ հին. տայո՛ւք հրաշից 'ներ
 դործողին՝ պատիւ և փառս անեղ բանին:

Մաքրասպէս օրինակի՝ առաքելոցն քի.
 որք 'ի ծովէն տիբերակէն՝ 'ի յերկնայինան
 կոչեցան. անցին ընդ ծով աշխարհական
 և 'ի հողին մկրտեցան. տայո՛ւք:

Յուրախուիս անդ ըուական՝ 'ի հարսանի
 սըն անապական. զձեզ առաքեաց հայրն
 փառայ՝ հրաւիրատուք տրամականաց.
 քի հարսանեացն այն հայցեցէք՝ լը ձեզ

լինիլ մեզ պարակից. տայո՛ւք:
 Նորոգողք տիեզերաց՝ 'ի նախահօրն յան-
 ցանաց. նորափետուր զարդարեցիք՝ զե
 կեղեցիս հեթանոսայ. պաղատեցէք առ
 նոյն գթած՝ զմեզ նորոգել 'ի հնոյ մե-
 ղայ. տայո՛ւք:

Շինող էիցս համայնից՝ արարածոց 'ի
 յանգոյից. նոյն շինեցեր զեկեղեցի՝ վէմդ
 'ի վերայ վիմին բանի: լը եղել հիմունս

'ի նոր սիոն՝ զմեզ յօգնեա՛ շինմամբ 'ի
նոյն. տայո՛ւք:

Ուրախացաւ Կնայիւք գետոյ՝ քաղաք 'ի
քէն շինեալ յն. յորմէ վտակք շնորհաց
հոսին՝ զոգիս մարդկան ուղղանեն. ար-
բո՛ւ և մեզ 'ի ջրոյն կենաց՝ հայցմամբ
հոգւոյն մատուցակաց. զի բանաւոր եր
կիրս քո՛ պտղաբերցի 'ի վառս քո:

—

Երգ լաոն ղէցերորդի աւուր արարչու լէան. և
լաոն ղէցերորդի դարուն. և 'ի խաչելու լէանն

ճրխոտոսի:

Չհանդուրժեալ բնութք բարոյն՝ ունիլ
միայն զանճառ բարին. այլ ստեղծեալ
զմարդ յիւր պատկերին՝ 'ի վեցերորդ
առաւօտին. և 'ի յերրորդ ժամ զկողմ
ճինն՝ 'ի յօգնուի ետ հողածնին. զորս 'ի
դրախտին 'ետ վայելել՝ բայց 'ի պտղոյն
մահու արգել:

Պապանձեալ առ դատողին՝ յետ յանցա-
նաց աղամն հին. զկինն պատճառ եղել

խաբաման՝ և կինն գոճն դաւաճան. որով
 երկիրս այս անխճաւ՝ փուշ և տատասկ
 ՚ի սմա բուսաւ. վճիռ մահու մարդոյն
 տուաւ՝ դառնալ ՚ի հող ուստի ստեղծաւ:

Գնջել փուսթ այր հայրն. փառայ՝ զվեր
 պարտեայ մեր յանոյանայ. որով զվեցաւ
 որդին զթաճ՝ ՚ի վեց դարուն զմարմին
 մեղայ. հօր հաճուք ՚ի մահ խաչին՝ եկն
 կամաւ ՚ի յուրբաթին. դառն զենաւ ՚ի
 հին զառկին՝ փոխան դառանոյն օրինակին:

Մահիւ լուսոյ պատուիրանին՝ արդարուն
 ճանապարհին. բարձրանալով քոյ ՚ի խա-
 չին՝ բարձրացուցեր զմեզ ՚ի յերկինս,
 քո անպատում խոնարհուք՝ և կամաւոր
 խաչելուք. հաշտեայ լը մեզ ինր զթուք
 և թող զմեզս ողորմուք:

Սակալիդ սերովբէից՝ և ահաւորդ քը-
 բովբէից. խոնարհեցար ՚ի չարչարանս
 չարչարելի բնուք մարդկան. ՚ի խաչին
 զմեզս սպաներ՝ և զդատակնիք մահու
 լուծեր. հաշտեայ ընդ մեզ:

Վեհագոյն բնուեց էից և արարիչդ բու-
 րից. յորժամ ծագես զխաչ իդ նշան
 ՚ի գալտտեան քո միւսանգամ. զերկրպա-
 գուս այժմ հաւատով՝ լուսաւորեա՛ նորին
 լուսով. զի համաձայն խաչազ զեցիցն՝
 զքեզ օրհնեմք յաւիտենից:

—

Երբ զանն բօլեհերորդի մեղք արարչու-
 ե զանն բօլեհերորդի դարուէն. ե ՚ի խորհու-
 հանգստեանն արարչոյ:

ՏՐՆ յետ ստեղծմանն արարածոց՝ հան-
 գեաւ յեօթն օրն ՚ի գործոց. այն որ հան-
 գիտտ աշխատելոյ՝ և կամքն գործ է ե-
 ղելոց. ուստի և մեզ յոյս հաստատուն
 ետ հանգստեամբն շաբաթուն. թէ աստ
 գործել զգործս անդ է հանգչիլ քի յայ:
 Րաբունարար վարդապետիմք՝ յօրինակէ
 մն խրատիմք. որ ՚ի յերկրորդ արար-
 չուէ՛ յետ կատարման տնօրէնուէ. յեօթ-
 ներորդ օր հանգստեան՝ իջել մարմնովն
 ՚ի գերեզման. զկապեալ հողիսն վերա-

Տեաց՝ զանանց հանդիսան պարզեաց:
 Յողն որ ՚ի քոյր կողէ ցողեալ՝ բժըշ-
 կեացէ զհանդուցեալսն. եջցէ ՚ի հող
 մահու նոցին՝ և բուսուցէ յօրն վեր-
 ջին. կենդանարար ձայնիւր քո՝ կոչեա
 զնս ՚ի կեանս քո. և դասեցո՛ լ արդա-
 րոցն՝ երգել քեզ փառս լ զուարթնոցն:
 Իւժեալ զբնուիս կենաց ունօղ՝ դար-
 ձոյց յանցանքն ՚ի մահու հող. խկանս
 մահիդ մեռելուի՝ շնորհեաց դարձեալ՝
 զանմահուի. զորս են լ քեզ թաղել
 մահուամբ՝ աւազանին մկրտութ. յարօ
 ընդ քեզ քոյին փառօք՝ արեգական նը-
 ման լուսով:

Փայլին արդարքն յարքայուէ՝ և ճգնա
 ւորքն ՚ի հանգստեան. մարտիրոսքն պը-
 տակին՝ և կուսանայ լաստերք վառին.
 դասեցո՛ տէր ընդ նոսին՝ որք քեզ ան-
 խոստովանին. արդարութ մի՛ դատեսցին
 այլ գթութ քո քաւեսցին:

Քոյ անպատում խոնարհութդ՝ որ թաղե

ցար մեռելուք. և յարուցեր յորդանոց
 մ'արդկան՝ որք հաւատով 'ի քեզ անկան.
 յարո՛ւ և զ մեզ արդարուք՝ և զ ննջեցել սն
 ող որմ ուք. զ ի կենդանեացս բերանով
 տացին քեզ փառք ը հօր հովուով:

Մատթանս պահոց յէս ուրարչանիմ:

Խաչքո եղ իցի մեզ ապաւէն մոր յս՝ յոր-
 ժամ երևիս փառօք հօր ը ամպս լու-
 սաւորս: Յայնժամ մեք մի ամ աչեսցուք
 յուսացեալքս 'ի քեզ, այլ զօրութք
 քով մեծաւ բերկրեսցուք ը աջմէ բուվմէ
 ուն զօրդիս լուսոյ և որդիս տունջեանս:

Քարոզ:

Մը աչեսցուք զ ամենակալն մծ, զ ի պահ
 պանեսցէ զ ժողովուրդս իւր ը հավա-
 նեաւ սք և պատուական խաչ իւն իւրով
 'ի խաղաղ ուր ամենակալ մոր մծ մեր,
 կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Մտոլս պահոց:

Օգնեա՛ մեզ տէր, օգնեա՛ մեզ մծ փրկիչ:

մեր վասն մեծի փառաց անուան քո. մը
 փրկեա՛ զմեզ, և քաւեա՛ զմեզս մեր վս
 անուան քոյ որբոյ: Պարսպեալ պահեա՛
 զառ ՚ի քեզ զապաւինեալ և զյուսա
 ցեալ ժողովուրդս քո՛ ընդ հովանեաւ
 սբ և պատուական խաչի քո ՚ի խաղա
 ղուե: Փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ
 լծշ.ամլոյն: Արժանաւորեա՛ զոհուի փա
 ռաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
 հոգւոյդ. այժմ և միշտ:

Յիշեա՛ տէր զվաշտօնեայս քո:

Բարերար և բազում շորմ աստուած.

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս.
 ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես սուրբ եղիցի
 անուն քո:

Կարգաւորուելին հասարակաց արջօրեց արեւա-
գուլի շահուին:

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յաւի-
տեան. զի յառաջ քան զարե է անուն
նորա:

՚Ի նա օրհնեսցին իմ ազգք երկրի. և
իմ ազինք երանեսցեն նմա:

Օրհնեալ տէր իմ խորայէլի՛ որ առնէ
սքանչելիս միայն. և օրհնեալ է անուն
քք փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փառօք
նորա իմ երկիր. եղիցի եղիցի:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ:

Եւ ևս խաղաղութ զտէր աղաչես:

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ, և
հոգւոյն:

Երգ արեւագուլին:

Յարեելից մինչև ՚ի մուտս՝ ՚ի հիւսիսոյ
ե ՚ի հարաւոյ. իմ ազգք և ազինք
յօրհնութի նոր օրհնեսցէք զարարիչն արա

բաժնոյ. որ ծաղեաց զԼոյս արեգականն
այսօր յաշխարհս:

Եկեղեցիք արդարոյ՝ փառաբանիչք ա-
մենամբ երրորդունն, յառաւօտս լուսոյ
զառաւօտս խաղաղունք քս զովեցէք ը-
հօր և հողւոյն. որ ծաղեաց զԼոյս զի-
տունն իւրոյ ՚ի մեզ:

Յարգողակ:

Յարեւելից յարեւմուտս մանկունք սիօնի
օրհնեցէք միշտ անդադար զծագողն
լուսոյ:

Եկեղեցիք արդարոց և փառաբանիչք
բարեբանեցէք որ ետ զիմաստս լուսոյ:

Քարոզ:

Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արևու ընդ
ամ տեղիս քրիստոնէսուք. ուր և կարո-
ղան զանունն անս սրբուք սր աղօթիւք
նց և բարեխօսուք մեզ ողորմեսցի: Ուխ-
տիւք զամծ աղաչեսցուք, զի նա փրկես-
ցէ զմեզ ՚ի մեղաց և ՚ի ցանկուէ աշխար-
հի: Մեկալցի զուխտս և զխնդրուածս

սրտից մերոց, և սրժանի արասցէ զմեզ
 հաւատոց և պատուիրանաց իւրոց ընդ
 ամ սբս իւր: Ամենակալ մեր ամ մեր
 կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ:

Օ առաւօտս լուսոց, և զառաջիկայ օրս
 իսող աղ ուր անցուցանել հաւատով ՚ի մնէ
 խնդրեսցուք:

Օ հրեշտակ: Օ քաւուի: Օ սրբոց: Եւ ևս
 Օ անձինս: Ողոր:՝
 Առջե՛ս:

Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արևու օրհ
 նեալ ես մեր. վս զի թագաւոր քաղցր
 ես, և անուն քո ասեղ է ը ամ տիե-
 ղերոս: Քաղցրացին սաղ մստերգուիք մեր
 առաջի քոյ. ելցեն իրաւունք յարդա-
 րուէ քումէ ՚ի տկարուիս մեր, և փա-
 ռաւորեսցի ամենամբ անուն քո: Եւ մեք
 սրժանի եղիցուք կալ ՚ի պատուիրանի
 քում, և քեզ երգել զօրհնուի և ըզ-
 փառս հօր և որդւոց և հոգւոյդ սրբոց.
 այժմ և միշտ և յաւիտ:

Խաչապատկան ամենեցուն

ՄԾ մշտնջենաւոր՝ ամ յաւիտենական, որ
 ՚ի ստորին աշխարհս լոյս ծագեցայ, և
 լուսաւորեցեր զմեզ ՚ի խաւարային մե-
 ղայ մերոյ. որ վս մեր ՚ի չափաւորուի
 եկիր անչափոյ ամ. և հեղեալ ծաւալե-
 ցեր զչնորհս հոգւոյդ սրբոյ յարարածս
 քո: ՄԺԺ և յաւիտեանս ժամանակայ
 քարեքանեալ ես ամենամեծդ ամ, ընդ
 հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ. այժմ և:

Սաղմոս. 99:

Մղաղակեցէք առ տէր ամ երկիր. ծա-
 աայեցէք տեառն ուրախուի՛ք:
 Մտէք առաջի նր ցնծուի՛ք. ծաներուք
 զի նա է տէր ամ մեր:
 Նո արար զմեզ, և ոչ մեք էաք. մեք
 ժողովուրդք, և խաչն արօսի ՚ի:
 Մտէք լ զբունս նր խոստովանուի. և
 օրհնուի ՚ի հարկս նորա:
 Խոստովան եղերուք տեառն, և օրհնե-

ցէք զանուն տեառն:

Քաղցր է մեր, յաւիտեան է ողորմուի նք:

յաղգէ մինչև յաղգ ճշմարտուի նք:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

Եւք:

Ճգնաւորք մյ և ժառանգորդք երկնից

արքայուէ, որք փոխանակեալք զանյա-

ւորս առիք զմմբ բարուիս. բարեի օւե-

ցէք առ մեր վս մանկանց եկեղեցւոյ:

Նահատակք պանծալիք և սիրեցեալք

'ի յերկնաւոր հօրէն. որք մկրտեցայք ի

քի արեամբ ձերով'ի մահ խաչին. բա:

Մարտիրոսք ցանկալիք և օթևանք հո-

գւոյն ճշմարտուէ. որք յաղթեցիք հոգ

ւով կարեաց և ցանկուէց. բարեխօս:

Գովիլիք աջխարհի, և բաղձալիք վեր

նոցն պետուէց. որք երանուծե մասին

հասիք քան զմմբ որդիս մարդկան. բա:

Կամաւոր պիտրդք՝ մանկունք տիօք, և կա-

տարիլք իմաստուք որք փոխանակ կաթին

արբիք զգինին զմայլեցուցիչ. բա:

Յարգարակ:

Ճգնաւորք ճշմարտութեան վկայք քի՛ բարեխօսեցէք առ տիր վսնանայ մերոց:

Նահատակք կենդանիք սիրողք քի որք չարչարեցայք մարմնով վսնանուն տն:

Մարտիրոսք ցանկալիք մարդկան ըղձալիք, հայցեցէք ՚ի սուրբ հոգւոյն տալ մեզ զբարիս:

Գովելիք վերնոց դասուց պարծանք աշխարհի՛ խնդրեցէք զխաղաղ ութի տալ եկեղեցւոց:

Կամաւոր սբ պատարագք՝ հասակաւ մանկունք, հայցեցէք լինիլ ե մեզ ձեզ պսակակից:

Մաղկանք:

Մղաչեմք ողորմեաց տիր բարերար աղաչեմք ողորմեաց. վսն աղօթից սրբոց ճգնաւորացն աղաչեմք ողորմեաց:

Քարոզ:

Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զտէր որք զչալան պարտեցին, նեղ ունցն համ:

բերեցին: Եւ յուսեղէնս եւ երկնային անթա-
ռամ պատկասյն արժանի եղին: Եւ զօ-
թ իւք նոցա, եւ բարեխօսութ մեզ ողոր-
մեացի: Եւ մենակալ մըր ան մեր:

Եւ զօթ:

Սուրբ ես մըր, եւ ՚ի սբս հանգուցել. եւ
մեք սք վկայիւքս աղաչեմք զքեզ բա-
րեխօսութ սք անձանին՝ եւ աղաչանօք ան
սրբոց քոց մի՛ մերժեր զմեզ յողոր-
մութ քում մէ, այլ կեցո՛ զմեզ աղօթ իւք
սոցին. զի դու ես բազում ողորմ ան.
եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութի եւ
պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ:

Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս քո:

Բարերար եւ բազում ողորմ աստուած

Սաղմոս. 62:

Եւ ան իմ, ես առ քեզ առաւօտ առ-
նեմ. ծարաւեցաւ առ քեզ հողի իմ.
Քանիպատիկ ես եւ մարմին իմ. եւ այլն:

Եւ զօթ:

Եւ զյս արարիչ Լուսոյ առաջին Լոյս բնա

Կեալդ 'ի Լոյս անմատոյց' հայր երկուս-
 ւոր' 'ի դասուց լուսեղինայն օրհնել 'ի
 ծագել լուսոյ առաւօտուս ծաղիս 'ի հո-
 գիս մեր զԼոյս քո իմանալի:

Լոյս 'ի լուսոյ ծագումն արեգակն ար-
 դար' անձառ ծնունդ հօր որդի յառաջ
 քան զանուն քո գովեալ ընդ հօր. 'ի ծա:
 Լոյս 'ի հօրէ բղխումն աղբիւր բարուն
 հոգիդ սբ սյ' մանկունք եկեղեցոյ ընդ
 հրեշտակս զքեզ բարեբանեն. 'ի ծա:
 Լոյս երրեակ և մի անբաժանելի սբ
 երրորդուի զքեզ ընդ երկնայնոցն երկ-
 րածինքս միշտ վառաւորեմք. 'ի ծա:

Յորդորակ:

Ընեղ անելիդ անհայր ամենակալ, ըն-
 կալ զողաչանս մեր քոյ պաշտօնէից:
 'ի հօրէ ծագումն անձառ արեգակն ար-
 դար, ծագեալ 'ի յանձինս մեր զԼոյսդ
 որ որմնութեան:

'ի հօրէ բղխեալ հոգի աղբիւր բարուն,

ԸՆԼՈՒՄ ԲՈՒ ԸՅՈՒ ԿԱՅԱՄՄԱՆԱԼՈՒՄ:
 ԵՐԻՔ ԱՆՃԻՆՔ Ե ՄԻ ԲՆՈՒԼԻ ՄԻ ԿՈՒՆԻ.
 ԳՔԵՂ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻՄՔ յԱԼԷՍՏ ՍՈՒՐՔ ԵՐ-
 ՐՈՐԴՈՒԹ ԻԼՆ:

ՄԱԿՆԱՆՔ:

ԼՈՒՍԻՂ ՔՈ ՔՍ ԱՄՔՆ ԼՈՒՍԱԼՈՐԵՅՈՒՄ, Ե
 Ի ՆՔ ԽԱՆՔՈՒ ՎԻԿԻԶ ՀԱՆՈՒՄ, ԵՄԼՔՍ
 ԱՎՈՒՆԵՅՈՒՄ: ԼՈՒՐ ՄԵՂ ԿՈՒ ՎԻԿԻԶ ՄԵՐ,
 ԱՌՈՒՐ ՄԵՂ ԳՆԱՂԱՂՈՒԼԻ ՔՈ. Ե ԱՐԱՎՈՒ
 ՄԵՂ ԳՈՂՈՐԺՈՒԼԻ ՔՈՅ ԺԱՐԴԱՍԷՐ ԿՈՐ:

ՔԱՐԱՂ:

ԵՆ ԵՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹ ԳՆԱՆՐ ԱՂԱՍ:
 ՓԱՆԱԼՈՐԵՅՈՒՄ ԳԱՄՆԱԿԱԼՆ ԿՈՒՍՈՐ
 ԾԱՊԵՍՅ ԳԼՈՅՈՒ ԱՆԱԼՈՒՄ ԵՄԼՈՒՄ
 ԻԼՐ. ԾԱՊԵՍՅ Ե ԱՅԺՄ ԳՆԱՍՏ ՈՂՈՐ-
 ՄՈՒԼԻ ԻԼՐ ԻՎԵՐՅՈՒ ՓԱՆԱՐՄԱՆԶՅՈՒՄ
 ԱՆՈՒՄ ԻԼՐՈՅ: ԼՈՒՆԱԿԱԼ ԱԿՐ:

+

ԼՈՒՄ:

ՕՒՍԱԼՈՒՄ ԳՆԱՂՈՒՄ, Ե ԳՐԱՆԱԼՈՐ
 ԱՂԱՍՈՒՄՈՒՄՈՒՄ ԸՆԿԱՎՈՒՄ ԿԱՄՆԱԿԱԼ
 ԱՄՆԱՄԵԾՈՒՄ ԿՈՒՍՈՐ ԿՈՒՍՈՐ
 ԱՆԱՎՈՒՄ Ե ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԽՈՒՄ:

բանսդ: Ծագեալ առ մեզ զարդարուե և
զխմաստուե զԼոյս քո. արալ զմեզ որ
դիտ լուսոյ և որդիս տունջեան: ոմ զի
ի դալ աւուրս երկիւղ ածուք վարեցուք
զկեանս մեր. և առանց դայթ աղղ ութ է
կատարեցուք: Օ ի դու ես օգնական և
փրկիչ մեր. և քեզ վայելէ փառք եւ-

խանութիւն: **† x**

Սալմո. 22:

ՏԻ հովուեսցէ զիս. և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի. և այլն:

Երգ:

Ճանապարհ և ճշմարտութի և կեանք քո
առաջնորդեալ հոգւոյ մերոց յերկրէ և
լանել յերկինս:

Գուռն կենաց մտից յս, մոյճ և զմեզ
առ հայր քո և հոգի՝ երգել միշտ ըզ-
փառս:

Յորդոգակ:

Ճանապարհ բարի քս, և ճշմարտութի
առաջնորդ հոգւոյ մերոց յերկրէ՝ ի յերկինս

Դուռն կենաց մտից յս ան ճշմարիտ,
մոց՝ և զմեզ առ հայրդ քո հոգևովդ
արբով:

Մայրնանք:

ՏՐ ուղղեա՛ն զգնացս մեր՝ ՚ի ճանապարհս
խաղաղուք. տէր ուղղեա՛ն և առաջնոր-
դեա՛ն հոգւոց մերոց և միմ հաւատացե-
լոց՝ գնալ յարդարուք ճանապարհն, և
՚ի կեանսդ յաւիտենից:

Քարոզ:

Ե՛ղ աչեսցուք զամենակալն անձ՝ զի յա-
ջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա-
ռայից իւրոց ՚ի բարի և խաղաղուք: Ե՛մե-
նակալ մեր անձ մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛ն:

Եղօրնք:

Ե՛ռաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղա-
ղուք քս անձ մեր, առաջնորդեա՛ն մեզ գնալ
՚ի ճանապարհս քո արդարուք և խաղա-
ղուք ժամանել ՚ի նաւահանգիստն կենաց
և փրկուք շնորհօք ողորմուք քոց: Օ՛ր
գու ես օգնական և փրկիչ մեր. և քեզ

վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ.
այժմ և միշտ և:

Մ. զօրք արարչի արարչի. յոյս արարչի ո՛չ չի:

Օրհնեալ ես տէր անձ փրկիչ մեր՝ որ
յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ եր-
բէք թողուս ՚ի ձեռանէ քուսմէ զայ-
նոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութե
կարդան առ քեզ: Մ. զարեմք և խնդ-
րեմք ՚ի քէն տէր, ճանասարհորդակից
լիր ծառայից քոց քոյին վերակացու-
թեամբդ պահելով ՚ի խաղաղութեան.
և առ ջորդեա՛ մեզ միւսանգամ խա-
ղաղութեամբ և խնդութեամբ հասա-
նիլ յիւրաքանչիւր ՚ի բնակութիւն
՚ի քս յս ՚ի տէր մեր: Արում վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ մեր յս քս. ամէն:

Հայր մեր որ յիւրկնս ես սբ եղիցի:

Կարգաւորուեալն հասարակաց ազօնից էրրորդ
 խմբունի:

Օրհնեալ որդիդ սբ ան Ճշմարիտ ամէն

Մարտոս 50:

Որորմեան ինձ ան լո մեծի որ որմունք
 քում, ըստ բազում զթումք քում քա-
 ւեան զանօրէնութիս իմ:

Նաւել լուան զիս յանօրէնութի իմմէ.

և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արան զիս:

Չանօրէնութիս իմ ես ինձէն գիտեմ. և

մեղք իմ աւաջի իմ են յամ ժամ:

Քեզ միայն մեղաց տէր. և զչոր առա-

ջի քոյ արարի:

Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո. և

յաղ թեպցես ՚ի դատելն քո.

Նօրէնութք յղացու. և ՚ի մեղս ճնաւ

զիս մայր իմ:

Ի ու տէր զՃշմարտութի սիրեցեր. զան-

յայտս և զճաճկեալս իմաստութի քոյ
յայտնեցեր ինձ:

Ցողեա՛ յիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց.
լուա՛ և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Եւ ելի՛ արա՛ ինձ մօր, զցնճուի և զուրա-
խուի. և ցնճասցեն սկերբ իմ տառա-
պեալք:

Դարձո՛ զերեսս քո՛ ՚ի մեղաց իմոց. և
զմի՛ ահօրէնուիս իմ քաւեա՛ յինէն:

Օսիրտ սբ հաստատեա՛ յիս մի՛, և ըզ-
հօգի ուղիղ նորոգեա՛ ՚ի փորի իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս մօր յերեսաց քոյ.
և զհօգի քո սբ մի՛ հաներ յինէն:

Տո՛ւր ինձ ցնճուի փրկութե՛. և հոգևով
պետուե՛ քոյ հաստատեա՛ զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո.
և անպարիշտք սա բեզ դարձցին:

Փրկեա՛ զիս յարե՛նէ մի՛ մի՛ փրկութե՛
իմոյ. ցնճասցէ լեզու իմ յարդարուե՛
քում:

Տէր եթէ զըրթունս իմ բանաս, բե-

բան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո՛
 թէ կամեսցեալ էիր պատարագս մատու-
 ցանէաք. բայց դու ընդ սղջակէզս իսկ
 ոչ հաճեսցար:

Պատարագ մյ հողի խոնարհ. զսիրտ սք
 և զհողի խոնարհ՝ մծ ոչ արհամարհէ:
 Բարի արա՛ մը կամօք քովք սիոնի, և
 շինեսցին պարիսպքն երուսաղէմի:
 Յայնժամ հաճեսցիս լք պատարագս ար-
 դարուք. յորժամ ուխտից պատարագս
 հանցեն՝ ՚ի սեղան քո զուարակս:
 Փառք հօր, և որդ: Այժմ՝ և միշտ և:

Արգ երբորդ հաճու առնիս զէնի ոգորմեսցին:
 Օրհնեմք զքեզ հայր անսկիզքն՝ էիյ
 էակ ՚ի յանգոցիյ. դարձեր ձեռօք նիւթ
 ՚ի հողոյ՝ և ստեղծեր զմարդ ՚ի պատ-
 կեր քո. զլուսն օտիյ խոնարհեցաւ՝ զի
 զպատուիրան քո մոռայաւ. դարձեալ
 ասեմք ըստ անառակին՝ թէ հայր մե-
 Ղայ քեզ ՚ի յերկինս:

Երկնաւորաց անքննելի՛ եղեր մարդ-
կան տեսանելի. զգեցար պատկեր հողե
ղինի՛ պատկերդ հօր անփոխելի. ելեր յեր
րորդ ժամ ՚ի խաչին՝ վս սոգամայ նախա
ստեղծին. ընդ աւսուցակին քու՛մ խաչակ
ցին՝ արժանացո՛ զմեղ դրախտին:

Թագաւոր թագաւորաց՝ առատաբուղխ
հողի շնորհաց. ժողովելոցն ՚ի վերնա-
տանն՝ առաքելոյն երկոտասան. ՚ի հրոյ
լեզուս երեւցար՝ յողիս նոյա վերանբս-
տար. լո՛ւր յանուն քո ժողովելոցս՝ էջ
և առ մեզ յերրորդ ժամուս:

Մայիկանք:

Յիմ ժամ աղաչանք իմ այս են՝ ՚ի մե-
ղաց իմոյ սբ արա՛ գլխս մը. և յօտարէն
պահեա՛ զճառայս քո մարդասէր մը:
Եւ ևս խաղաղուե՛ զտէր աղաչեսցուք.
ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛:

Օրհնութի՛ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ. այժմ՝ և միշտ և:

Քարոզ:

Խնդրեացուք հաւատով ՚ի սնէ վս ճանապարհորդաց հարց և եղբարց մերոց, որք ը ծով և ը ցամաք գնասցեն. ոպ զի առաջնորդեացէ նց, խաղաղութիւն պահեսցէ և տարեալ հասուսցէ յիւրաքանչիւր տեղիս սր ամ մեր: Վս զի նա ինքն է առաջնորդ կենաց, և յոյս փրկուե. որ յաջողէ ծառայից իւրոց խաղաղութիւն հասանիլ ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկուե: Մենակալ սր ամ մեր կեցո:

Մղթ:

Մառնորդեա՛ մեզ սր ամ մեր, և ուսո՛ մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութ. պահեա՛ ՚ի խաղաղութիւն զկեանս մեր, և զգնացս ՚ի հաճոյս քո. ժամանեցո՛ զհոգեոր և զմարմնաւոր ընթացս ծառայից քոց անարատ ճանապարհաւդ յաւիտեանս ՚ի կեանսդ: Շնորհօք միաճնի քոյ սն մերոց և փրկչին յսի քսի, որ եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութիւն:

Բնդ որում օրհնեալ ես հայր ա թնակալ
 հանդերձ կենդանարար և աղասիչ սբ
 հոգևովդ. այժմ և:

Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեացս քո:
 Բարերար և բազում ողորմ սի՛ծ:

Սուգնոս 22:

ՏՐ հովուեացի զիս և ինձ ինչ ո՛չ պա-
 կասեսցի:

Ի վայրի տալարեռջ անդ բնակեցոյց
 զիս և առ ջուրս հանգստեանս սնոյց զիս:
 Դարձոյց զանձն իմ առիս, և առաջնոր-
 դեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարուե՛ք վա-
 անուան իւրոյ:

Թէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց
 մահու, ո՛չ երկեացց ՚ի չարէ. վի դու
 տէր ընդ իս ես:

Ցուպ քո և գաւաղան՝ նոքա մխիթա-
 րեսցին զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղանս
 ակն յանդիմանս նեղ չաց իմոյ:

Օճեր իւղով զղլուս իմ. բաժակ քո

ոպ անսպակ արբեցոյց զիս:

Ողորմ ուրի քո տէր զհետ իմ եկեոյց
 զամ աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ
 'ի տան մն ընդ երկայն աւուրս:

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից,
 զի առ քեզ մը համբարձի զանձն իմ:
 Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց մը, զի
 զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու
 ես մտ իմ:

Հոգի քո բարի աւաջնորդեսցէ ինձ 'ի
 յերկիր ուղիղ:

Վ՛ ծ անուանքոյ մը կեցուացես զիս արդա
 րուք քով հանցես 'ի նեղ ուէ զանձն իմ:
 Ողորմ ուրի քով սատակեսցես զթշնամիս
 իմ, և կորուսց'ես զամ նեղիչս անձին ի-
 մոյ. զի ես ծառայ քո եմ:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղ ուրի զմը աղա:

Գահաբանելով աղաչեսցուք զբարեբար:

հողին ան և խնդրեսցուք զողորմելի ՚ի
 նմանէ. զի անցուսցէ ՚ի մէնջ զցասումն
 պատուհասի յանցանաց մերոց բարեբա-
 րութն իւրով: Ամենակալ տէր ան մեր
 կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Առջին:

Խաղաղութիւն քով հողիդ սբ ան ճշմա-
 ըիտ՝ որ ՚ի վեր է քան զամ միտս և
 զխորհուրդս, մխիթարեա՛ զանձինս ծա-
 ւայից քոյ՝ ընդունելով զաղաչանս մեր
 անցո՛ւ ՚ի մէնջ զցասումն պատուհասի
 յանցանաց մերոց բարեբարութիւն քով:
 Ներեա՛ և լո՛ւր մեզ, քաւեա՛ և թո՛ղ
 զմեզս մեր. արժանաւորեա՛ գոհութիւն փա-
 ւաւորել ըզքեզ ընդ հօր, և ընդ ուր-
 ւոյ միածնի. այժմ և միշտ և յաւիտե-
 անս յաւիտենից. ամէն:

(Օրնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սուրբ

Կարգաւորութիւն հասարակաց սպօնեց Վեցեր-
բարդ խմբան:

Օր հնեալ որդիդ սբ ԿՃ Ճշմարիտ. ամէն

Սուրբ. 50:

Ողորմեա՛ ի՛ճ ԿՃ ըստ մեծի ողոր-
մութ քում ըստ բազում գթութ քում,
քաւեա՛ զանօրէիութիս իմ. և այլն:

Սուրբ. Յամ ժամու աղաչանք իմ
այս են ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արաւ:
Եւ ևս խաղաղութ զտէր աղաչես:
Օրհնութի և փառք հօր և որդւոց:

Քարոզ:

Վ՛ս հիւանդաց և ԿՃ վշտացելոց աղա-
չեսցուք զփրկիչն մեր ք՛ս. զի ողոր-
մեսցի ըստ մեծի ողորմութ իւրում. և
բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութիս հոգ-
ւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց. և կա-
տարեալ առողջութ հասուցէ զամեն ՚ի

Մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս: Ար աւաքեցաւ 'ի հօրէ բժշկուլի աղղի մարդկան՝ միածին որդին Խյ. Խր մեր և փրկիչ յս քս, կեցն' և ողորմեա՛:

Մ. Գ. Լ. Կ.

Փարատեա՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհիւանդուլիս 'ի ժողովրդենէ քուամէ Խր Խծ մեր, և շնորհեա՛ ամբյւն զկատարեալաւոր ջուլիս նշանաւ ամենայտ թ խաչիւ քով. որով բարձեր զտկարուլիս աղղի մարդկան, և դատապարտեցեր զթ շնամին կենաց և փրկուլի մերոյ: Դու ես կեանք մեր և փրկուլի, բարերար և բազում ողորմ' Խծ, որ միայն կարողդ ես թողուլ զմեզս՝ և մերժել զախտս և զհիւանդուլիս 'ի մէնջ. որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոյ. պարգևիչդ բարեաց՝ պարգևեա՛ զաւատ ողորմուլի ք 'ի վր' արարածոյ քոյ՝ Խ իւրաքանչիւր պիտոյից, յորոյ հանապազ փառաւորել զովի ամենամբ երբորդուլիդ. այժմ՝ և միշտ և

Յիշեա՛ տէր զսպաշտօնեացս քո:
Բարեբար և բազում ողորմ ամ:

Սաղմոս. 50:

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկըն. յուր շարի փրէ զնա տէր:
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ. երանելի առնէ զնա 'ի վերայ երկրի. և ոչ մատնէ զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց:
Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցաւոց իւրոց. և զամ անկողինս նր դարձուցանէ 'ի հիւանդութենէ նորա:
Ես ասացի մոր ողորմեա՛ ինձ. և բժշկեա՛ զանձն իմ, ես մեղայ քեզ:
Որ բնակեալ է յօգնութի բարձրելոյն, ք հովանեալ այ յերկինս հանգիցէ:
Ասացէ մն լուսող իմ ես դու. ասալէն իմ ամ և ես յուսամ 'ի նա:
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ:
'ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. և 'ի հովանի թեոց նորա յուսացիս:

Ո՞ր զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտութիւնք

Ո՞չ երկիցես դու յերկեւդ է գեշերի. և ո՞չ

՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տղէ:

Յերէ՝ որ շրջի ՚ի խաւարի, ՚ի գայթակ-

ղուէ դիւին ՚ի հասարակ սոււր:

Մնկցին ՚ի կողմանէ քուժմէ հազարք, և

բիւրք ընդ աջմէ քուժմէ. և առ քեզ

ինչ ո՞չ մերձեսցին:

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու. և

զհասուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի

դու տէր յոյս իմ ես:

Օքարձրեալն արարիք քեզ ապաւէն.

զի ո՞չ հասցեն առ քեզ շարք. և տան-

ջանք մի՛ մերձեսցին ՚ի հարկս քո:

Հրեշտակացիւրոց պատուիրել է վս քո ՚ի

պահել զքեզ յիմ ճանապարհս քո:

՚Ի բազուկս իւրենց ընկալցին զքեզ. զի

մի՛ երբէք հարցես զբարի զոտն քո:

՚Ի վժ իժից՝ և քարբից գնասցես դու. և

առոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն

Քանց ի յիս յաւաստու՝ և վերկեցից զՆա
 հովանիեղէց նմա զի ծանեաւ զանուն իմ
 Կարգասցէ առ իս և ես լուայց նմա. և
 առ նմա եղէց ՚ի նեղութիւն:

Փրկեցից և փառաւոր արարից զՆա. եր-
 կայն աւուրբք լցուցից. և ցուցից նմա
 զվերկութի իմ:

Փառք հօր և որդւոց և հոգւոյն սրբոց:
 Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղութի զտէր աղաչ:
 Խնդրեացուք հաւատով ՚ի հօրէ վս քա-
 ւութի մեղաց, և թողութի յանցանաց. վեր-
 կելոց զմեզ ՚ի վշտաց և ՚ի նեղութիւնց.
 Իջանելոց ՚ի վր մեր ողորմութի և գիտութի
 անս այ ամենակալին. կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Մ. ԳՕԷ. Կ:

Հայր գթութեց, և անձ անձ մխիթարութեց
 որ մխիթ թեո զմեզ յամ նեղութի մերում
 լուր և այժմ ձայնի սղաղատանաց ճա-
 ւայից քոց ընդունելով զաղաչանս մե՛
 անցո՛ ՚ի մէնջ զյաւաւմն սղաղատհասի յան

ցանաց մերոց բարեբաւորութիւնք քով: Ներեալ
և լուր մեզ. քաւեալ և թող զմեզ ու մեր
արժանաւորեալ գոհութիւնք փառաւորել ըզ
քեզ ընդ որդւոց, և ընդ սրբոց հոգ-
ւոցդ. այժմ և միշտ և:

Օրհնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սբ եզ իցի:

Կարգաւորութիւնս հասարակաց ազօրեաց ինչ
բարբա լաւտանս

Օրհնեալ որդիդ սբ ած ճշմարիտ. ամէն:

Մաշտաւ 50:

Ողորմեալ ինձ ած ը մեռ ողորմուի
քում. ըստ բազում գթութեան քում քա-
ւեալ զանօրէնութիւնս իմ. և այլն:

Մաշտաւ 50:

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս են՝ ի
մեղաց իմոց սուրբ արած

Եւ ես խաղաղութիւն զտէր աղաչես:

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ:

Քարոս. 3

Մաղաչեսցաք զկենսատու փրկիչն մեր
քո, որ կամաւոր խաչելուքն իւրով զա
րարածս վրկեսայ. և հեղմամբ արեան
իւրոյ զթողութիւն շնորհեսայ յուսայելոյ
իւրոց. ամենակալ տէր աստուած:

Մող. 4:

Մնկեալ առաջի քոյ բարերար և բա
զումնող որմ ամ և աղաչեսք ամ սրբ
աիւք մերովք, և խնդրեսք զգթութիւն
քէն. ոպ խոստայար ծառայից քոյ և
ասայեր. զամ զոր ինչ խնդրիցէք հա
ւատով յանուն որդւոյ ՚ի հօրէ՛ տայի
ձեզ: Շնորհեա՛ և պժժ. հաւատնայի
ւոյս ՚ի քեզ, և կատարեա՛ ՚ի բարի
խնդրուածս մեր. զի ՚ի քեզ եմք ապա
ւիսեալ. և քո առատ ողորմութիւն մի
թարեա՛ զմեզ ՚ի կեանս յայսմիկ. և ա
ռաջնորդեալ հասն յանձառ երկնից ալ-

քայուլիդ. ՚ի փառաբանուելի և ՚ի պատիւ
ամենասուրբ երրորդուէ. այժմ՝ և:

Յիշեա՛ մոր զպաշտօնեայս քո:

Բարեբար և բազումնողորմ մօծ:

Սաղմոս. 114

Սիրեցի՛ զի լուսիցէ մոր զձայն աղօթից
իմոց. զի խոնարհեցոցց զունկն իւր առ
իս, և ես յաւուրս իմ կարգայի առնա:
Շրջեցան զինե երկունք մահու, և վիշտք
դժոխոց գաին զիս:

Օնեղուի և զանցկուժի գաի. և պա-
նուն տեսաւն կարգայի:

Ո՞ մոր փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած մօծ
մեր. ողորմի և սրահէ զաղայս տէր:

Ես խոնարհ եղէ և մոր կնցոյց զիս. դարձ
անձն իմ ՚ի հանդիտո քո, զի մոր օգնեցքեզ
Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ. զաչս
իմ յարտասուաց. և զոտս իմ ՚ի գայթակ
զուէ. հաճոյ եղէց աւանջի մն յիւկրին
կենդանեաց:

Հաւատացի՛ զոր և խօսեցայ, և ես խոսարհ եղէ յոյժ:

Ես ապացի՛ ՚ի զարմանալ իմում, թէ ամ՛ մարդ սուտ է:

Օ ինչ սաց տրիտիւր մն ընդ ամ զոր և ես ինձ:

Օ քաժակ վրկուէ՛ ընկալ այց, և զանուն տեառն կարդացից:

Օ աղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամ ժողովրդեան նորա:

Պատուական է առաջի տեառն ժահ սքց իւրոյ. ո՛ տէր՝ ես ծառայ քո եմ. ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ:

Հատեր զկտպանս իմ քեզ մատուցից պատարագս օրհնուէ. և զանուն տեառն կարդացից:

Օ աղօթս իմ մն տաց առաջի ամ ժողովրդեան նր՛ ՚ի գաւիթս տան մն, և ՚ի մէջ քոյ կրուսաղ էմ:

Օրհնեցէք զտէր ամ ազ ինք. գովեցէք պ՛նա ամ ժողովուրդք:

Օգտասցի ողորմութի նր ՚ի վր մեր. և
ճշմարտութի մն մնացէ յաւիտեան:

Մարգարէս:

Հողացն հանգուցելոց քս մծ՝ արա հան
գիսա և ողորմութի. և մեզ մեղաւորացս
շնորհեա՛ զթողութի յանցանաց:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղսողութի զտէր ազա
Վս հանգուցեալ հողացն աղաչեացութ
զփրկիչն մեր քս զի զնուսս ընդ ար-
գարան դասեայէ. և զմեզ կեցուսցէ
շնորհիւ ողորմութի իւրոյ. ամենակալ մր
մծ մեր կեցո՛ և ողորմեա՛:

Տէր ողորմեա՛. Էջեցո՛:

Եղբէս:

Քս որդի մյ անսխակալ և բարեգութ՝
զթա՛ քս արտորչական սկզբիդ ՚ի հոգիս
հանգուցեալ ծառայից քոյ: Յիշեա՛ յա-
ւուր մեծի գալստեան արքայութի քոյ. ա-
րա՛ արժանի ողորմութի քաւութի և թո-
ղութի մեղաց. դասաւորեալ պայծառացո՛

ընդ սուրբս քո յաջակող մեան դասուն:
 Օ՛րհ դու ես ար և արարիչ ամենեցուն
 դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց: Եւ
 քեզ վայելէ փառք իշխանուի և սրասիւ
 այժմ և միշտ:

Օրհնեալ սր մեր յս քս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես սուրբ:

Օսաղ մտերգութիս և զողաչանս ընկալ
 ցի մարդասէրն ամ. մեր մեղաց և յան-
 ցանայն թողուի շնորհեացէ. ՚ի չարեաց
 փրկեսցէ. ՚ի մեղաց պահեսցէ. և նմա
 փառք յաւիտեանս. Ամէն:

Օրհնեալ թագաւորութինն հօր և որդե-
 ւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Եւ ասի ճամտմանս ըստ հարգի սուրբոց սրա-
 հոց եւ քօնից քիչումնաչանաց, եւ ամենայն
 սրբոց:

Խրատի՛ Լ-եմէաց, Օհնդէան, Տիւրքիս-
աւազի, Վարդապետի, Վերափոխման, և ար-
ճեանցի քօնից Լուսո-աճաճի՛ն Ճաշու փոխի
այս է:

Մեծացուցի անձն իմ. և այլն:

Լուս-հայի, Օսկանաբերի, Հոգևոյ Գալբա-
տի, Խաչի, Եհեղեց-ոյ, և արճեանցի Վե-րա-
հիցի՛ Ճաշու փոխի այս է:

ՏՐ Թապաւորեաց վայելչուի՛ զգեցաւ
զգեցաւ օր զօրուի՛ լ մէջ իւր էաճ:
Հաստատեաց զաշխարհ զի մի՛ սասա-
նեացի. պատրաստ է աթու քո՛ ի սկզբ-
բանէ յաւիտեանս դու ես:

Լ՛մբարձան գետք օր, և ամբարձին գետք
զձայնս իւրեանց. և յարիցեն գետք ՚ի
գնացս իւրեանց:

՚Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի ե-
ղեն զբօսանք ծովու:

Սքանչելի ես դու օր ՚ի բարձունս, վը
կայուելց քոյ մեք յոյժ հաւատացաք:

Տաս քուսմ վայելէ սրբուի մոր՝ ընդ երկայն աւուրս:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբ:

—

Օ, արհէն Տէնչե 'ի Հոգւոյ հաշուսին՝ այո է
Ճաշու հոխն:

Գովեան երուսաղէմ զտէր:

Եւ օրհնեան զաստուած քո սիսն:

Օ, ի զօրացոյց զնիդս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՝ ի քեզ:

Ո եղ զսահմանս քո՝ ի խաղաղ ունի, պարտուք ցորենոյ Լցոյց զքեզ:

Առաքէ զբան իւր յերկիր վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա:

Դնէ զձիւն ուն զասր, և զմէզ ուն փռի ցանեաց:

Արկանէ զսառն ուն պոտառս, առաջի ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ:

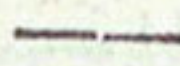
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շնչեացին հողմք և դնացին ջուրք:

Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զարդս-

բուժի և զխաւանս խորայէլի:

Ո՛չ այսպէս արար ամ ազգաց ար, և
զդատատանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոց:

Աճեանցն Սէց աստից՝ ճաշու- փորձեաց ար և:

Սերեցի զի լուսցէ ար զճայն աղօթից
խմոց: և այլն որպէս՝ ի Քիւն 197,

Շաբաթապահոց յորս աստ ոչ աստի, և աճեանցն
Չորէշաբաթի և ուրբաթի յորս պահ և լինի
ճաշու- փորձեաց ար և:

Օրհնեցէք զար ամ ազինք. գովեցէք
զնա ամ ժողովուրդք:

Քօրասցի ողորմուի նր ՚ի վր մեր. և
ճշմարտուի մն մնացէ յաւիտեան:

Փառք հօր և որդւոց և հոգւոյն սրբոց:

Եւ ապա ասէ շաբաթան ըստ աստից պատշաճեց
և հեւրակէ յարու- լեւան:

Օ՛թ ազաւորն փառաց քս. որ վր մեր
մարմնացաւ ՚ի սրբոց կուսէն և խաչի
համբերելով միաբանուք երգելով բարե-

բանեացուք: Որ զթաղուսն երեքօրեայ
յանձն հառ յարուցեալ 'ի մեռելոց իշ-
խանուք. միա: Կարողապէս զդրուհրս
դը՛ոխոց խորտակեաց. եկեղեցւոյ իւ-
րում զգեցոյց զմեծ վայելչուի. միա:

Սուրբ անձ, սբ և հղօր, սբ և անմահ:
Եւ այլն ըստ պատշաճի: Երեսն հրհնէա:

Եւ ևս խաղաղուեն զտէր աղա:
Վս խաղաղուեն ամ աշխարհի, և հաս-
տատուեն սրբոց եկեղեցւոց, զտէր աղա-
չեացուք:

Վս ամ սուրբ և ուղղափառ եպիսկո-
պոսաց, զտէր աղաչեացուք:

Վս հայրապետին մերոց անն (այս անուան)
կենաց և փրկուեն հոգւոց նորին, զտէր աղա:

Վս վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկա-
ւազաց՝ դպրաց՝ և ամ ուխտի մանկանց
եկեղեցւոց, զտէր աղաչեացուք:

Վ. Թ բարեպաշտ թապաւորաց՝ և Խճա-
սէր իշխանաց, զօրավարաց՝ և զօրաց
նոցին, զտէր աղաչեսցուք:

Վ. Թ հոգւոցն: Եւ ևս միա: Օ. անձինս:

Ողորմեաց:

Մաղթանք:

Օ. Ի ողորմած և մարդասէր ես Խճ գո-
լով. և քեզ վայելէ փառք իշխանութի
և պատիւ. այժմ և:

Ա. Եւ իսկ զանձնացն ի յապարհս ըստ Խ-
նուց:

Չամբարձէք իշխանք զդրունս
ձեր ՚ի վեր. համբարձցին դրունք
յաւիտենից, և մտցէ թապաւոր
փառաց:

Չամբարձէք իշխանք զդրունս: Խ. Թ

Չամբարձէք իշխանք զդրունս: Զ. Թ

Չամբարձէք իշխանք զդրունս: Կ. Թ

Չամբարձէք իշխանք զդրունս: Է. Թ

Չամբարձէք իշխանք զդրունս: Գ. Թ

- †2   Զամբարձէք իշխանք զդրունս:
- է2   Զամբարձէք իշխանք զդրունս:
- ո-բ   Զամբարձէք իշխանք զդրունս:
- 2^մէ   Զամբարձէք իշխանք զդրունս:

Մաս ընկերանի Մեհարան ըստ պատշաճի.
 Խ յետոյ ասի Զանգանկն նիկիանի:

Մեհարան ըստ Մարկոսի: Խ. 1,
 Եւ տեսեալ զԺողովուրդն՝ ել ՚ի լեա-
 ուրն. Խ այլն:

Մեհարան ըստ Ծարհոսի: զ. 13:
 Ելանէ ՚ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն զորս
 ինքն կամեցաւ. Խ այլն.

Մեհարան ըստ Ղուկասու: Ժզ. 12:
 Մտէ և ցկոչնատէրն. յարժամ առնիցես
 ճաշ կամ ընթրիս. Խ այլն:

Մեհարան ըստ Յովհաննու: Ժ. 11:
 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն
 իւր դնէ ՚ի վերայ ոչ խարայ: Խ այլն:
 Փառք քեզ մեր մեք:

Հանգանակ նիկիտան:

Հաւատամք 'ի մի աստ աստուած աստուածաբան
 յարարիչն երկնի և երկրի, երևելեաց և
 աներևութից: Եւ 'ի մի աստ յս քս ուր-
 դին աստ. ճնեալն յաստ աստուածին, այ-
 սինքն յեռեք աստ: Աստ աստ. Լոյս 'ի լու-
 սոյ, աստ աստ աստուած: յաստ աստուած: Մը-
 նուանդ և ոչ արարած: Նոյն ինքն 'ի բը-
 նութեք աստ, որով աստ ինչ եղև յերկինս և
 'ի վր երկրի, երևելեք և աներևոյթք:
 Ար յաղագս մեր մարդկան և վս մերոյ
 փրկուեք իջեալ 'ի յերկնից՝ մարմնացու,
 մարդացաւ, ճնաւ կատարելագէս 'ի մա-
 ըիամայ սրբոյ կուսէն հողումն սրբով,
 որով էաւ զմարմին, զհողի, և զմիտ.
 և զաստ որ ինչ է 'ի մարդ. աստու-
 անքն և ոչ կարծեօք: Չարչարեալ,
 խաչեալ, թաղեալ. յերրորդ աւուր
 յարուցեալ. ելեալ 'ի յերկինս նով ին
 մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ աստ: Գա-
 Լոյ է նով ին մարմնովն և փառօք աստ:

'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս.
 որոյ թագաւորուեն ոչ գոյ վախճան: Հա-
 ւատամք և 'ի սբ հոգին. յանեղն և 'ի
 կատարեալն: Որ խօսեցաւ յ'րէնս և 'ի
 մարգարէս և յաւետարանս: Որ էջն 'ի
 յորդանան. քարոզեաց զառաքեալն. և
 բնակեցաւ 'ի սբսն: Հաւատամք և 'ի մի
 միայն ընդհանրական և յառաքելական
 եկեղեցի: 'Ի մի մկրտուի. յապաշխա-
 րուի. 'ի քաւուի և 'ի թողուի մեղաց:
 'Ի յարուին մեռելոց. 'ի դատաստանն
 յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց: Յար-
 քայուին երկնից և 'ի կեանսն յաւիտե-
 նականս:

Մինչև ցաստ էն հաւատոյ բանս:

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ
 էր որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ
 էր սբ հոգի կամ թէ յոչ էից եղեն.
 կամ յայլմէ հոլթենէ ասեն լինիլ զոր-
 դին սյ՝ և կամ զսբ հոգին. և թէ փո-
 փոխելիք են կամ այլայլելիք. զայն-

պիսիսն նղուլէ կաթուղիկէ և առաքե-
լական սուրբ եկեղեցի:

Ի սրբոյն Գրեգորէ շո-սա-որչէն Տերնէ սաս-
ցէսլ:

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ
քան զյաւիտեանս երկիրպագանելով
սրբոյ երրորդունն և միոյ անձունն. Հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և:

Քարոյ: ✠ ✠

Եւ ևս խաղաղութի զտէր:

Եւ ևս հաւատով աղաչեսցուք և խնդ-
րեսցուք 'ի մնէ մյ և 'ի փրկչէն մերմէ
յսէ քսէ 'ի ժամնւս պաշտման և աղօթից
Քի արժանի ընդունելութի արասցէ.
Լուիցէ մեր ձայնի աղաչանայ մերոյ: Եւ
կալցի զխնդրուածս սրտից մերոյ. թող
ցէ զյանցանս մեր. ողորմեսցի 'ի վր մեր:
Եղօթք մեր և խնդրուածք յամ ժամ,
մտցեն առաջի մեծի տէրուի նր: Եւ նա
տայէ մեզ միաբան միով հաւատով արդա-

բուն փաստակիչ ՚ի գործս բարեաց: Օ՛ր
 ողորմուէր զշնորհն իւր՝ արասցէ ՚ի վժ
 մեր մորն սմեմակալ. կեցուացէ և ողոր
 մեացի: Օ՛ ժամս և զառաջիկայ օրս խա:
 Օ՛ հրեշ: Օ՛ քաւուի: Օ՛ սրբոյ: Օ՛ անձինս:

Եւ ևս միա: †

Մ. ԳՅԵՆ.

Տէր մեր և փրկիչ յս քս. որ մեծդ ես
 ողորմուիք և առատ սրբազեօք բարերա
 բուն քո: Ար դու քոյին կամաւդ ՚ի ժա
 մուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց
 խաչի և մահու յողագո մեղաց մերոյ:
 Եւ սրբազեցեր առատապէս զսրբազե
 հողոյդ սրբոյ՝ երանելի առաքելոյն: Հա
 ղորդս արա՛ և վեղ մը՝ աղ աչեմք զքեզ
 մեծային սրբազեացդ, թողուէր մեղաց և
 ընդունելուէր հողոյդ սրբոյ: Այդ զի ար
 ժանաւորք եղ իցուք դոհուի փառաւորի
 զքեզ ք հօր և ք սք յ հողոյդ. այժմ և:

Խաղաղութիւնս ամենեցունս

Խաղաղութիւն քու քս փրկիչ մեր. որ ՚ի վեղ

Ե քան զամ միտս և զքանս. ամբայն ըզ
 մեզ և աներկիւղ պահեա՛յ յամ չարէ: Հա-
 ւասարեա՛ զմեզ թ ճշմարիտ երկրպագու
 քո. որք հոգւով և ճշմարտութե՛ք քեզ եր-
 կիրպագանեն: Վ, ք զի ամենամբ երրոր-
 դուերդ վայել են փառք իշխանութի և սլնիւ
 Օրհնեալ տր մեր յս քս: Տր ամ օրհնեսցէ
 զամենեսեանդ. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես սուրբ:

Միայն սբ. միայն տր. յս քս ՚ի փառս
 այ հօր. ամէն:

Օրհնեալ հայր սբ՝ ամ ճշմարիտ. ամէն:

Օրհնեալ որդիդ սբ ամ ճշմարիտ. ամէն:

Օրհնեալ հոգիդ սբ՝ ամ ճշմարիտ. ամէն:

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ և
 հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և:

Հայր սբ: Արդիդ սբ: Հոգիդ սբ:

Օրհնութի հօր և որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն
 այժմ և միշտ և:

Եղիցի անուն տն օրհնեալ յայսմ հետէ
 մինչև յաւիտեան: Երեց Կրկէս:

Կատարուցն օրինաց և մարգարէից դու
 Ես քսն աստ փրկեմեր. որ Լցեր զսոմ հայ-
 րակամ տնօրէնուիս քո. Լից և զմեզ հոգ
 ւովդ քով սրբով:

Օրհնեցից զսր յսոմ ժամ. յսոմ ժամ.
 օրհնուի նորա ՚ի բերան իմ:

Օրհնութիւն Սէղանոց:

Մ. Է. ք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան. և դու
 տաս կերակուր նոցա ՚ի ժամու:

Տարձր առնեմ զքեզ աստ իմ և թագա-
 ւոր իմ. և օրհնեմ զանուն քո յաւի-
 տեան և յաւիտեանս յաւիտենից:

Փառք հօր և որդւոց և հոգւոյն սրբոց:

Մ. Է. Է. Է:

Օրհնեա՛ քսն աստ մեր հոգւոր օրհնուք
 զկերակուրս և զլմբելիս ճառայից
 քոց. և շնորհեա՛ առողջութի հոգւոց և
 մարմնոց: Աս զի կրօնաւորական սար-
 կեշտուք վայելով ՚ի մարմնաւոր սխառ-
 յիցս՝ անանց բարեացդ և երկնից ար-

Քայուեիդ հաղորդս լիցուք ընդ ամ քրս
քո: Եւ գոհուք փառաւորեսցուք զքեզ
ընդ հօր ամենասուրբ հոգւոյդ. այժմ և:

Հայր մեր սր յերկինս:

Գոհուեալն յես Անդանայ:

ՏՐ յս Լցաք ՚ի բարութեանց քոց:
Տացուք գոհութիւն տեսուն ւոյ մերոյ:

+

Մշտն:

Օրհնեալ ես ւոր ամ մեր՝ որ կերակ-
րես զմեզ ՚ի մանկուհ. և տաս կերա-
կուր ամ մտեղեաց. Լցո՛ւ ուրախուք և
բերկրուք զսիրտս մեր: Ապ զի ամ բա-
ւականուի ունիցիմք առաւելելք ՚ի գործս
բարութիւն ՚ի քս յս ՚ի ւոր մեր: Արում
վայելէ փառք իշխանութի և սլատիւ.
այժմ և միշտ և: X

Օրհնեալ ւոր մեր յս քս ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Երեւոյէմն շամ:

Ես առ ան կարգայի. և նա լուաւ ինձ
յերեկոյս, ՚ի վաղորդայն և ՚ի հասարակ
աւուր:

Սպասէի այ խմոյ, և ակն ունէի կենա-
րարին. որ փրկէ զճառայս իւր և կե-
ցուցանէ:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

Եւ ևս խաղաղութ զտէր աղա:

Օրհնութիւն և փառք հօր և:

Խաղաղութիւն ամենիցուն:

Սաղմոս. 85:

Խոնարհեցո՛ւ մօր զուսկն քո և լուր ինձ
զի աղքատ, և տնանկ եմ ես:

Պահեա՛ զանձն իմ սբ մօր. և փրկեա՛ զճա-
ռայս քո ան իմ, որ ՚ի քեզ յուսացայ:

Ողորմեա՛ ինձ տէր զի առ քեզ աղա-
ղակեցի զօրհանապաղ. ուրախ արա

զանձն ծառայի քո՝ զի առ քեզ տէր

համբարձի զանձն ի Լ:

Օ ի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես. բա-

զ ում ողորմ առ ամենեւեան որք կար-

դան առ քեզ:

Ունկն դիր ար աղօթից իմոց. և նայեա

ի ձայն ինդրուածայ իմոց:

Յաւուր նեղուեի իմոց կարգացի առ քեզ

և լուար ինձ:

Ոչ ոք է նման քեզ յամս ար. և ոչ ոք

է որպէս զգործս քո:

Օ ամ ազգս՝ զոր արարեր, եկեացեն և

երկիրպառցեն առաջի քո ար. և փառա

ւոր տրասցեն զանուն քո յաւիտեան:

Սեճ ես դու ար. և առնես ոքանչեւ իս

և դու միայն ես սատուած:

Մաջնորդեա՛ ինձ ՚ի ճանապարհի քում

և գնացից ՚ի ճշմարտուեի քում. և ուրախ

եղիցի սիրտ իմ յերկնչել յանուանէ

քումմէ:

Խոստովան եղէց սու քեզ ար ամ իմ.

Բողոքով սրտիւ խմով և փառաւոր արա-
րից զանուն քո յաւիտեան:

Մեծ եղև 'ի վր իմ ողորմուի քո մոր.
և փրկեցեր զանձն իմ 'ի դժոխոց ներք
նոց:

Մեծ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ. և
ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ.
և ոչ համարեցան զքեզ մեծ առաջի իւ-
րեանց:

Մ. յլ դու մոր մեծ իմ, զթաճես և ողոր-
մած. երկայնամիտ բաղում ողորմ, և ճրշ-
մարիտ նայեց առիս. և ողորմեա՛ ինձ:

Տուր զօրուի ճառայի քո. կեցո՛ զորդի
աղախնոց քո. և տրա՛ առիս նշան բա-
րուե՛:

Տեսցեն ատելիք իմ, և ամաչեացեն. զի
դու մոր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր
զիս:

Փառք հօր և որդւոց և հողւոյն սրբոց
Փառք քեզ մեծ՝ փառք քեզ յաղապս-
տմի. տէր փառք քեզ:

Եւ ես խաղաղութիւն զատէր աղաւ:
 Օրհնութիւնք և փառք հօր և որդւոց և
 հոգւոյն սրբոց. այժմ և միշտ և:

Մատթ. 139:

Ապրեցո՛ւ զիս տէր 'ի մարդոց չարէ, յառաջ
 'ի սնիրաւէ փրկեա՛ւ զիս:

Խորհեցան զանօրէնութիւնք 'ի սիրտս իւրեանց:
 Չըր մտ պատրաստեցան 'ի պատերազմ:

Արեցին զլեզուս իւրեանց ոտք զօձի. և
 թոյնք իժից 'ի ներքոց շրթանց 'նց:

Պահեա՛ւ զիս մոր 'ի ձեռաց մեղաւորի. և
 'ի մարդոց չարէ փրկեա՛ւ զիս:

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ. թա-
 գուցին ամբարտաւանք զորոգայթ ինձ:

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց. շուրջ
 զշաւղօք իմովք՝ եղի ինձ զգայթակողութիւն:

Ասացի մոր մտ իմ ես դու. ո՛ւնկն դիր մեզ
 ձայնի աղօթից իմոց:

Տը մոր զօրութիւն փրկութե՛ն իմոց. հովանի
 զլիսոց իմոց յաւուր պատերազմի:

Մի՛ մասնեք զիս մօր 'ի ցանկուլի մեղ ա
 ւորաց. որք խորհեցան վս իմ ընդ վայր
 հարկանել զիս:

Օ՛ի մի՛ երբէք բարձրացին, և խոր-
 հուրդք նոցա մի՛ կատարեցին. վախճան
 կատարածի նոցա վատտակ շրթանց իւր-
 եանց ծածկեցէ զնոսա:

Մրկեա 'ի վերայ նոցա զկայծակունս
 հրոյ. և կործանեցես զնոսա. 'ի տառա
 սրանայ մի՛ կարասցէ կեալ:

Մարդոյ լեզուանոյ մի՛ յաջողեսցի 'ի
 վերայ երկրի. զայր մեղաւոր չարիք
 իւր որսասցեն 'ի կորուստ:

Ծանեայ՝ զի առնես մօր զդատատանս
 աղքատի, և զիրաւունս տնանկի:

Մրդարքն դոհասցեն զանուանէ քումմէ
 և բնակեցին ուղիղ քառաջի երեսաց քոյ
 ՏՄ կարդացի առ քեզ և լուր ինձ. նայեաց
 'ի ձայն աղօթից իմոց 'ի կարդալ իմում
 առ քեզ:

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ ոսկ խունկ

առաջի քո տիր. համբարձուցն ձեռաց իմոց պատարադ երեկոյի:

Դի՛ր տիր պահապան բերանոց իմոց. և դուռն ամուր շրթանոց իմոց, զի մի՛ խոտորեացի սիրտ իմ բանիւ չարուե:

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց՝ ընդ մարդս՝ ոյք դուրժեն զանօրէնուի. և սչ եղէց կյորդ ընտրելոց նոցա:

Խրատեացէ զիս արդարն ողորմութ, և յանդ իման արասցէ. իւր մեղաւորի մի օծցէ զզլուիս իմ. այլ աղօթք իմ՝ ի կամս նորա:

Արգելան մերձառ վիմին դատաւորք նց լուիցեն բանից իմոց և քաղցրասցին: Ոպ թանձրուի հողոց զի սիւնելէ՛ ի վր երկրի. ցրուեսցին ոսկերք նր մերձ՝ ի դժոխս:

Առ քեզ տիր տիր են աչք իմ. ՚ի քեզ յուսացայ. մի՛ հաներ զհոգի յինէն:

Պահեա՛ զիս յորոգայթ է որ թագուցաւինձ ՚ի գայթակղուէ՛ դուրժող իս զանօրէնուի:

Անկցին 'ի ցանցս նորա մեղաւորք. միայն
եմ ես մինչև անցից:

Չայնիւ իմ ով ես առ մոր կարգացի. ձայ-
նիւ իմ ով զտէր աղաչեցի:

Սիրեցից առաջի մն զաղօթս իմ. և ըզ
նեղուիս իմ առաջի նր պատմեցից:

Ի նուազիլ յինէն հոգւոյ իմոյ՝ դու տէր
ճանեար զշաւիղս իմ. 'ի ճանապարհ յոր
և գնայի թագուցաւ ինձ որողայթ:

Հայէի յաջմէ տեսանէի, և ոչ ոք ճանա-
չէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ, և
ոչ գտաւ խնդրող անձին իմոյ:

Աղաղակեցի առ քեզ մոր՝ և ասացի դու ես
յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեց:

Նայեաց մոր յաղօթս իմ զի ես խոնարհ
եղէ յոյժ. ապրեցո՛ զիս 'ի հալածչաց ի-
մոց՝ զի հզօրք եղեն քան զիս:

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ. գոհա-
նամ զանուանէ քու մէ: Աւ քեզ սպա-
սեն արդարքն մինչև հատուցես:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

ԵՐԿ ՀԵՐՄԻԱՅԱՆ:

ՄԵԼԵՆԻԱՆ ԱՄԵԼԵՆԻԱՆ:

Եւ յոյս զուարթ սբ փառաց անմահի հօր
երկնաւորի սրբոց կենսարարի յս քս:

Եկեալքս ՚ի մտանել արեգական. տեսաք
զլոյս երեկոյիս: Օրհնեմք զհայր եւ
զորդի եւ զսբ հոգիդ սյ. եւ ամքն ասեմք
ամէն: Մրժանաւորեա՛ զմեզ յամ ժամ
օրհնել ձայնիւ երգով զանուն փառաց ա-
մենասբ երրորդունդ: Ար տայ զկենդա-
նուի վս օրոյ եւ աշխարհս զքեզ փառա-
ւորէ:

Մայրանք:

Օրհնեալսր՝ որ բնակեալդ ես ՚ի բար-
ձունս. եւ օրհնեալ են փառք մեծունքո.
որ հաստատեցեր զլուսաւորս ՚ի բար-
ձունս. ՚ի յերկնից զլոյս ծագեցեր ընդ
ամ տիեզերս. արարեր զարեգակն լուսա-
տու տունջեան. զլուսին եւ զաստեղս՝
լուսատու գիշերոյ, եւ զլոյս ճրագի դու-
լոյս գովելի, սբ եւ առաջին Լոյսն. ՚ի

քէն փախնու խաւարն. և զլոյս քո կեն
դանի տր ծաղեա՛ ՚ի սիրտս մեր: Եւ մեք
միտքան աստուցուք՝ օրհնեալ է անուն սբ
փառայ .քոյ. և քեզ երգեմք զօրհնուի և
զփառս հ ր և որդւոյ և հոգւոյդ սբ յ:

Քարոզ:

Հասեալքս ՚ի ժամ երեկոյիս ամքն համ
բառնալով զ ձեռս մեր փառաւորեմք ըզ
քեզ տր ամ մեր. որ շնորհեցեր մեզ ըզ
տիւս խաղաղութեանց անել և հասա
նել ՚ի ժամ երեկոյիս: Արժանաւորեա՛ ըզ
մեզ տր սբ սրտիւ, հրեշտակային երգով
զօհարանուի մատուցանել տն ւոյ ամենա
կալիդ. կեցո՛ և ողորմեա՛: Աղորմեաց մեզ
տր ամ մեր ըստ մեծի ողորմուեմ քում
աստուցուք ամքն միտքանուք. տր ողոր:

Մայլեանք:

Հասեալքս ՚ի ժամ երեկոյիս ամքն անդա
դար փառաւորեմք զհայր և զորդի, և
զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից. ամէն:

ՄԷՆԵՔԷՆ Զարուհեան:

ՏԻ կարող և հզօր. ինք կարող 'ի պարզ մի
 ՏՆ է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ և
 իմ քնակիչք հորատ:

ՄԷՆԵՔԷՆ Մարտիրոսաց:

Նդիցի ողորմուի քո տէր 'ի վերայ մեր
 որպէս յուսայաք 'ի քեզ:

Յնծայէք արդարք 'ի ինք. ուղղոց վա-
 յելէ օրհնուի:

ՄԷՆԵՔԷՆ Պահոց:

ՏԻ լուսիցէ ինձ 'ի կարգալ իմնւմ առ նա
 Ի կարգալ իմնւմ լուար ինձ իմ ըստ
 արդարուի իմոց:

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ. ոպ խունկ
 առաջի քո ինք. համբարձումն ձեռաց իմոց
 պատարագ երեկոցի:

Քարող 'ի ասիւն որբոց, և պահոց:

Եւ ևս խաղաղ ունի զտէր աղաչես:

Մղաչեսցուք զամենակալն ինձ' զհայր
 ինն մերոց յսի քսի զթագաւորն խաղա
 ղ ունի յաղափս խաղաղ ունի. և վս միայնոց

սք՝ կաթմ ուղ իկէ և առաքելական եկե-
 ղ հցւոյ: Օ՛ ի զբաղ ում ամս խաղաղ ութ
 տայէ մեզ ինր անձ մեր. և զթաղաւորս
 խաղաղարարս առաքեսցէ առ մեզ. վս
 մեծի՛ սուրբ՝ և ահաւոր անուան իւրոյ:
 Օ՛ պետոս դաւառայ, զԿօրումարս, ըզ-
 զօրագլուխս, զժողովուրդս, զմուտս,
 և զելս մեր խաղաղ ութ սրահայէ և
 զամ սրտերաղ մունս թշնամւոյն խոր-
 տակեսցէ ՚ի մէնջ ինն ամենակալն կե-
 ցուսցէ և ողորմեսցի: Օ՛ երեկս մերձել
 և զառաջիկայ դէշերս խաղաղ ութ ան-
 ցուցանել: Օ՛ հրեշտակ: Օ՛ քաւ: Օ՛ սքյ:
 Եւ ևս միա: Օ՛ անձինս: Ողորմեսցայ:

Մ. ԳՕԼԿ.

Մ՛ ուր ձայնից մերոց ինր անձ մեր. ընկա՛լ
 զաղաչանս մեր, զհամբարձումն ձեռաց
 մերոց և զբանս աղօթից. որբելով
 զերեկոյի պատարագս մեր ՚ի հոտ անու
 շից՝ ՚ի հաճոյս քեզ պատրաստել: Յա
 ւել՛ ՚ի մեզ ինր ամենակալ զհաւատ, ըզ

յոյս, զսէր և զամ գործս առաքիանէ:
 Ող զի ը կամաց քոյ բարեսիրայ միշտ
 կրօնաւորեալք բարեպաշտութի տուէ
 և ՚ի գիշերի, և արժանաւորք եղևցուք
 յաղագս անձանց մերոց փրկուեալ և վասն
 հոգևոր կենացդ աղաչել զքեզ տէր
 և գտանել ՚ի քէն զշնորհս և զողորմութի
 և գոհանալով փառաւորեսցուք զհայր և
 զբնի և սբ հոգիդ. այժմ և միշտ և:

Խաղաղութիւն ամենեցունս:

Քեզ երկիրպագանելով սիր ամ մեր՝ գո-
 հանամք զքէն յաղագս խաղաղութեան
 ցուցանելոյ ՚ի մեզ զերկարութի տուն-
 ջեանս: Տուր մեզ սիր աղաչեմք զքեզ՝
 զերեկս և զառաջակայ գիշերս առանց
 մեղաց, և առանց գայթակղութեանցու-
 ցանել. հաստատուն կալ և մնալ ՚ի հա-
 ւատ ՚ի յոյս ՚ի սէր և ՚ի պատուիրա-
 նապահութե քոյ: Խնդրելով զխաղաղութի
 ամ աշխարհի, և եկեղեցւոյ քում սրբոյ

և հաստատուի և անասնոց մերոց վիզը
 կուլի: Այլ զի ընդունելով 'ի քէն ըզ-
 հայցուածս մեր' և զմեծ վայելչական
 փառաբանուի միշտ 'ի բարձունս անա-
 քեայուք ամենայլ օր տէրուէդ քս ան
 մեր. այժմ և միշտ և:

Եւ ասի սուրբ առաքուած' ըստ որոշուածի
 Սուրբ ան. սք և հլ օր. սք և անմահ
 օր խաչեցար վս մեր ողորմեա' մեզ:
 Երբեք հչհչեա: Եւ զէի պառաւորեալն
 Մարկանս:

Փրկել զմեզ 'ի փորձուէ և յամ վտան
 դից մերոց:
 Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղ ուէ զմր սղ աչեցուք:
 Վս լսելի լիւելոյ տեսան սյ ճայնի
 աղաչանայ մերոց' բարեխօսուք սք անձաճ
 նին. և իջանելոյ 'ի վր մեր ողորմուէ և
 զթ ուէ ան սյ. ամենակալ սր ան մեր' կեցո'
 և ողորմեա':

Օրհնուի և փառք: Այժմ և միշտ և:

Մայճառ:

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս՝ ուստի
 եկեսցէ հնձ օգնութիւն:

Օգնութիւն ինձ 'ի տեառնէ եկեսցէ, որ
 արար զերկինս և զերկիր:

Մի՛ տար 'ի սասանութիւն զոտն քո. և
 մի՛ ննջեսցէ պահապան քո:

Որպէս ոչ ննջէ, և ոչ 'ի քուն երթայ
 պահապանն իսրայէլի:

Տէր պահեսցէ զքեզ. և տէր ընկալցի
 աջոյ ձեռամբն իւրով:

Երեգակն 'ի տուէ քեզ մի՛ մեղեցէ. և
 մի՛ լուսինն 'ի գիշերի:

Տէր պահեսցէ զքե յազ մենայն չարէ. պա
 հեսցէ տէր զանձն քո:

Տէր պահեսցէ զմուտ և զել քո յայտ
 հետէ մինչև յաւիտեան:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:
 Հարաւան հիւրաւանսոց: ամէն

Սարք ես տր զօրուեց՝ որ բնակիլդ ես
 'ի յերկինս, և բարեբանիս 'ի սբց քոց:

Երկնային զօրութիք՝ սերովբէք և քերվե-
բէք անդադար օրհնեն սք զանունդ քա-
Քահանայք Էնոսին՝ պաշտօնեայք և ժողո-
վուրդք երկրպագեսցուք տէրուերդ քո:
Ենչորդ՝ որ յառաջ քան զյաւիտեանս՝ ի
հօրէ առաքելար, և լուսով իմանալ եւ
Լցեր զարարածս. օրհնեալ ես թագա-
ւոր յաւիտենից:

Ո՛ր զԼոյսն ՚ի սկզբանէ հաստատելեր
վերստին. և զխաւարն անգիտուե յա-
րուքդ քո հալածելեր. օրհնեալ ես:

Ուստի և մեք լուսաւորեալքս Է լու-
սելէն զուարթնոյն երգեսցուք յնծուք
՚ի յարուե երեկոյիս. օրհնեալ ես:

Երկնաքաղաքային յովհաննէս մեծն ՚ի
ծնունդս կանանց՝ քարոզէր յանապատի
ազդ արարող բարբառովն զճաղուճն
Լուսոյ արեգական արդարուե:

Քչմարիտ մարդարէ, և ձեռնադրող որդ-
ւոյն սյ, յառաջընթաց կարուպետ, և
պատմօղ անային օրինացն. հորդէր ճա-

Նապարհ թապաւորին յաւիտենից:

Յանօրէն գինարբօւսն մոլեգնեալ չերով
դիտադայ 'ի պարգևի մասին խնդրէր ըզ
դէուի մարդարէին, շիջուցանել զարու
սակն, և հանաղօտ լապտերն:

Արբուհւոյ անձանին բարեխօսուք. սլար
դեռնա՛ երկրպագուացս ամենաք երրոր
դուե՞դ՝ և յարուի՛ յուսոյ կենացն յաւի
տենից:

Օ հաւատացեալ ժողովուրդս սք երրոր
դուե՛, և զապաւինեալս 'ի խորան վառաց
քոյ պահեա՛ անխուով 'ի խաղաղուե՛:

Քարոզ:

Վս խաղաղուե՛ ամ աշխարհի՛ և հաս
տատուե՛ սրբոյ եկեղեցւոյ զտէր աղա
ջեսցուք. ասանցուք ամքն միաբանուք:

Տէր ողորմեա՛: երէ՛:

Երէ՛:

Հայր գթած՝ բարեխնամ՝ զ՝ արարիչ ամ
արարածոյ. ընկալ զպաղատանս ծառա
յից քոյ 'ի ժամ երեկոյիս. որ առատդ ես

առ ամենեսեան՝ պարզեօք բարերարուե՛
քո. ողորմեա՛ մոր միմ աշխարհի, և եկե-
ղեցեոյ քում սբ. յ. հիւանդաց՝ վշտացե-
լոց՝ ճանապարհորդաց՝ նաւորդաց՝ խոս-
տովանողաց ասլաշխարողաց՝ և հողւսցն
հանգուցելոց: Օ՛ր դու մոր ամենակալ
գիտես զպէտումեր՝ և զկարիս առաւել
քան զոր խնդրեմք և խմանամք. և քեզ
ընդ որդեոյ և ամենասրբոյ հողւոյդ վա-
յելէ փառք իշխանութի և պատիւ.
այժմ և միշտ և:

Արհամիման փոխ:

Որ բնակեալ է յօգնուի բարձրելոյ.
և այլն

Առ քեզ մոր համբարձի զաչո իմ, որ բնա-
կեալդ ես ՚ի յերկինս:

Ոպ աչք ծառայի ՚ի ճեան մն իւրոյ. և
ոպ աչք աղախնոյ ՚ի ճեան տիկնոջ իւրոյ:

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ մոր մեծ մեր,
մինչև ողորմեսցիս ՚ի վերայ մեր:

Ողորմեաց մեզ մոր՝ ողորմեաց մեզ զի
բազում Լցաք արհամարանօք:

Եւս առաւել Լցան անձինք մեր նախա-
տանօք, որք նախատէին զմեզ. և արհա-
մարանօք ամբարտաւանից:

ՄԾ յանուան քում կեցո՛ զիս. և ՚ի գո-
րուէ քում իրաւ արա՛ ինձ:

ՄԾ Լո՛ւր աղօթից իմոց ո՛ւնկն գիր բա-
նից բերանոյ իմոց:

Օտարք յարեան ՚ի վր իմ. և հզօրք
ինդրեցին զանձն իմ. և ո՛չ համարեցան
զքեզ մծ առաջի իւրեանց:

Մհա մծ օգնական իմ և տէր ընդունող
հոգւոյ իմոց:

Ի դարձուցանել զչարն ՚ի թշնամիսն իմ
ճշմարտութք քով սատակեա՛ զնոսա:

Եւս կամօք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան
քում մոր՝ զի բարի է:

Յամնեղուէ իմ մէ փրկեցեր զիս. և ՚ի
թշնամիսն իմ ետես ակն իմ:

Մայրենի:

Չբարձրեալն զքս արասցուք մեզ ապաւէն, զի ոչ հասցին առ մեզ չարք և տանջանք մի՛ մերձնոցին ՚ի յարկս մեր:

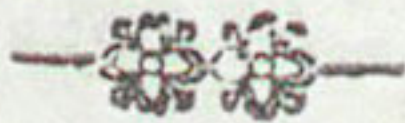
Քարոշ:

Եւ մեք միաբան զողորմութի ՚ի անէ խնդրէլով, ասասցուք ամքն միաբանուք

Տէր ողորմեա՛: Էթէ:

Յոյս կենաց՝ ընդունիող աղօթից քաւիչ մեղայ՝ և կատարիչ խնդրուածոց քս ան մեր. ընկալ զպաղատանս մեր ՚ի ժամ երեկոյիս՝ բարեխօսուք սբ. անձանսն և աղաչանօք ան սբյ քոյ: Եւ մեզ մեր և ողորմեա՛, ներեա՛ քաւեա՛ և թող ըզ մեզս մեր. արժանաւորեա՛ գոհուք փառաւորել զքեզ ընդ հօր, և ընդ սրբոց հոգւոյդ. այժմ և միշտ և:

Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեացս քոս
Բարեբար և բազում ողորմ անձս
Հայր մեր որ յերկիսս ես:

Փոխ էի-բանաստեղծ:

ՏՄ. Տաս օրհնեցէք մամ ծառայք մն զտէր
 ո՛ր կայք ՚ի տան մն, և ՚ի դաւիթ ս
 աստուծոյ մերոյ:

Ի գեղերի համբարձէք զձեռս ձեր ՚ի
 սրբուի, և օրհնեցէք զտէր:

Օրհնեցէ զմեզ մեր ՚ի սիօնէ. որ արար
 զերկինս և զերկիր:

Խոստովան եղէց քեզ մեր բոլորով սրտիւ
 իմով. առաջի հրեշտակայ սաղմոս ասա-
 ցից քեզ:

Օ՛ր լուար զբանս բերանոյ իմոյ. եր-
 կիրպաղից ՚ի տաճար սբ քո. և խոստո
 վան եղէց անուան քում վս ողորմուե
 և ճշմարտուե քո:

Մեծ արարեր յամի զանուն սբ քո. յո-
 բում աւուր կարգամ առ քեզ՝ վաղվա-
 ղակի լուր ինձ. և բողոքում արասցես զօ-
 բուիս յանձն իմ:

Խառտովան եղիցին առ քեզ իմ թագա-
 ւորք երկրի. զի լուան զբանս բերա-
 նոյ քո, և օրհնեսցեն զճանապարհս քո:
 Մեծ են փառք ին. բարձր է ինր՝ զխո
 նարհս տեսանէ, և զբարձունս ՚ի հեռաս
 տանէ ճանաչէ:

Թէպէտ և գնացիցես ՚ի մէջ նեղուեց,
 կեցուսցես զիս ՚ի բարկուէ թշնամւոյն:
 Չգեցեր զձեռն քո. և փրկեաց զիս աջ
 քո, և տէր հատուցէ ընդ իմ:

Տէր ողորմուի քո յաւիտեան. զգործս
 ձեռաց քոյ մի՛ անտես առներ:

Ե՛՛՛ յանուան քում կեցո՛ զիս. և ՚ի զօ-
 րուե՛ քում. եւ այլն որպէ՛ս ՚ի վերոյ:

Քարոյ:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանուեթք ՚ի
 մնէ՛ զի զողորմուե՛ զշնորհս իւր ա-
 րասցէ ՚ի վերայ մեր. ինրն ամենակալ կե
 ցուսցէ և ողորմեսցի՛:

Կեցո՛ ինր. ինր ողորմեա՛: Էրէ՛ս:

Մ. 407. x.

Թափաւոր խաղ աղ ուն. օգնականս և փրկիչ
անձանց մերոց՝ քս ամ մեր: Պարսպեալ
պահեա՛ զժողովուրդս քո ը հովանեաւ
սք և պատուական խաչի քո՝ ՚ի խաղա-
ղուի փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ
թշնամ ոյն:

Մրժանաւորեա՛ գոհուլք փառաւորել ըզ
քեզ ը հօր և ը սրբոյ հոգւոյդ. այժմ՝ և:

Խաղ աղ աղան ժամ:

Սաղմոս. 84:

Տէր ամ փրկուե՛ իմոց, ՚ի տուէ կար-
դայի. և ՚ի գիշերի առաջի քո:

Մտցեն աղօթք իմ՝ առաջի քո ամ. խս-
նարհեցո՛ ուկն քո ՚ի ինդրուածս իմ:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:

Եւ ևս խաղաղ ուն զտէր աղա:

Օրհնութիւն և փառք հօր:

Սաղմոս. 4:

Ի կարդալ իմում լուաւ ինձ ամ. ը
արդարուե՛ ՚ի նեղուե՛ ինձ անդորր աղա:

րիւր. ողորմեա՛ ինձ, և լո՛ւր աղօթից իմաց
 Արդիք մարդկան մինչև. յերբ էք խըս-
 տասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրուի, և
 խնդրէք զստուի:

Ծաներուք զի սքանչելիս արար տէր
 սրբոյ իւրում. և տէր լուիցէ ինձ 'ի
 կարդալ իմում առ նա:

Տարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ
 ասէք 'ի սիրտս ձեր յանկողինս ձեր
 զղջայարուք:

Մատուցէք պատարագս արդարուն, և
 յուսացարուք 'ի տէր:

Տաղ ումք ասէին թէ ո՛ր ցուցցէ մեզ
 զբարուի մն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս
 երեսայ քոյ, և ետուր ուրախուի սրտից
 մերոյ

'Ի պողոյ ցորենոյ զինւոյ և ձիթոյ իւր-
 եանց լցուցեր զնոսա:

Խաղաղ ուրբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք և
 զարթիցուք. զի դու մը միայն առանձին
 յուսովքո բնակեցուցեր զմեզ:

Տէր՝ մի՛ սրտմտուք քով յանդիմաներ
 զիս, և մի՛ բարկուք քով խրատեր զիս
 Ողորմեա՛ ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես.
 Բժշկեա՛ զանձն իմ զի խռովեցան ոս-
 կերք իմ:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տէր
 մինչև յերբ:

Դարձ տէր և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛
 զիս տէր ըստ ողորմուք քում:

Օ՛ր ինչոք է որ ՚ի մահու յիշէ զքիզ
 կամ ՚ի դժոխս խոստովան առնիցի առ
 քեզ:

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծուք իմում, լուա-
 ցի զամ՝ զիշեր զմահիճս իմ. և առտաա-
 ուօք իմով ք զանկող ինս իմ թայի:

Խռովեցաւ ՚ի սրտմտուք տկն իմ, և մաշե-
 ցայ ես ՚ի վրձն իմ թշուամեայ իմոց:

Ի բաց կայէք յիսէն ամեն՚քեան, ոյք
 գործէք զանօրէնուի:

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոց, լուաւ
 տէր աղօթից իմոց. և տէր զխնդրը-

Լածս իմ ընկալաւ:

Եմաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ աս
 թ շնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչես-
 ցին յոյժ վաղ վաղ ալի և խռովեսցին:

Մնչև յերբ տէր մոռանաս զիս իսպառ-
 մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո
 յինչն:

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
 իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս:

Մինչև ցերբ բարձրանայ թ շնամին 'ի
 վր իմ. նայեա՛ և լո՛ւր ինձ աս իմ:

Լոյս տո՛ւր տէր աչաց իմոյ, զի մի՛ եր
 բէք ննջեցից 'ի մահ:

Մի՛ տասայէ թ շնամին թէ յողթեցի
 նմա, կամ նեղ իչք իմ ցնծասցեն թէ ես
 սատանեցայց:

Ես յողորմուիս քո աս յուսացայ, ցըն-
 ծացաւ սիրտ իմ 'ի փրկուե՛ քում. օրհ-
 նեցից զտէր զբարեբարդ իմ:

Պահեա՛ զիս աս իմ զի ես 'ի քեզ յու-
 սացայ, ասացի ասն, տէր իմ ես դու, և

Քարիք իմ ինձ 'ի քէն են:

Մեց քոց որք են յերկրի քում, սքան-
չելի արարեր զւամ կամ ո իմ 'ի նոսա:

Յաճախեսցին հիւանդութիք նոցա. յետ
այսորիկ ապա վազ վաղեսցին:

Ո՛չ ժողովեցայց 'ի ժողովս նց յարե՛նց
և ո՛չ յիշեցից զանուանս նց 'ի շըր-
թունս իմ:

Տ՛ր բաժին ժառանգութի իմ ոյ և բաժա-
կի իմ ոյ. դու ես որ այսրէն դարձուցա
նես զժառանգութի իմ յիս:

Վ իճակք ելին ինձ ի ընտիրս, և ժա-
ռանգութի իմ հաճոյ եղև ինձ:

Օրհնեցից զւոր որ իմաստուն արար
զիս, մինչ 'ի գիշերի ևս խրատեսցին զիս
երիկամունք իմ:

Յառաջագոյն տեսանէի զւոր առաջի իմ
յամ ժամ, զի է ընդ աջմէ իմ մէ զի
մի՛ սասանեցայց:

Վ ասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ, և
ցնճայաւ լեզու իմ, ևս և մարմին իմ:

բնակեացի յուսով:

Օ՛րհ ո՛չ թողցես զանձն իմ՝ ՚ի դժոխս, և
 ո՛չ տացես սրբոյ քում տեսանել զա-
 սրականութիւն:

Ցուցեր ինձ զճանապարհս կենաց, Լյու-
 ցեր՝ զիս ուրախուիք երեսաց քոյ՝ ՚ի քաղց
 րուի վայելչուի աջոյքո մինչ խալառ:

Ե՛րբ Եր արդարուի. և նայեա՛ ՚ի խրնդ
 րուածս իմ, ո՛ւնկն դիր աղօթից իմոյ
 զի ո՛չ շրթամբք նենդաւորօք:

Յերեսաց քոյ իրաւունք ինձ ելցեն, և
 աչք իմ տեսցեն զուղղուի:

Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր ՚ի դի-
 շերի, փորձեցեր զիս՝ և ո՛չ գտաւ յիս
 անիրաւութիւն:

Մի՛ խօսեացի բերան իմ զգործս որդւոյ
 մարդկան. վս բանից շրթանց քոյ ես
 սահեցից զճանապարհս խիստս:

Հատատեա՛ զշուիղս իմ՝ ՚ի ճանապարհի
 քում, զի մի՛ գայթակղեսցին գնացք իմ:
 Ես առ քեզ Եր կարգացի՝ զի Լուար

ինձ ամ, խոնարհեցո՛ւ առ իս զունկն քո
 և լուր բանից իմոց:

Սքանչելի արարեր զողորմուիս քո. ո՞ր
 փրկես զայնուիկ ոյք յուսացեալ են 'ի
 քեզ. յայնչանէ ոյք հակառակ կան ա-

ջոյ քո:

Պահեա՛ զիս ոմբ բիբ ազան. ի հովանեաւ
 թևոյ քոյ ծածկեսցես զիս յերեսաց ամ
 բարշտայ՝ ոյք սառապեցուցին զիս:

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, և 'ի
 ճարպս իւրեանց արդելին, և բերանք նոց
 խօսեցան զամբարտաւանուի:

Մերժեցին զիս և այժմ՝ դարձեալ պա-
 տեցան զինև. ուշ եդին խոնարհեցուցա
 նել զիս յերկիր:

Համարեցան ինձ ոմբ առիւծ զի պատ-
 րաստի յորս, և ոմբ կորիւն առիւծու զի
 նոստի դարանեալ:

Արի՛ իոր ժամանեա՛ նոց և խափանեա՛ զնս
 փրկեա՛ զանձն իմ յամբարշտաց 'ի սրոյ և
 'ի ձեռաց թշնամւոյն:

ՏԵ կորսի զնս յերկրէ, բաժանեալ և խա-
փանեալ զնս 'ի կեանս իւրեանց:

Գաղտնեօք քովք Լյան որովայնք 'նց,
յազեցան կերակրովք և թողին զմնայ-
ուածս սղայոց իւրեանց:

Կս արդարուք երևեցայց երեսայ քոյ, և
յազեցայց յերևիլ վառայ քոյ:

Դա՛տ արա ինձ ան, և իրա՛ւ արա ինձ 'ի
զատաստանի իմում:

Յազցէ որ ո՛չ է սք, 'ի մարդոց մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեալ զիս:

Դու ան հզօրիչ իմ ես՝ ընդէ՞ր մոռա-
ցայ զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես 'ի
նեղել թշնամւոց իմոց:

Մաքեալ մըր զԼոյս քո և զճշմարտուի
քո, զի առաջնորդեայեն ինձ և հանցեն
զիս 'ի լեռն սք և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոց մյ առ մի՛, որ
ուրախ առնէ զմանկուի իմ,

Խոստովան եղէց քեզ օրհնուք ան ան իմ,
Երբ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ

ընդէր խռովես զխոյաւսա՛ւառ ի՞նչ, խոս-
տովա՛նեա՛ւ նմ ա՛ Վրկիչ երեսայ իմ ոյ ի՞նչ է
Ա՛ճ յօգնել ինչ նայեա՛ւոյ. եւ ի՞նչ յընկերել
ինձ փուլժ ա՛:

Ա՛մ աչեացեն եւ յամ օ՛լժ լիցին, ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ. դարձցին յեստ եւ ամ ա-
չեացեն, ոյք խորհէին ինձ չար:

Դարձցին առ ժամ այս ամ աչեցեալք. ոյք
ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ:

Յնժասցեն եւ ուրախ լիցին ՚ի քեզ ամբն,
ոյք խնդրեն զքեզ տէր:

Ա՛ռասցեն յամ ժամ մեծ է ի՞նչ. եւ ոյք
սիրեն զփրկուիս քո:

Եւ տղքատ եւ անանկ եմ, ի՞նչ օգնեա՛ւ ինձ
օգնակա՛ն եւ փրկիչ իմ ես. եւ դու տէր
իմ՝ մի՛ յամենար:

Տո՛ւր զբուրի ծառայի քո. կեցո՛ զորդի
աղախնոյ քո. եւ տրա՛ւ առ իս նշան բարուե՛:

Տեսցեն ստելիք իմ եւ ամ աչեացեն զիգու
ի՞նչ օգնեցեր ինձ, եւ մխիթարեցեր զիս:
Փառք հօր եւ որդւոյ եւ:

ԵՐԳ:

Շնորհեա՛ մեզ մօր, 'ի գիշերի գերկնային
 գլխադ ադ ութի քո. և պահեա՛ մեզ 'ի
 պատրանաց թշնամ'ւոյն՝ ամենայադ թ-
 զօրուք սբ խաչի քոյ: Տէր մծ՝ փրկուե՛ր
 իմոյ 'ի տուէ կարգացի՝ և 'ի գիշերի
 առաջի քոյ: Մտցեն ադ օթք իմ առաջի
 քոյ մօր. խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խընդ-
 բուածս իմ: Ակեսցէ առ մեզ մօր պահա-
 պան 'ի քէն, և պահեսցէ մեզ յամ՝ ժամ
 Առաքեա՛ 'ի մեզ մօր զզօրուի սրբոյ խա-
 չին որ պահեսցէ մեզ յամ՝ ժամ: Ար-
 ժանի արա մօր զերեկս զայս խադ ադ ութ.
 և առանց փորձուե՛ր անցո՛ զմեօք: Արժա-
 նաւորեա՛ մօր զգիշերս զայս խադ ադ ութ
 և առանց մեզայ պահելով՝ մեզ: Մտ-
 մեզ մօր մծ՝ գիտասջիք հեթանոսք և պար-
 տեցարուք. զի մծ լք մեզ է: Աւ լուա-
 րուք. զայս 'ի ճադաց մինչև 'ի ճադս
 երկրի. զի մծ: Աւ հըզօրացեալքդ պար-
 տեցարուք. զի: Աւ զի թէպէտ և դար

ձեալ զօրանայք՝ դարձեալ ՚ի պարտուի
 մատնեսցիք. զի: Աւ զխորհուրդն զոր
 խորհիք՝ խափանէ օր. զի: Աւ զբանն
 զոր խօսիք մի՛ մնասցէ առ ձրւ, զի:
 Աւ քանզի յերկիւղէ ձերմէ մեք ոչ
 երկիցուք, և ոչ խաովիցուք. զի: Աւ
 զոր ան մեր վառաւոր արասցուք, և նա
 եղիցի մեզ յերկիւղ. զի: Աւ յուսայել
 եղիցուք մեք ՚ի նա, և նա եղիցի մեզ
 ՚ի սրբուի. զի: Աւ յուսացեալ եղիցուք
 մեք ՚ի նա, և նա եղիցի մեզ ՚ի փրկուի
 զի: Աւ ահաւասիկ ես և մահկանք իմ
 զոր ետ ինձ ան. զի: Աւ ժողովուրդ
 որ նստէր ՚ի խաւարի՝ ետես զլոյս մեծ
 զի: Աւ որ բնակեալդ էք ՚ի խաւարի
 և ՚ի ստուերս մահու. լոյս ծագեացի առ
 ձեզ. զի: Աւ քանզի մանուկ ծնաւ, որ
 դի և տուաւ մեզ. զի: Աւ սրոյ իշխա
 նուի իւր ՚ի վր ուսոյ իւրոյ. զի: Աւ որ
 կոչի անունն սր մեծի խորհրդոյ հրեշտակ
 զի: Աւ սքանչելի խորհրդակից. զի: Աւ

մօժ հզօր իշխանս. զի: Եւ իշխան խաղաղութի հայր հանդերձելոյ յաւիտենին տէր մօժ ընդ մեզ է:

Եւ փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն որք այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մարտիրոս:

Ի մերձեցալ յերեկոյիս՝ համբառնամք զձեռս մեր՝ ի սրբուի. զոր ինչ մեղօք այսօր խորհրդով՝ բանիւ, կամ դործով. ՚ի յանկողինս մեր զղջանալով. խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտիդ սոյ. յուսալով յողորմուիքոս Եւ մեք միաբան դոչհայուք. յիշեալ զմեզ մօր՝ յորժամ դաս արքայուք քով և ողորմեա՛ մեզ:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղութի զտէր աղա: Գոհացարուք զմօնէ, որ իւրով ողորմութիւն առաջնորդեաց մեզ՝ ի դործս տուեցեան. և շնորհեաց մեզ միաբան գալ:

հասանիլ ՚ի հանգիստ գիշերիս: Եւ մեք
յամ ժամ աղաչեսցուք զժարդաստերն
իձ, լինիլ պահապան անձանց մերոց. և
նա իւրով ողորմութիւն պահեսցէ զմեզ.
և առաջնորդեալ հասուցէ յիւր բարուի
հանգիստն. զոր խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց ճշմարիտն իձ յս քս. ինն ամե-
նակալ կեցուացէ և ողորմեսցի: Օ հան-
գիստ գիշերիս: Օ հրեշտակ: Օ քաւուի
Օ սբ յ: Եւ ևս: Օ անձինս: Ողորմեսցի

Երգի:

ՏՐ բարերար, որ մեծաւ զթութ ք քով
պատրաստեսցի զյաւիտենական հանգիս-
տըն առաքինութիւնս յաշխատելոյն. և կոչե-
ցի առ քեզ քաղցր ձայնիւ զճանրա-
բեռնեալսն և զտաժանեալսն մեղօք:
հանգիստ նոցա խոստանալով: Ենորհեա՛
և մեզ տէր՝ անխռով խաղաղութիւն զգի-
շերս անցուցանել. և ՚ի ճանրութիւն մեղաց
զաշխատեալքս՝ աստիճանութեա՛ ողոր-
մութիւն քով. և արժանաւորեա՛ մշտնջենա-

ւոր հանդատեանն չի լիմ' սքս քո: Եւ դո-
հանալ ուլ փառաւորեացուք զքեզ չի հօր
և ամենասք հօգւոյդ, այժմ' և միշտ և:

Իսաղապուստիան ամենեցուն:

Պարզեատու բարեաց, և աղբիւր խա-
ղաղ ունի մը մեծ մեր. յիմ' սատանայական
խռովուեց խաղաղ այժմ' զմիտս մեր, և
զխորհուրդս 'ի գիշերիս յայսմիկ, և յիմ'
ժամ' անակի: Ուր զի առաջնորդեալ ք
յանցաւոր կենցաղ ոյս' ժամ' անեսցուք
յաւիտենական երկնից արքայութեմ' քո.
զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբանէ աշխար
հի սրբոյ քոյ: Եւ ընդ նոսին դոհանա-
ւով փառաւորեացուք զհայր և զորդի
և զսուրբ հօգիդ, այժմ' և:

Սաղմոս. 26:

Տէ՛ր Լոյս իմ' և կեանք իմ' ես յու՛մ'
մէ՞ երկեայց. մը ապաւէն կենայ ի-
մ'ոց' ես յու՛մ' մէ՞ դողացայց:

Ի մերձենալ առիս շարաց' ուսել զմ' ար-

մին իմ, նեչելք իմ և թշնամիք իմ

նոքա տկարացան և անկան:

Թէ պատրաստեցի ՚ի վերայ իմ պատերազմ,

ոչ երկեցէ սիրտ իմ. և թէ յարեցէ ՚ի

վր իմ ճակատամարտ սակայն և այստեղ

՚ի քեզ մը յուսացայ:

Օմի խնդրեցի ՚ի մնէ, և զսոյն աղտ

չեմ. բնակիլ ինձ ՚ի տան մն զմամ ա-

ւուրս կենաց իմոց:

Տեսանել ինձ վայելչուի մա և հրաման

տալ ՚ի տաճարի նորա:

Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում յա-

ւուր չարի. ընդ յարկաւ արար զիս ՚ի

ծածկոյթ խորանի իւրում:

Ի վիմէ բարձր արարելք զիս. և այժմ

բարձր արա զգլուխ իմ ՚ի վր թշնա-

մեաց իմոց:

Շուրջ եղէց և մատուցից ՚ի խորանի

նր պատարագ օրհնուի. օրհնեցից և սող

մաս սաացից տեսան:

Կ'սր մը ձայնի 'իմում', զի կարդայի
 առ քեզ. ողորմեա՛ ինձ, և լուր ինձ զի
 քեզ ասացսիրտ իմ. և խնդրեցին երես. ք
 իմ, զերեսս քո մը խնդրեցին:

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. և
 մի՛ խոտորիր բարկուք 'ի ճառայէ քումմէ

Օգնական իմ լե՛ր մը՝ մի՛ անարդեր զիս,
 և մի՛ թողուր զիս մի՛ փրկիչ իմ:

Հայր իմ և մայր իմ թող ին զիս, և մը
 իմ ընկալաւ զիս,

Օրէնսգէտ արա զիս 'ի ճանապարհի
 քում. և առաջնորդեա՛ ինձ 'ի շաւիղս
 քո ուղիղս:

Վասն թշնամեաց իմոց, մի՛ մատներ զիս
 'ի ձեռս նեղ չաց իմոց:

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց. և
 ստեցին ինձ յանօրէնուէ իւրեանց:

Հաւատայի տեսանել զբարուի մն յերկ
 ընկնդանեց, համբեր մն և քաջալերեց
 զօրասցի՛ սիրտ քո և համբեր մն:

Փառք հօր և որդւոյ և:

ԵՐԳ ԽԷՄԱՆ ԿԵՐՈՒՄԻ:

ՏՆՏ այեա՛ սիրով հայրըդ գթած ՚ի քո
 ստեղծեալ գործս ձեռայ. և ըլբա:
 նակըս հրեշտակաց տո՛ւր պահապան մեզ
 տըկարացս. փըրկեա՛ զանձինս ՚ի փորձա-
 նաց ՚ի խաւարի շրջող դիււայ. Ղի տուրն-
 ջեան և զիշերի տայուք քեզ փառս ան
 լըռելի:

Եին անեղ անըսկըզբան ծընունդ ան-
 ճառ որդի և բան. որ արարեր ըզտիւ
 գործոյ և զգիշեր ՚ի հանդիստ քնոյ. տո՛ւր
 ՚ի ննջել աչաց մարմնոյ արթուն լինել
 մեզ ըստ հոգւոյ. զի:

Բարուն հոգւոյ բանաւորաց աղբիւ լու-
 սոյ բաշխող շնորհաց. ՚ի փակել դրանց
 բնուեց մարմնոյ լոյս տո՛ւր աչաց սրտից
 մերոց. ՚ի գիշերաց առ քեզ կանխել չ
 հրեղինաց օրհնաբանել. զի:

Սուրբդ սրբոյ երրորդուի՛ զմեզ մաք-
 րեա՛ քեզ բնակուի. շնորհեա՛ չ մանկանցն

առաջատարի՝ հանգչել ընդ քեզ 'ի յանկողնի. տուր զհայցուած բարեկամին զփոխ երից նրկանակին. զի:

Նրեկէլի լոյս ստեղծեր զտիւ և զիշեր բաժանեցեր. ճապեա՛ մեզ սր 'ի գեշերի զճառագայթս իմանալի. տուր յամ ժամանակի՝ զսղահարմուղ աջ քո հովանի. զի:

Սիրոյ քո հուր արկեալ յերկիր բորբոքեսցի 'ի հոգիս մեր. զխորհուրդ սրտից մեր մաքրեսցէ զլոյս դիտուէ քո փայլեսցէ. 'ի քնոյ մահու զմեզ զարթուսցէ՝ զմիտս բոցով քո վառեսցէ. զի: Ի քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց՝ 'ի զգայական ճածկեալ լուսոյ. որ վն մեր եղար 'ի դբի և ննջեցեր 'ի տապանի. առ մեզ ննջեա՛ արթուն բնուի՛ հերքեա՛ զչարին ներդործուի. զի:

Ինդ լուսոյ անստուերի պաղատանօք կամք առաջի. որ փակեալ դրամք յերեկոյին երեւեցար մետասանին. լն թով-

մայի առ քեզ գոչեմք մոր և մոս զքեզ
դաւանեմք. էջ և առ մեզ յերեկոյն և
տո՛ւր զողջոյն քո 'ի հոգիս:

Բամեքս զքեզ տր աղաչեմք մեզ յօղորդի
նայեա հայցեմք. պահապանդ խորայէլի
անձանց մերոց լեր հովանի. օթեա՛ առ
մեզ խաղաղ արար և ննջեսայուք անխռո-
վաբար. զի լը առաւօտս կանխեսցուք

օրհնել զքեզ լը հօր հոգևով:

Գոչման փողոյն դաբրիէլի որ 'ի վերջ
նուճն գիշերի. լսել արա՛ զմեզ արժանի
և աջակողմն օդեաց դասի. անշէջ վա-
ռեալ լոյս լապտերաց լը խմաստուն հինգ
կուսանաց. զի լը փեսայիդ 'ի յառազատս

հարսունք հոգևոյ մտցուք 'ի փառս:
Հալ աճեա՛ 'ի մէնջ մոր նշանաւ խաչի քո
զընդիմամարտ և զաներևոյթ գազանն
և մի՛ տար յասրականս. էի զքո ժառանգուի:
Բարեխօսեա՛ վս մեր միճամճին վարիամ. որ
ծնար զմոր միճ որ հովուէրն զ խորայէլ ա-
մենազօր ոքանչէլի փառօքն իւրովք:

Մարտիրոս:

ՏՐ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինչն
 անբարերար աղաչեմ՝ զքեզ, օգնական
 իմ լեր: ՏՐ մի՛ անարդեր զիս և մի՛ թո
 ղուր զիս անփրկելի իմ:

Քարոզ:

Աղաչեսցուք զամենակալն անձ. և խընդ-
 րեսցուք ՚ի նմանէ. զի առաքեսցէ զհրեշ
 տակ խողողուցի, որ եկեալ պահեսցէ
 զմեզ յերկիւղական դիշերիս, ՚ի դիւական
 խաւովուհ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և
 զմարմին մեր մինչև ՚ի կատարուցն ժա-
 մանակի ամայ մերոյ: Ամենակալ անձ:

Աղօթք:

Հնորհատու բարեց՝ յմի առատ անմահ
 անբարերար աղաչեմք զքեզ փարատեա՛ յանձանց
 մերոց զաղջամ զջին, և զխաւարային
 խորհուրդս: Ի պատրանաց բանսարկուին
 պահեա՛ զմեզ. և շնորհեա՛ մեզ հաւատով
 ապաւինիլ յամենանք երրորդուլիդ՝ ՚ի հայր
 և յորդի և ՚ի սբ հոգիդ. այժմ և:

Մաղձոս 1:8:

Երանեալ են անբիծք 'ի ճանապարհի, և ոյք դիան յօրէնս մն

Երանի', ոյք քննեն զվկայուիսնք. քոլորով սրտիւ իւրեանոյ խնդրեոյեն զնա:

Աչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութի, 'ի ճանապարհս նորա դնասցին:

Իոու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո' 'ի պահել ինձ յոյժ:

Երանի' թէ յաջողիլ էին ինձ ճանապարհք իմ', 'ի պահել ինձ զարդարուիս քո:

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի, 'ի զգուշանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո:

Խոստովան եղ էց քեզ մի յուղղուի սրտի իմ' ոյ. ոմ ուսայց զիրաւունս արդարունքո:

Օ իրաւունս քո քահայի. մի' թողուր զիս մինչ իսպառ:

Ի՞նչ ուղղեացէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո:

Եւ յորով ոյտիւ իմ'ով խնդրեցի զքեզ

մի՛ մերժեր զիս ՚ի պատուիրանաց քոյ:
 Ի սրտի իմ ում թաղուցի զբանս քո, ոպ
 զի մի՛ մեղայց քեզ:

Օրհնեալ ես դու մոր ուսո՛ ինձ զար-
 դարուիս քո:

Շրթամբք իմ ովք պատմեցից զամ
 իրաւունս բերանոյ քո:

Ի ճանապարհս վկայուեց քոց զուար-
 ճացայ, որպէս յամ ՚ի մեծուե:

Ի պատուիրանս քո հոգայայ, և զգու-
 շացայ ՚ի ճանապարհս քո:

Օ իրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մոռա-
 ցայ զբանս քո:

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և պա-
 հեցից զբանս քո:

Օ արթո՛ զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի
 սքանչելիս օրինաց քոյ:

Պանդուխտ եմ ես յերկրի. մի՛ թաղու-
 ցաներ յինէն զպատուիրանս քո:

Քառապեաց անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ
 յիրաւունս քո յամ ժամ:

Պատուից ամբարտաւանից անխնայ քոց
խոտորեցան 'ի պատուիրւնայ քոց:

Ի բայց արա յինէն զնախատինա և զար-
համարհանա. զի զ վկայուլիս քո խնդրեցի
Քանզի նստան իշխանք' և չարախօսէին
զինէն. այլ ծառայ քո խորհէր յերա-

ւունս քո:

Օ ի վկայուլիք քո խօսք իմ էին. և խոր
հուրդք իմ արդարուի քո:

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող. մը կեցո՞ւ
զիս ըստ բանի քում:

Օ ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ և լուար
ինձ. ուսո՞ւ ինձ զարդարուլիս քո:

Ի ճանապարհս արդարուեց քոց իմաս-
տուն արա զիս. և քննեցից զսքանչե-
լիս քո:

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ճանճրանալ.
հաստատեալ զիս 'ի բունս քո:

Օ ճանապարհս մեղաց 'ի բայց արա յի-
նէն. և յօրէնս քո ողորմեալ ինձ:

Օ ճանապարհս ճշմօրտուէ քո ընտրելի
 և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ:

Սերձեցայ ես 'ի վկայութիս քո, ինր մի' յա
 մօթ առներ զիս:

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ըն-
 թացայ. զի անդորր արարեր սրտի իմոյ
 Օրէնպէտ արա զիս ինր, 'ի ճանապարհս
 իրաւանց քոց. և խնդրեցից զնա յամ'
 Ժամ:

Իմաստուն արա զիս. և քննելոյ զօ-
 րէնս քո, և պահելոյ զնա բոլորով
 սրտիւ իմով:

Մաքնորդեա' ինձ 'ի շաւիղս պատուի-
 րանաց քոց. զի ընդ նոսա հաճեցայ:
 Խոնարհեցո' զսիրտ իմ 'ի վկայութիս քո,
 և մի' յազահուծ իւն:

Գարձո' զաչս իմ, զի մի' տեսից զնան-
 րութի. 'ի ճանապարհս քո կեցո' զիս:

Հաստատեա' ծառայի քում՝ զբան քո
 յերկիւղ քո:

Հան յինէն զնախատինս, զոր և կար-

Տեցի. զի դատաստանք քո քաղցր ես:

Ե՛հա ցանկացայ պատուիրանաց քոր, յարգարութեան քում կեցո՛ւ զիս:

Եկեացէ՛ի վերայ իմ ողորմուի քո սր. և փրկուի քո ըստ բանի քում:

Տայ պատասխանի ոչք՝ նախատեն զիս բանիւք. զի ես՝ի բանս քո յուսացայ:

Սի՛ ՚ի բացեայ առներ յինէս՝ի բերանոց իմնէ զբան ճշմարտուէ միւջլայոյժ. զի յերուուեսս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամ՝ ժամ, յաւիտեանս և յաւիտեանս յաւիտեննից:

Պնայի ես յանդորրու. զի զպատուիրանս քո խնդրեցի:

Խօսէի զվկայուիս քո առաջի թաղաւորաց, և ո՛չ ամաչէի:

Խորհէի՛ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի՛ Համբարձի զձեռս իմ՝ի պտուիրանս քո զոր սիրեցի. և խորհէի յարգարուէ քում:

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո, յոր և յուսացուցեր զիս:

Սա միսի՛թրեոցէ զիս՝ի խոնարհուէ իմում:

զի բան քո կեցոյց զիս:

Մի բարտաւանք անիրաւեցուն յիս յոյժ,

այլ յիրնայ քոյ ես ոչ խոսորեցայ:

Յեշեցի վիրաւունս քո յաւիտենից մը,

և մխիթարեցայ:

Տրամուխ կալաւ զիս ՚ի մեղաւորայ, և

ոչ թողիս զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ՚ի տեղ-

առջ պանդխտուի իմոյ:

Յեշեցի ՚ի գիշերի զանունս քո մը. և

պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղև ինձ ճանապարհս ՚ի կեանս. զի

զարդարուիս քո խնդրեցի:

Քաճիս իմ ես դու մը, ասայի պահել

ինձ զօրէնս քո:

Մաշեցի զերեսս քո բոլորով՝ սրտիւ ի-

մով. ողորմեա՛ ինձ ը բանի քում:

Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ. և դար-

ձուցի զստս իմ ՚ի վկայուիս քո:

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ. զի պա-

Տեցի զպատուիրանս քո:

Տոռունք մեղաց պատուցան զինե. այլ

զօրէնս քո ես ոչ մ'ուայայ:

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել

առ քեզ, վն իրաւանց և արդարութ քո:

Հաղորդ էի ես ամ' երկիրդ ամաց քոյ. ո

րոյ պահեալ էին զպատուիրանս քո:

Ողորմւք մն լի եղև երկիր. զարդա

րութիս քո ուսո ինձ:

Քաղցրութի արարելի ընդ ծառայի քում.

մի, ըստ բանի քում:

Օ քաղցրութի, զխրատս, և զգիտութի

ուսոն ինձ. դի' ի պատուիրանս քո ես հա

ւատայի:

Մինչ չև խոնարհեալ էի ես' մեղաց. վն

այսորիկ զբանս քո սրահեցի յոյժ:

Քաղցր ես դու մի, և քաղցրւք քով

ուսոն ինձ զարդարութիս քո:

Բազմայան յիս անիրաւելիք ամբարտա

ւանից. այլ ես բոլորով սրտիւ իմով

քննեցի զպատուիրանս քո:

Մաճանն ունի կաթն սիրտք նույա. այլ

ես զօրէնս քո խօսեցայ:

Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր զիս

որպէս ուսոյց զարդարուիս քո:

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան

զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ:

Չեմք քո արարին՝ և ստեղծին զիս իմաս

տունն արա զիս՝ և ուսոյց զսլատուիրանս

քո:

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ուրախ

եղիցին. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Ծանեայ ծիր զի արդարուք են դատաս

տանք քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս:

Եղիցի աղորմուի քո ՚ի մխիթարել զիս.

ըստ բանի բուժ, զճառայս քո:

Եկեցցեն յիս դժուրիք քո՝ և կեցից. զի

օրէնք քո խօսք իմ էին:

Լճաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք ՚ի տա

րապարտուց անիրաւեցան յիս. այլ ես

հոգացայ ՚ի սլատուիրանս քո:

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, և ոյք

Ճանաչեն զվկայութիւնս քո:

Եղկոյի սիրտ իմ անբիծ յարդարութի
քում. զի մի՛ ամաչեցից:

Կարօտայաւ անձն իմ ՚ի փրկուիս քո. զի
ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Սպասեցին աչք իմ բանի քում. ասացի
ե՞րբ մխիթարեսցէ զիս:

Եղէ ես որպէս տիկ ՚ի պարզի. զի զար-
դարուիս քո ես ո՛չ մոռայայ:

Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո. ե՞րբ
արայես ինձ իրաւունս ՚ի հալածչաց իմոց

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս.
այլ ո՛չ որպէս զօրէնս քո:

Ե՛մ պատուիրանք քո ճշմարիտ են. ՚ի
նանիր հալածեցին զիս օգնեա՛ ինձ:

Փոքր մի ևս՝ և կորուսանէին զիս յերկրի
այչ ես ո՛չ թողի զպատուիրանս քո:

Եստ որ որմուծ քում կեցո՛ զիս. և պա-
հեցից զվկայուիս բերանոց քո:

Յաւիտեան մոր՝ բան քո կայ յերկինս. ազ-
գէ մինչև յազգէ ճշմարտուի քո:

Հաստատեցիր զերկիր՝ և կայ:
 Հրամանի քում մնայ տիւ. զի ամենեւ
 քնան ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կան-
 խաւ ևս արդեք կորուսեալ էի ՚ի խո-
 ւարհուէ իմում:

Յաւիտեան ոչ մուսոյայց զարդարուիս
 քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Քո եմ ես և կեցո՞ զիս. զի զարդա-
 րուիս քո խնդրեցի:

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել
 զի զվկայուիս քո ես ՚ի միտ առի:

Յամ կատարածի տեօի զվախճան. յոյժ
 անդրրի էին ինձ սրատուիրանք քո:

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո. զօրհանա-
 սլող խօսք իմ էիս:

Քան զթ շնամիսն իմ իմաստուն արա-
 րեր զիս ՚ի սրատուիրանս քո. զի յա-

ւիտեան իմ էիս:

Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն ե.
 զէ. զի վկայուիք քո խօսք իմ էիս:

Քան զծերսն իմաստուն եղէ. զի զսլա-
տուհրանս քո քննեցի:

Յամ ճանապարհաց չարաց արդիլի
զոտս իմ. ոպ զի պահեցից զբանս քո:

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ. զի
դու օրէնագէտ արարեր զիս:

Որպէս զի քողցր են 'ի քիմս իմ բանք
քո քան զմեղր՝ բերանոց իմոց:

Ի պատուհրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամ ճանապարհ չարաց. զի դու օրէնըս
գէտ արարեր զիս:

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց, և լոյս
տան շաւղաց իմոց:

Եբդուայ և հաստատեցի. զի պահեցից
զամ իրաւունս արդարուեք քո:

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. տէր կեցո՞
զիս ըստ բանի քում:

Բնդ կամս բերանոց իմոց հաճեաց տէր
և զիրաւունս քո ուսո՞ ինձ:

Լնձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ. և զօ-
րէնս քո ես ոչ մոռայայ:

Եղին ինձ մեղաւորք որողայթ. 'ի պատուիրանսոյ քոյ ես ոչ մոլորեցայ:

Ժառանգեցի զվկայութիւնքո յաւիտեան. զի ցնծուի է սրտի իմոյ:

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել զարդարութիւն քո յաւիտեան, վն հատուցման:

Օսնօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի:

Օգնական և վրկիչ իմ ես դու. և ես 'ի բանս քո յուսայայ:

Ի բա՛ց եղերուք յինէն չարք. և քննեցիոյ զպատուիրանս ւոյ իմոյ:

Օգնեա՛ ինձ ը բանի քուժ, և կեցո՛ զ իս. և մի՛ յամօթ առներ զ իս 'ի յուսոյ իմձէ:

Օգնեա՛ ինձ և ապրեցո՛ զ իս. և խոնարհեցայց յիրաւունս քո յամ ժամ:

Մարգեցեր զամնս՝ որք ապստամբք եղեն յարդարութեց քոյ. զի սմիրաւութիւն խորհուրդք նոցա:

Յանցաւորս համ արեցայ զ ամ մեղաւորս երկրի. վն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո:

Տեւեաեա՛ լի երկիւղ քո զմ'արմին իմ. 'ի
դատաստանաց քոյ երկեայց յոյժ:

Արարի իրաւունս և արդարուլի. մի՛ մատ-
ներ զիս 'ի ձեռս նեղ չայ իմ ոյ:

Տնկա՛լ զճառայս քո 'ի բարի. զի մի՛
ամ բարտաւա՛րք զղուեսցեն զիս:

Սպասեացին աչք իմ փրկուե՛ր քու մ'որ, և
բանից արդարուե՛ր քո:

Արա՛ լի ճառայի քում մ'որ լի ողորմուե՛ր
քում. զարդարուլիս քո ուսո՛ ինձ:

Ծառայ քո եմ ես, իմ աստո՛ւն արա զիս
և ճանեայց զվկայուլիս քո:

Ժամ է պաշտել զմ'որ. խափանեցին զօ-
րէնս քո:

Վս ախորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
բան զամ ոսկի և զտպաղ իոն:

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան
ինձ. զի տտեցի ես զճանապարհս չարայ:

Աբան չեղի են վկայուլիք քո, վս ախորիկ
սիրեաց զնոսա անձն իմ:

Յայտնուլթի բանից քոյ լուսաւոր է, և
 իմ առտուն առնէ զտղայս:

Օ բերան իմ բացի, և առի զհոգի, 'ի պա-
 տուիրանս քո վասխողեաց անձն իմ:

Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ, լը իրա-
 ւունս սիրողաց անուանս քո:

Օ ճանապարհս իմ ուղի՛ զարա ինձ լը բա-
 նէ քում. և մի՛ տիրեացեն ինձ մամ մեղք:

Փրկեա՛ զիս 'ի զբազարտուէ մարդկան
 և պահեցից զպատուիրանս քո:

Երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի ճառայս քո, և
 ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո:

Վտակք ջուրց իջիս յաչաց իմոց. զի
 ոչ պահեցին զօրէնս քո:

Մտաբ ես դու տէր, և ուղիղ են դա-
 տատանք քո:

Պատուիրեցեր զարդարուի վկայուլթից
 քոյ. և ճշմարիտ են յայժ.

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
 ցան զբանս քո թշնամիք իմ:

Ընտրեալ է բանս քո յայժ, և ճառայ քո
 սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ. և

զարդարուիս քո ես ոչ մուսայայ:

Նրդարուի քո՝ արդարուի յաւիտենից.

և օրէնք քո ճշմարիտ են:

Նեղուիք և վիշտք դտին զիս. և պա-

տուերանք քո խօսք իմ էին:

Նրդարուք են վկայուիք քո յաւիտեան

իմաստուն արա և կեցո՛ զիս:

Կարդայի առ քեզ ընդ ընդ սրտիւ իմով

լուր ինձ մը, զի զարդարուիս քո խնդրեցի

Նղաղակեցի առ քեզ՝ և վրկեա՛ զիս.

և վրկեցից զվկայուիս քո:

Կանխեցի տարաժամու՛ աղաղակեցի. և

ես ՚ի բանս քո յուսայայ:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու. ՚ի խօսիլ

ինձ զբանս քո:

Չայնի իմում լուր մը՝ ըստ ողորձուե

քում. և յիրաւունս քո կեցո՛ զիս:

Մերձեացին զիս հալածիչք իմ զանօ-

րէնուի. զի յօրինայ քոց հեռի եղ են:

Մերձ ես դու տէր. և մմ պատուիրանք

քո ճշմարիտ են:

Ի սկզբ բանէ ճանեաց ՚ի վկայութեց քոց

զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա:

Տէս զխոնարհութի իմ, և փրկեա՛ զիս.

զի զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ:

Գտտեալ զդատատաանս իմ, և փրկեա՛

զիս, և ըն բանի քում կեցո՛ զիս:

Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութի, զի

զիրաւունս քո ո՛չ պահեցին:

Գթուիք քո բազում են մար, և ըստ

իրաւանց քոց կեցո՛ զիս:

Բազում են որք հալածեն և նեղ են զիս

՚ի վկայութեց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ:

Հայէի յանագորոյնս՝ և մաշէի, զի ըզ-

պատուիրանս քո ո՛չ պահեցին:

Տէս՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի. մար

ողորմութք քո կեցո՛ զիս:

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութի է. յա-

ւիտեան են միմ իրաւունք արդարութի քո:

Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր, և

՚ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ:

Յնծայայ ես 'ի բանս քո ոսկ այն, որ
 գտանէ աւար բազ ում:

Օձեղս ատեցի և անարդեցի, և զօրէնս
 քո սիրեցի:

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ,
 վս իրաւանց և արդարուեք քո:

Խաղաղուի բազ ում է այնուցիկ, ոյք սի-
 րեն զօրէնս քո. և ոչ գոյ 'ի նս դայ-
 թակղ ութիւն:

Սպասեցի փրկուեք ում տէր և զպա-
 տուիրանս քո սիրեցի:

Պահեաց անձն իմ զվկայուիս քո, և սի-
 րեաց զնոսա յոյժ:

Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայուիս
 քո. զի մո՛ ճանապարհք իմ առաջի քո են:
 Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո մը
 լս բանի: քու իմաստունն արա զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո մը. և
 բանիւ քո փրկեա՛ զիս:

Բղխեցեն շրթունք իմ զօրհնուիս քո.
 յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարուիս քո:

Խօսեսցի լեզու իմ՝ զքանս քո. զի ամ
պատուիրանք քո արդարուք են:

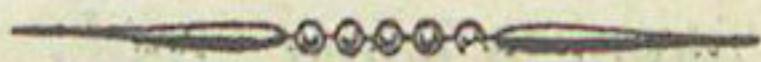
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Ցանկացայ փրկուել քուժ տէր, և օրէնք
քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զք'իզ. և ի
բաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես ոպ զոչ խար կորուսեալ
խնդրեա՛ զճառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ոչ մոռացայ:

Փառք հօր և որդւոյ և:

Եւ զէնի ասի Շարահան:

Ի քէն հայցեմք հայր զթուէց և ամ
մխիթարուէց. ՚ի տխրական գիշերա-
յին մերձեալ ժամուս, մխիթարեա՛ զմեզ
՚ի տրամուէց մեղաց. և շնորհեա՛ զու-
րախուի գործովք արդարուէ. աղաչա-
նօք սք. ամաճնին և ամ արդարոց:

Բար քաղցրագոյն ամային քո հրամանի

կոչման որդի Ծյ, եկեալ եմք առաջի քո
 յերեկոցիս աշխատեալք, և ծանրաբեռ-
 նեալք. թեթևացո՛ւ ՚ի ծանրուեց մեզաց
 զանձինս՝ և զօրացո՛ւ բառնալ կամու ըզ-
 քաղցր լուծ քոց պատուիրանաց. աղա՛ս
 Պաղատիմք առ քեզ հոգևով ՚ի հանդու-
 տեան հասեալ ժամուս մարդասէր հոգի
 Ծյ. յորժամ նորոգես զերեսս երկրի, և
 վերստին ստանաս զոգիս մարդկան, նո-
 րափետուր զարդարեա՛ զննջիցեալն մեր
 զճնեալն ՚ի քէն սք աւազանան. ա:
 Օ կենդանագիր անարատ ճնողի քո սր-
 կանեմք առաջի անոխակալ տէրուեդ քո
 յորժամ գաս փառօք հօր դատել ըզ-
 թշնամին խաչի քո. ներեա՛ յանցանաց
 մերոց բարեխօսուք մօր քո և կուսի.
 աղաչեմք զքեզ մըր սրահպանեա՛ զմեզ
 ք հովանեաւ խաչի քո սուրբ:

Հաղորդս արա և զմեզ մըր, ք սքց քոց
 առաքելոցն, որք արժանի եղեն տեսա-

Նեւ զքեզ ՚ի յարուի քո. արժանաւորեա՛
 ւոր տեսանել զքեզ ՚ի միւսանդամ քո զալ
 ստեան. յօրհնուի առաքողին ՚ի բարձունս:
 Ի նստիլ քո յատենի դատաւոր ահեղ, ա-
 ղաչանօք սբ ամօճենին յիշեա՛ զննջե-
 ցեալսն մեր, յորժամ գայցես անճառ փա-
 ռօք. քանզի քո են փառք յաւիտեանս.
 ամէն:

Մաղլանք:

Հողուցն հանգուցելոյ քս ամ՝ արա՛ հան-
 գիստ և ողորմուի. և մեղ մեղաւորայս
 շնորհեա՛ զթողուի յանցանայ:

Քարոյ:

Եւ ևս խաղաղուե՛ զտէր աղա:
 Վասն հանգուցեալ հողուցն աղաչեա-
 ցուք զփրկին մեր քս. և այլն:

Եղօժք:

Քրիստոս որդի անոխակալ և բարե-
 դուժ՝ գթա՛ քո արարչական. և այլն:
 Օրհնեալ մեր յս քս. ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս ես:

Կարգաւորուելեն հասարակաց արժեւից հանգս-
տեան շահուն. որ հասարի 'ի դէմ հօր անց. զի
պահպանողանն արժով թափելն պահեսցէ զձեզ 'ի
խաւարացն գեշերն:

ՏՆՏ ռաքեա՛ տը զԼոյս քո՛ և զճշմար-
տուի քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ
և հանցես 'ի լեառն սբ և 'ի յարկս քո:
Մտից առաջի սեղտնոյ անց առ անձ. որ
ուրախ առնէ զմանկուի իմ:

Խոստովան եղ էց քեզ օրհնուք անձ անձ իմ:
Նրդ՛ ընդէ՛ր տրտու՛մ ես անձն իմ, կամ
ընդէ՛ր խռովես զիս. յուսա՛ առ անձ,
խոստովանեա՛ նմա փրկիչ երեսաց իմոյ
ան է:

Փառք հօր և որդւոյ և:

Եւ ևս խաղաղուն զտէր աղա:

Օրհնուի և փառք հօր և որդւոյ և հող
ւոյն սրբոյ, այ՛ յմ՛ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Սողոմոն. 118:

Եկեացէ՛ ՚ի վերայ իմ՝ ողորմուլի քո սիր.
և փրկուլի քո ըստ բանի քում:

Տայ պատասխանի՝ ոյք նախատեն զիս
բանիւք. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Մի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմ.
Մէ զբան ճշմարտուէ մինչև յոյժ. զի
յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ. յաւի-
տեան և յաւիտեանս յաւիտենից:

Գնայի ես յանդորրու՝ զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի:

Խօսէի զվկայուլիս քո առաջի թագաւո-
րայ, և ո՛չ ամաչէի:

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո, որ սիրզեցի:
Համ բարձի զձեռս իմ՝ ՚ի պատուիրանս
քո, զոր սիրեցի և խորհէի յարդարուէ
քում:

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո յոր և յու-
սացուցեր զիս:

Սա՛ մխիթարեացէ զիս ՚ի խոնահուլթե՛ ի-

մում. զի բան քո կեցոյց զիս:

Մարտաւանք սնիր սւեցան յիս յոյժ.

այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

Յեշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից մոր,

և մխիթարեցայ:

Տրտմուի կալաւ զիս ՚ի մեղսւորաց. և

ոյք թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո ՚ի տեղ-

ւոջ պանդխտուի իմոյ:

Յեշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո մոր. և պա-

հեցի զօրէնս քո:

Սա եղև ինձ ճանապարհ ՚ի կեանս. զի

զարդարուիս քո խնդրեցի:

Չանօրէնան ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու. և ես

՚ի բանս քո յուսացայ:

Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և քննե-

ցից զպատուիրանս մոյ իմոյ:

Օնեա՛ ինձ ըբ բանի քում, և կեցո՛ զիս. և

մի՛ յամօթ աւներ զիս ՚ի յուսոյ իմմէ:

Օգնեա՛ ինձ և ասրեցո՛ զիս. և խոնարհե-

ցայց յիրաւունս քո յամ՛ ժամ:

Մարտիցեր զամնն՝ որք ապատամբք եղեն յարդարուեց քոյ. զի անօրէնութիւն խորհուրդք նոցա:

Յանցաւորս համարեցայ զամ՛ մեղաւորս երկրի. վս այսօրիկ սիրեցի զպիւռանս քո Տեւեռեա՛ լք երկիւղքո զմարմին իմ, զի ՚ի դատատանաց քոյ երկեայց յոյժ:

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո մոր ըստ բանի քում՝ իմաստուն արա զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո մոր. և բանիւ քով փրկեա՛ զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւն քո. յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւն քո: Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամ՛ պատուիրանք քո արդարութիւն էն:

Նշեցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յոնկայայ փրկուե՛ քում՝ մոր. և օրէնք քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և ի-

րաւունք քո օգնեացեն ինձ:

Մոլորեցայ ես ոսկ զոչ խար կորուսեալ.
Ինդրեա՛ զճառայս քո. զի զսպասուել-
րանս քո ես ո՛չ մոռայայ:

Արդ՝ արձակեա՛ զճառայս քո. մը լը բանի
քում՝ ՚ի խաղաղուելի. զի տեսին աչք իմ
զփրկուելի քո, զոր սխարաստեցեր ա-
ռաջի միմ՝ ժողովրդոց:

Ե, ոյս յայտնեցեր հեթանոսաց. և փառք
ժողովրդեան քում խորայէլի:
Փառք հօր և որդ:

Մողլեանք:

Անձն իմ ՚ի ձեռս քո է յմիմ ժամ. և ՚ի
սք խաչ քո յուսացեալ եմ թագաւոր երկ-
նաւոր. զբաղ մուլի սքց քոց բարեխօս ու-
նիմք առ քեզ: Ար երկայնամիտդ ես առ
ամսն, մի՛ անտես առներ զասլաւինեալս
՚ի քեզ. այլ սրահեա՛ սխտուականն, և սք
խաչիւ քով ՚ի խաղաղուելի:

Քարոզ:

Աղաչեացուք զամենակալն մձ՝ և խընդ-

րեայուք 'ի նմանէ, զի առաքեսցէ ըզ-
 հրեշտակ խաղաղուէ, որ եկեալ պահես-
 ցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս. 'ի դիւա-
 կան խառովուէ' ամբողջ պահելով զհո-
 դի և զմարմին մեր մինչև 'ի կատարումն
 ժամանակի ամայ մերոց. ամենակալ մեր
 Օ հանդիստ գիշերիս խաղաղութեամբ:
 Օ հրեշտակ: Օ քաւուի: Օ սրբոց: Եւ ևս
 Օ անձինս: ողորմեաց:

Մ. ԿՕԷ. Կ:

Տէր մօծ մեր դու պահեա՛ զմեզ խաղա-
 զուք 'ի գիշերիս յայամիկ և յամ ժա-
 մանակի: Մնդ սբ երկիւղ քո բլետեալ
 պահեա՛ զմիտս և զխորհուրդս մեր: Ուր
 զի յամ ժմ քե պահպանեալ լիցուք յորո-
 դայ թից թշնամւոյն: Եւ քեզ հանցուք
 զօրհնուի և զփառս հօր և որդւոյ և
 հոգւոյդ սրբոց. այժմ և միշտ և:

Խաղաղութիւն ամենիցուն:

Հրեշտակի խաղաղուէ յանձն արա՛ զան
 ձինս մեր մեր զօրուեց. որ եկեալ պա-

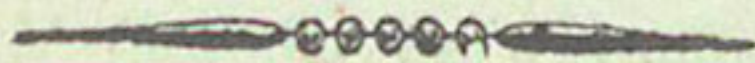

հետցէ զմեզ անխառնա՛ն ՚ի տուէ և ՚ի դի-
շերի, յարթնուէ և ՚ի հանգստեան մե-
րում. զի դու ես արարիչ լուսոյ, և
հաստիչ գիշերի: Եւ այժմ՝ ազաչեմք ըզ-
քեզ մօր մօճ մեր, զհազիստ գիշերիս շնոր-
հեա՛ խաղաղութի անցուցանել. և հասա-
նիլ ՚ի պաշտօն առաւօտու յերկրպարտուի
և ՚ի փառաբանուի ամենասուրբ երրոր-
դութեդ. այժմ՝ և: ✠

Մողեանիս:

✠
Մեկանիմք առաջի քո սք մօճամնին և
ազաչեմք զանարատ զկոյսդ. բարեխօ-
սեա՛ վա՛ անձանց մերոց, և ազաչեա՛ ըզ
միածին որդիդ. փրկել զմեզ ՚ի փորձուէ
և՛ յիմ վտանգից մերոց: ✠

Որ արձակիչդ ես կապելոց պարգեա-
տու ամենեցուն, այսօր հայցմամք ծերու
հւոյն արձակեա՛ և զիս զբազմամեղս՝ ՚ի
կապից մահու ՚ի կեանսն յաւիտենից: ✠

Մարտիկոս զօրաւորս ընդդէմ արհաւիրաց զԵ-
 շէրայնոյ. որքոյն Գրեգորի նարէհայւոյն:

7

ՎԻ:

Տնկալ քաղցրութիւնս յարմար, զդառ-
 նայողիս զաղաչանս. մատի՛ր դժութիւնս առ
 պատկառեալս դիմօք. վարատեա՛ ամենա
 պարզե՛ զամօթական տխրութիւնս. բարձ-
 յինէն ողորմած զանբերելի ծանրութիւնս.
 անջրպետեա՛ հնարաւոր՝ զմահացու կըր-
 թութիւնս. աւերեա՛ միշտ յաղթող զխաբո
 զին հաճութիւնս, բացաղբնա՛ վերնային ըզ-
 մոյն յոյն մառախուղ. կնքեա՛ կեցուցիչ
 զկորուսչին ընթացմունս. պրուեա՛ ծած-
 կատես զըմբռնողին չար դամունս. խոր
 տակեա՛ անքննին զմարտողին դիմեցմունս
 Տեառնադրեա քո անուամբդ՝ զլու-
 սանցոյց երդ յարկիս. պարփակեա՛ քո
 ձեռամբդ՝ վառատաղ տաճարիս. դժա-
 գրեա՛ քո արեամբդ՝ զմուտ սեմոյ սենե-
 կիս. կերպացո՛ զքո նշանդ՝ ՚ի հոտ ելից
 մաղթողիս. ամրացո՛ քո աջովդ՝ զհան-

դատեանս խշտի. մաքրեացեն 'ի հաղբից
 զճաճկարան անկողնոյս. սլահեացեն քո
 կամօքդ՝ զտառապեալ անձն ոգւոյս. ան-
 խարդախ արասցես՝ զքո շնորհեալ շունչ
 մարմնոյս. կայցուացեն շրջափակ՝ զսլար
 զօրուդ երկնայնոյ. կարգեցես 'ի դիմի
 ընդդէմ դիւացն դասու: Տո՛ւր հանգիստ
 բերկրուծե՛ր մահահանգոյնս նիրհման 'ի
 խորուե՛ր դիշերիս. բարեխօսուք հայցուա-
 ծոյ սք՛յ անճաճնիդ՝ և ան՛ ընտրելոց:
 Ա՛մ կոփեալ պարուրեա՛ զպատուհան տե
 սուե՛ց՝ զգայարանայս իմաստից՝ անզար
 հուրելի զետեղմամբ՝ 'ի ճիական խռո
 վուե՛ց, կենցաղական զբաղմանց, անըր
 ջական երաղոյ, խօլականայ ցնորից, յի
 շատակաւ քոյուսոյդ՝ անփասելի պաշտ
 պանեալ: Աւ սթափել վերստին 'ի նընջ
 մանէ ծանրուե՛ր ամենազգաստ արթնուք
 հոգե՛նորոզ զուարթուք 'ի քեզ արձա-
 նայեալ զայս ձայն մաղթանայ. բուր-
 մամբ հաւատոյ քեզ ամենօրհնեալ թա

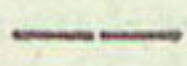
գաւոր փառաց անճառից փառաբանող այ
երկնադուամար խումբից երգակցեալ յեր
կինս առաքել: Օ՛ր դու փառաւորեալ
ես յամ արարածոց յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն: X

Նորէն որբոյն Գրեգորի նարեկացւոյն. ԽԼ:

+ **Ո**րդի այ կենդանւոյ օրհնեալ յամի.
հօրդ ահաւորի՝ անքննին ճնունդ. որ
տկարանայ առ 'ի քէն և ո՛չ ինչ: Ար 'ի
ճագել անստուեր նշուլից՝ ողորմ ուն քո
փառաց, հալին մեղք: հալածին դեք.
ջնջին յանցանք. խղին կապանք. խորտա
կին շղթայք. կենդանաճնին մ'ահացելք
բժշկին հարուածք. ողջանան վէրք.
բառնին ապականուիք. տեղի տան տըխ-
րուիք. նահանջին հեծուիք. փախնու խա-
ւարն. մեկնի սէգն. մերժի մ'առախուղն.
փարատի մ'աւյլն. սպառի աղջամ ուղջն
վերանայ մ'ուլթն. դ'այ գիշերն. տարազրի
տաղնապն. չքանան չարիքն. հալածին

յուսահատուիքն. և թագաւորէ ձեռն քո
ամենակար, քաւիչդ ամի: Որ ոչ եկիր
կ'րուսանել զմ'արդեկան ոգիս, այլ կե-
ցուցանել. թող ինձ զանթիւ չարիան
իմ' բազում ողորմութի. զի դու միայն
ես յերկնի անձառ' և յերկրի անշննին
'ի տարր զոյի' և յեղբոս ծագաց աշխար
հի. սկիզբն ամի և յամի. ամ' լրմամբ
օրհնեալ'ի բարձունս: Աւ քեզ լի հօր և
հոգւոյդ սբյ փառք յաւիտեանս. ամէն: X

Մ. զօրէս իւրաւանչ իւր անճին հաւատացելոց 'ի
քրիստոս. զոր արարեալ է անսոռ Ներսէսի հայ-
ոց հաւուղ ի հոսի:

Տաւատով խոստովանիմ' և երկիր պա
գանեմ քեզ, հայր և որդի և սբ հո
գի. անեղ և անմաս բնութի. արարիչ
հրեշտակաց և մ'արդեկան և ամ' եղեւոյ
և ողորմեա' քո արարածոց և ինձ բազմա
մեղիս:

Հաւատով խոստովանիմ' և երկիր պաղա-

Կեմ քեղ անբաժանելի Լոյս միասնական
 սք երրորդուի. և մի անուի. արարիչ
 Լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա՛
 ՚ի հոգւոյ իմ մէ զխաւար մեղաց և ան-
 գիտուե. և Լուսաւորեա՛ զմիտս իմ ՚ի
 ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ ՚ի հաճոյս
 և ընդունիլ ՚ի քէն զխնդրուածս իմ. և:
 Հայր երկնաւոր ան ճշմարիտ, որ առա-
 քեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր մո-
 ւորեալ ոչ խարիս. մեղայ յերկինս և ա-
 ռաջի քո. ընկա՛լ զիս ոսկ զանառակ որ
 դին. և զգեցո՛ ինձ զպատմութեանս զա-
 ռաջին, զոր մերկայայ մեղօք. և ող:
 Արդի այ ան ճշմարիտ, որ խոնարհեցար
 ՚ի հացրական ծոցոյ, և առեր մարմին ՚ի
 սք յուսէն մարիամայ վս մերոյ վրկուե
 խաչեցար թաղեցար և յարեար ՚ի մե-
 ռելոյ. և համբարձար փառօք առ հայր
 մեղայ յերկինս և առաջի քո յիշեա՛ զիս
 ոսկ զաւազակն, յորժամ գաս արքայ-
 ութեամբ քով. և ող:

Հողի այ ան ճշմարիտ, որ իջեր 'իյոյ
դանան և 'ի վերնատունն. և լուսաւո-
րեցեր զիս մկրտութիւնս քաւաղ անին. մե-
ղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեալ զիս
վերատին անձային հրով քով ուն հրեղէն

լեղ ուօք զառաքեալսն. և ող:

Անեղ բնութի, մեղայ քեզ մտօք իմով ք
հոգևով և մարմնով իմով. մի' յիջեր
զմեզս իմ զառաջինս վստանաւոր քուսմ
սրբոյ. և ող:

Տեսող անմի, մեղայ քեզ խորհրդով, բա-
նիւ, և գործով. ջնջեալ զձեռապիր յան-
ցանաց իմոյ, և գրեալ զանուն իմ 'ի
դպրութի կենաց. և ող:

Քննող դաղ տնեաց, մեղայ քեզ կամայ և
ակամայ, գիտութիւն և անգիտութիւն, թողութի
շնորհեալ մեզ աւարիս. զի 'ի ճննդեանս ք
աւաղ անին մինչև ցայսօր մեզ ուրեւիտեմ
առաջի անձուրդ քոյ զգայարանօք իմովք
և ան անդամօք մարմնոյս. և ող:

Կենսականամ տր, դի'ք սրահաստան աչաց

Իմոց զերկիւղ քո սբ՝ ոչ ևս հայել յա
 րատ. և աղանջաց իմոց ոչ ախորժեւ
 ւսել զբանս չարուք. և բերանոց իմոց
 ոչ խօսիլ զստուծի. և սրտի իմոց ոչ
 խորհիլ զչարուծի. և ձեռաց իմոց ոչ
 գործել զանիրաւուի և ոտից իմոց ոչ
 գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնուծի. այլ
 ուղղեա՛ զչարժուքս սոցա լինիլ ըստ
 պատուիրանաց քոց յամի. և ող:

Հո՛ւր կենդանի քս, զհուր սիրոց քոց, զոր
 արկեր յերկիր՝ բորբոքեա՛ յանձն իմ.
 զի այրեսցէ զախտ հողոց իմոց. և սըր
 բեսցէ զխիղճ մտաց իմոց. և մաք-
 րեսցէ զմեղս մարմնոց իմոց. և վառես
 ցէ զլոցս զխտուք քո ՚ի սրտի իմում. և:
 Խմաստուի հօր յս, տո՛ւր ինձ զիմաս-
 տուի զբարիս խորհիլ և խօսիլ և գոր-
 ծել առաջի քո յամ ժամ. ՚ի չար խոր-
 հրդոց ՚ի բանից և ՚ի գործոց փրկեա՛
 զիս. և ող:

Կամեցող բարեաց մը կամ արար, մի՛ թո-

դուր զիս 'ի կամն անձին իմոյ վնալ.
այլ առաջնորդեալ ինձ լինել միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց. և:

Մ. քայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զաքայուի
քո. զոր խոստացար սիրելեաց քոց, և
զօրացն՝ զոիրտ իմ՝ ասել զմեղս և սիրե
զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և:

Խնամող արարածոյ՝ պահեալ նշանաւ խա
չի քո զհոգի և զմարմին իմ՝ 'ի պատ
րանաց մեղաց, 'ի փորձուից դիւայ՝ և 'ի
մարդոյ անիրաւաց, և յամ՝ վտանգից
հոգւոյ և մարմնոյ. և ող:

Պահապան ամի քս, աջ քո հովանի լիցի
'ի վր իմ՝ 'ի տուէ և 'ի գիշերի՝ 'ի նստիլ
'ի տան՝ 'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել
և 'ի յառնել, զի մի՛ երբէք սասանե
ցայց. և:

Մ. իմ որ բանաս զձեռն քո, և ընու զամ
արարածս ողորմուք քով, քեզ յանձն առ
նեմ զանձն իմ. դու հողալ և պատրաստեա

զ պէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ՝

հետէ մինչև յաւիտեանս և:

Պարձուցիչ մսլորելոց՝ դարձն զ իս՝ ի չար
սովորուեց իմոյ՝ ի բարի սովորուի. և բե-

ւեռեալ ի հոգի իմ՝ զոսկալ ի օր մահունս և

զերկիւղ գեհնուոյն, և զսէր արքայուեմ.

զ ի զղջայայց ի մեղաց, և գործեցից

զարդարուի. և:

Մի բիւր անմահուեմ՝ աղ բերացն ի սրտէ

իմմէ զարտասուս ապաշխարութեմ ուն

պռնկինս. զ ի լուացից զմեղս անձին իմոյ

յառաջքան զելանելն իմ յաշխարհէս. և

Պարպեիչ ողորմուեմ՝ պարպեեալ ինձ ուղ

զափառ հաւատով և բարի գործով, և սբ

մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեալ

առ քեզ. և:

Տարերար Թոր՝ հրեշտակի բարւոյ յանձն

արասցես զիս քաղցրութեալ անդեմ ըղ

հոգի իմ, և անխռով անցուցանել ի չար

րուի այսոցն, որք են ի ներքոյ երկնից. և:

Լոյս ճշմարիտ քս, արժանաւորեալ ըղ-

հողի իմ՝ ուրախուլք տեսանել զլլոցս փա
 ռայք քոց ՚ի կոչմանն աւուրն. և հանգ
 շիլ յուսով բարեաց յօթ ևանս արդարոց
 մինչև յօր մեծի դուլ ստեան քո. և:
 Պատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փառօք
 հր ՚ի դատել զկենդանիս և զմեռելւ
 մի՛ մտաներ ՚ի դատաստան լ ծառայի
 քում. այլ փրկեա՛ զիս ՚ի յաւիտենական
 հրոցն. և լսելի արա ինձ վերանաւէտ
 կոչումն արդարոց յերկնից արքայուհիդ. և
 Մէնողորմ տր՝ ողորմեա՛ իմ հաւատա
 ցելոց ՚ի քեզ, իմոց և օտարաց, ծանօ
 թից և անծանօթից, կենդանեաց և մե
 ռելոց. շնորհեա՛ և թշնամեաց իմոց և
 ատելեաց զթողուի, որ առիս յանցա
 նաց. և դարձո՛ զսօ ՚ի չարեացն՝ զոր ո
 ղորմուհի քում արժանի եղիցին. և:
 Քառաւորեալ տր ընկա՛լ զաղաչանս ծա
 ռայիս քո և կատարեա՛ ՚ի բարի խընդ
 րուածս իմ. բարեխօսուլք սրբուհւոց ան
 ւաճնին և յովհաննու մկրտչին. և սրբոցն

1455

Ստեփաննոսի նախավկային, և սրբոյն գրի
գորի մերոյ Լուսաւորչին, և սբոյ առա-
քելոյ, մարգարէից, վարդապետաց, մար-
տիրոսաց, հայրապետաց, ճգնաւորաց, կու-
սանաց, միանձանց, և իմ սրբոյ քոյ
երկնաւորաց և երկրաւորաց: Եւ քեզ
փառք և երկրպագուի անբաժանելի սբ
երրորդուիդ՝ յաւիտեանս յաւիտենից.

ամէն: *†*

Մողեանս:

Վ ս սրբուհւոյ անարատի մօր քո և կուսի
տր ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ

Քարոյ:

Սուրբ զամճածնին և զ իմ սբս բարե-
խօս արասցուք առ հայր ՚ի յերկինս, զի
կամեցեալ ողորմեսցի և զթացեալ կե-
ցուցէ զարարածս իւր, ամենակալ տր իմճ

Եղօնս:

Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօսուք
սրբուհւոյ ամճածնին անարատ ծնողի մի-
ածնի որդւոյ քոյ, և աղաչանօք իմ սբոյ

քոց. և որոց այսօր է յիշատակ: Անբ
մեղ իմր, և ողորմեա՛ ներեա՛ քաւեա՛ և
թող զմեղս մեր: Արժանաւորեա՛ գոհուիք
փառաւորել զքեզ ի որդւոյ և ի սբյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և:

Օրհնեալ իմր մեր յս քս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

† Մարգարէնք:

Օհանգստեան զաղօթս և վաղաչանս
ընկա՛լ մարդասէր անձ ՚ի հաճոյս բարե-
րար կամայ քոյ. Եւ մեր մեղաց և բա
զում յանյանացն թող ուլի շնորհեա՛: Եւ

† քեզ փառք յաւիտեանս ամէն:
Փառք քեզ իմր անձ, որ սրբաբանս զօրս
զայս բարեաւ և խաղաղութեանս անցուցա-
նել: Մարդասէր անձ՝ զառաջիկայ գի-
շերս՝ որ ՚ի վի մեր գալոյ է, ՚ի մեղաց
փրկեա՛, ՚ի չարեայ ազատեա՛, և ՚ի գործս
բարիս առաջնորդեա՛: Առաւօտու օրհ-
նուիցն և փառաբանուիցն արժանի՛ արա
զ անհաւատացեալս անուանդ քում ոյ՛

և պահեա՛նք ՚ի խաղաղուե՛ն: ՏՐ անձ մեր՛
 ՏՈՒՐ զ.քո խաղաղուե՛իդ անձ աշխարհի.
 քա՛րձ զյասուեմն և զպատուհասն ՚ի յա-
 րարածոց: Աղորմեա՛նց հարց և եղբարց
 մերոց կենդանեաց և հանգուցելոց: Աղոր-
 մեա՛նց զեկեղեցի շինողաց, երախտաւո-
 րաց, պողատուից՝ սպասաւորաց, և այնո
 ցիկ՝ որք ը հովանեաւ սբյ տաճարիս են
 հանգուցեալ: ՏՐ անձ՝ օգնեա՛ն թաղաւո-
 րաց քրիստոնէից. և իշխանացն բարե-
 պաշտից, զօրաց և զաւազաց նոյին պա-
 հե՛լով ՚ի խաղաղուե՛ն: ՏՐ անձ մեր՛ պահեա՛նք
 զառաջնորդս և զեղբայրուիս մեր ամ-
 բողջ և անխռոջ ՚ի կամս ողորմուե՛ն քո:
 Կշանաւ սբ և պատուական խաչիւ քո հա-
 լածեա՛ն զերևելի և զաներևոթ թշնա-
 մին ՚ի սահմանաց մերոց և ՚ի բնակուէս մեր
 մէ, փրկեա՛ն զմեզ ՚ի հրոյն յաւիտենից.

Եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Օրհնելեղ երուք ՚ի շնորհաց սբ հոգւոյն
 հապերուք խաղաղութ. և մը եղիցի ընդ

ամենեանդ. ամէն: †

Տարական Հանգեւնէ, յարժան զգլխաւ։

Խորհուրդ խորին անհատ անուկիզ քն
 որ զարդարեցեր զվերին պետութիւ
 ՚ի յառապատ անմատոց լուսոյն. գերա
 պանծ փառօք զդասս հրեղինաց։ Ան
 ճառահրաշ զօրութիւն ստեղծեր զարամ
 պատկեր տիրական. և նուզելի փառօք
 զդեստաւորեցեր. ՚ի դրախտ աղենի տե
 դի բերկրանաց։ Չարչարանօք քո նք
 միամծեին. նորոգեցան արարածք ամ. և
 վերստին մարդն անմահացաւ. զարդա
 րեալ ՚ի զգետ անկող սպտելի. Անձրե
 ւածին բաժակ հրահասան. որ հեղեր
 յառաքեալսն ՚ի սուրբ վերնատանն.
 հեղ և ՚ի մեզ հողիդ սուրբ ամ. ընդ
 պատմութեանի զքո զիմաստութիւն։ Տան
 քիւմ վայելէ սրբութիւն. որ զգեցար ըզ
 վայելչութիւն սրբութիւն փառաց ընդ մէջ քո
 ածեալ. պատես՝ զմէջս մեր ճշմարտութիւն

Որ զարարչագործ բազուկս քո. տաս
 բաժեցիր ընդդէմ աստեղաց. հաստա-
 տեա՛ զբազուկս մեր կարողութ. համ-
 բարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնորդիլ
 Ի համամբ թագ՝ի գլուխ. պատեսցես
 զմիտս և զգայարանս. խաչանիշ ուրար
 մամբ ըստ ահարողի. ծածկեաղ յոսկե-
 թել ՚ի զարդ խորանի: Բամից բոլո-
 ղից տիրապէս անպետական. նափորսու-
 պատ սիրով զմեզ զգետաւորեցեր.
 քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասա-
 ւոր: Քաղաւոր երկնաւոր. զեկեղեցիք
 անշարժ պահեա՛. և զերկրպագուս անո-
 ւանդ քում պահեա՛ ՚ի խաղաղութե:

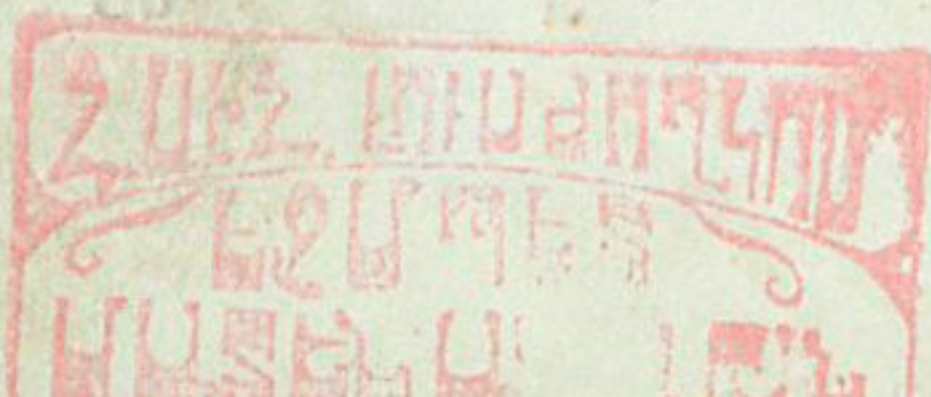

Մ.Ճ.Ք ամն. և Թ ու ա կ ան հայոց:	Գիշեր հունարյ	Լյոսիշիւն հարիւր	Գիշեր ձգւածի	Տանուտէր:
1852. ո յ ա.	Ժ Ը	Է Գ	Ժ Թ	Չ ու կ
1853. ո յ Բ.	"	Դ Գ	Լ	Խոյ
1854. ո յ Գ.	Յ	Ե Ե	Ժ ա	Ց ու Լ
1855. ո յ Դ.	Ղ	Զ Զ	Լ Բ	Նրկաւոր
1856. ո յ Ե.	ս Ղ	Է Է	Դ	Խեցեալիս
1857. ո յ Զ.	ձ	Ը Ը	Ժ Դ	Մ ա ի Ը
1858. ո յ Է.	Բ	Գ Գ	Ի Ե	Կոյս
1859. ո յ Ը.	Ն	Դ Դ	Ղ	Կ շ ի ա
1860. ո յ Թ.	Տ ի ս	Է Է	Ժ Է	Կարիճ
1861. ո յ Ժ.	յ	Ը Ը	Լ Ը	Մ ղ Ե ղ ս աւոր
1862. ո յ Ժ ա.	Ղ	Թ Թ	Թ	Մ յ Ե ղ ջ իւր
1863. ո յ Ժ Բ.	Ժ	Ժ Ժ	Խ ա	Գ ը հ ո ս
1864. ո յ Ժ Գ.	վ ս	Գ Գ	Բ	Չ ու կ
1865. ո յ Ժ Դ.	Տ	Ե Ե	Ժ Գ	Խոյ
1866. ո յ Ժ Ե.	Ղ	Զ Զ	Ի Գ	Ց ու Լ
1867. ո յ Ժ Զ.	ս Ղ	Է Է	Ե	Նրկաւոր
1868. ո յ Ժ Է.	Ի Ժ	Ը Ը	Ժ Զ	Խեցեալիս
1869. ո յ Ժ Ը.	վ	Թ Թ	Լ Է	Մ ա ի Ը
1870. ո յ Ժ Թ.	Ն	Դ Դ	Լ	Կոյս
1871. ո յ Ի.	Է	Ը Ը	Ժ Թ	Կ շ ի ա

1872.	ռյխա.	Ջ ալ	Չ Է	Լ	Կարիճ
1873.	ռյիբ.	զ	»	Ժ ա	Մ ղ ե ղ ն աւ ո թ
1874.	ռյիգ.	Ժ	բ	ի բ	Մ յ ծ ե ղ ջ իւ բ
1875.	ռյիդ.	չ	գ	դ	Զ ը հ ո ս
1876.	ռյիե.	կ ծ	դ Է	Ժ դ	Չ ու կ
1877.	ռյիզ.	զ	ը	ի ե	խ ո յ
1878.	ռյիէ.	ալ	Է	զ	Ց ու Լ
1879.	ռյիը.	ի	»	Ժ Է	Ե ը կ աւ ո թ
1880.	ռյի թ	տ Վ	բ Գ	ի ը	խ ե յ գ ե տ ի ն
1881.	ռյլ.	ն	դ	ի Ժ	Մ ռ իւ ծ
1882.	ռյլ ա.	է	բ	ի ա	Կ ո յ ս
1883.	ռյլ բ.	ջ	ը	բ	Կ շ ի ու
1884.	ռյլ գ.	ճ ղ	Է »	Ժ դ	Կ ա թ ի ճ
1885.	ռյլ Դ.	դ	բ	ի դ	Մ ղ ե ղ ն աւ ո թ
1886.	ռյլ ե.	չ	գ	ե	Մ յ ծ ե ղ ջ իւ բ
1887.	ռյլ զ.	կ	դ	Ժ ղ	Զ ը հ ո ս
1888.	ռյլ է.	փւ	Է շ	ի Է	Չ ու կ
1889.	ռյլ ը.	ճ	Է	ը	խ ո յ
1890.	ռյլ թ	ի	»	Ժ թ	Ց ու Լ
1891.	ռյլ ս.	տ	բ	Լ	Ե ը կ աւ ո թ
1892.	ռյլ ա ա	հ կ	գ Դ	Ժ ա	խ ե յ գ ե տ ի ն
1893.	ռյլ ս բ	է	Է	ի բ	Մ ռ իւ ծ
1894.	ռյլ ս գ.	ջ	ը	գ	Կ ո յ ս
1895.	ռյլ ս դ	Լ	Է	Ժ դ	Կ շ ի ու
1896.	ռյլ ս ե.	դ գ	» Է	ի ե	Կ ա թ ի ճ
1897.	ռյլ ս զ.	չ	գ	զ	Մ ղ ե ղ ն աւ ո թ

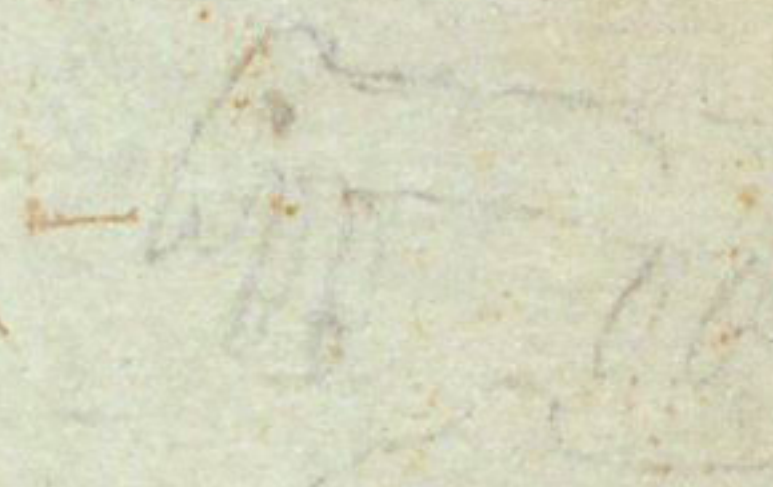

Handwritten text in pencil, possibly a signature or a name, located below the second sketch. The text is very faint and difficult to decipher, but appears to consist of several words.

Small handwritten mark or signature, possibly a date or initials, located to the left of the central brown stain.

12/18/95

225 + 180 + 945

180

34

5

P

1

1022

2789

34567

3210

6619

500 + 1800 =

lll

ll

ll

y

y

ll

y

ll

ll

y

ll y

ll

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

հոսկ

ուսման . . . աստ
 անհատի . . . աստ
 անհատի . . . աստ
 անհատի . . . աստ

Եվ

և իսկ
 և իսկ
 և իսկ

Handwritten text in a cursive script, likely a list or index, with some numbers and names. The text is written on aged, stained paper. The visible text includes:
1. ... 10 ...
2. ... 277 ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...